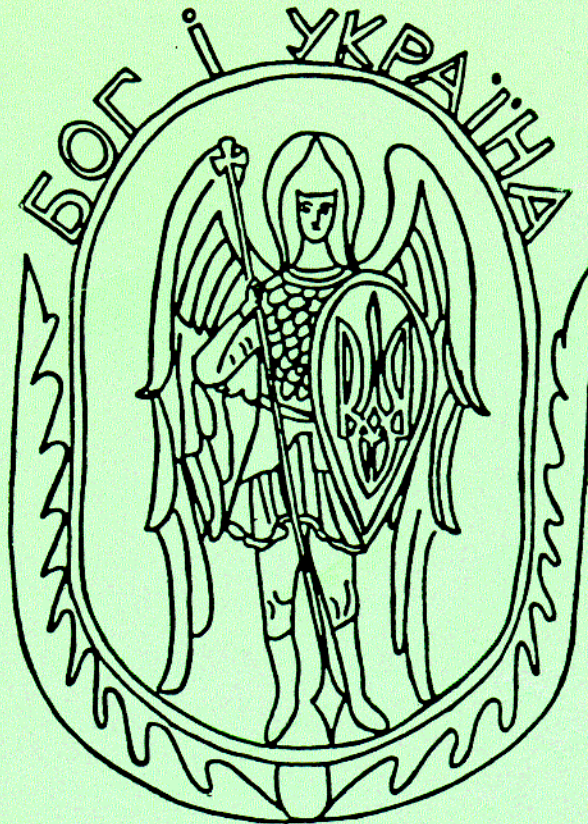

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
В КАНАДІ

ПІДРУЧНИК

СУМЕНЯТ

1990

СУМЕНЯТА

ПРОГРАМА ГУТІРОК

ДЛЯ ЮНАЧОК ТА ЮНАКІВ ВІД ЧОТИРИ ДО ШІСТЬ
РОКІВ

ПРОГРАМУ ОФОРМИЛА ТА СКЛАЛА

ПОДРУГА ДАРКА ЛУЦІВ

член Виховної Ради

При Крайовій Управі СУМ

ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА, КАНАДА.

1990.

ПРОЄКТ: "СУМЕНЯТА"

Хто може належати до "Суменят"?

До суменят може належати кожна українська дитина віку 4 - 6 років.

ЦІЛЬ - Мета Програми:

1. Дати молодій дитині змогу відчутти, через п'ять органів чуття: зір, слух, смак, нюх, дотик - красу всього що є українське.
 - а). Зір: - Український прапор
 - Сумівський прапор
 - Тризуб
 - Релігійні образи
 - Українська різьба
 - Українська кераміка
 - Вишивки
 - Образи визначних постатей з історії нашого народу: князі, гетьмани, Шевченко, Чупринка, Бандера, Павлушков, Шептицький, Патріярх Йосиф,....
 - картини з наших казок: Вовк-пані-брат, Лисичка-Сестричка, Бурмило, Зайчик-Побігайчик, Лис Микита,....
 - б). Слух: - Українські пісні
 - Українська музика
 - Казки
 - Українська мова
 - наші традиційні привіти: "Добрий День", "Слава Ісусу Христу", "Дай Боже Щастя", "Христос Раждається", "Христос Воскрес",....
 - в). Смак: - Маківник
 - Борщ
 - Паска
 - Зільний чай, липа, м'ятка, рум'янок,....
 - г). Нюх: - Запах українських традиційних страв.

- г). Дотик: - Маніпулювання предметів, знаряддя, і т.п. через ручні роботи.
2. Дати змогу дітям заізнатися й зжитися з іншими дітьми-українцями.
 3. Вщеплення в дітей почуття приналежності до Українського народу через:
 - а). і. Відчуття краси українських звичаїв: Св. Миколая, Свят-Вечір, Різдво, Великдень, День Матері, Свято Державности,...
 - іі. Роковини: Шевченко, Леся Українка,...
 - ііі. Святкування уродин та імянин членів роя.
 - б). Пізнання й засвоєння сумівських привітів і термінології: "Гартуйсь", "Честь України-Готов Боронити", "Друг", "Подруга", "Сходини", "Гутірка", "Апель",...
 - в). Засвоєння основних понять співпраці з друзями, дисципліни, відчуття вартости організації як поширеної української родини.
4. Вироблення української мови через:
- а). Розмови на такі теми як фарма, їжа, одяг, взуття, свята, родина, погода, назва днів, ..., та через слухання українських казок, вивчання пісень, віршів,...
 - б). Гри і забави: "Гуси-Гуси", "Миш і Кіт", складанки, знимки, азбука,...
5. Вироблення само-пошани й виявлення своїх здібностей та зацікавлень крізь ручні роботи: фарби, гіпс, пластелін, папір, дерево, глина,...
6. Включення батьків в працю в Сум-і через прогулки до крамниць, парків, театрів, та поступенне втягнення їх у виховну роботу на постійній чи ротаційній базі.

7. Практичне вишколення виховників через надання їм змоги виявити свої здібності в плянуванні й виконанні плянів праці.
8. Послідовне поглиблення у виховників їхнього знання про дітей і відчуття своїх обов'язків супроти своєї організації та української спільноти взагалі.
9. Приєднання нових членів до Юнацтва СУМ і розбудова організації.

МЕТОДИКА:

Сходини "Суменят" відбуваються в той самий час коли відбуваються сходини Юнацтва. "Суменята" стоять в першій лаві під час збірки і за них звітує ройовий/на базі ротаційної системи/. Вони разом з Юнацтвом співають "Боже Великий", слухають накази й повідомлення а потім з виховницею йдуть на свої зайняття до своєї прибраної кімнати. Під час перерви вони часто мають перекуску: тісточка, молоко, "Український чай",...

В програмі мінімалізується індивідуальна конкуренція, бо така конкуренція відбирає від спільного пережиття членів роя. Зайняття в більшості базуються над конкретних завдання /"Сьогодні ми разом зробимо ... для України"; "Сьогодні ми разом навчимося пісню ... "Сьогодні ми разом намалюємо ...", "Сьогодні ми разом помолимося за тих, які боронять Україну - бо ми добрі українці"; "Сьогодні ми мамі і татові скажемо..., щоб і вони знали що .../.

Щоб зміцнити почуття співпраці й приналежності до роя, зайняття є заплановані так, що вони вимагають двох або більше членів роя щоб їх успішно виконати.

Можливості є безконечні, й тому "Суменят" можна дати під опіку лиш найкращих виховників. "Суменята" - це дорість який, одержавши всю нашу увагу сьогодні, завтра забезпечить майбутнє нашої організації.

Богдан Баран.

РОЗПОДІЛ ЗАЙНЯТЬ НА
СХОДИНАХ СУМ

МОЛИТВА

ГУТІРКА..... 10 ХВИЛИН

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 15 ХВИЛИН

СПІВ..... 10 ХВИЛИН

ГРА..... 15 ХВИЛИН

КАЗКА..... 10 ХВИЛИН

МОЛИТВА

СУМЕНЯТА

Суменята ми маленькі,
Все веселі, не сумненькі,
Любим Бога, та всю Родину,
Тай і нашу Батьківщину.

Пісню, казку, і ще гру,
А найліпше перекуску,
Суменята, хоч маленькі,
Але горді, і сильненькі!

Гартуйсь!

Д. Луців 1989.

МОЛИТВИ

ТА

РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ

ДЛЯ

ПРОГРАМИ СУМЕНЯТ

МОЛИТВА ДЛЯ ДІТЕЙ

Боже Отче, глянь на діти,
На дрібненькі Твої квіти,
Світи сонцем і зірками
Над малими школярами.

МОЛИТВА НАША

Боже наш, не лиши нас
Без Твоєї опіки,
Дай нам добра,
Нині і навіки.

МОЛИТВА ЗА РОДИЧІВ

Благослови, Господи, родичів моїх,
Братів і сестер і всю родину мою.
Обдаруй їх здоров'ям і добробутом,
І просвіщай їх серця,
Щоб вони могли поступати,
По дорозі заповідей Твоїх.

"Віра"

ГОСПОДНЯ МОЛИТВА

Отче наш,
Ти, що єси на небесах,
нехай святиться ім'я Твоє,
нехай прийде царство Твоє,
нехай буде воля Твоя,
як на небі, так і на землі.
Хліб наш насущний
дай нам днесь,
і прости нам довги наші,
як і ми прощаємо
довжникам нашим,
і не введи нас у спокусу,
але ізбави нас
від лукавого.

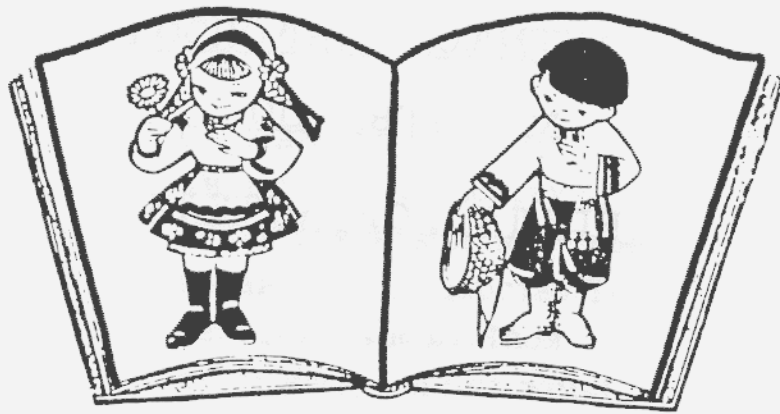
МОЛИТВА ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Богородице Діво,
радуйся, благодатна Маріє,
Господь з Тобою.
Благословенна Ти між женами
і благословенний плід
утроби Твоєї,
бо Ти породила
Христа Спаса,
Ізбавителя душ наших.

МОЛИТВА ДО
АНГЕЛА ХОРОНИТЕЛЯ

Ангеле Божий,
хоронителю мій,
Ти все при мені стій,
рано, ввечір, вдень, вночі,
будь мені до помочі.

Слова ГАННИ ЧЕРІНЬ

Музика СЕРГІЯ ЯРЕМЕНКА

МОЛИТВА УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Боже на небі,
Линуть до Тебе
Наші простенькі, дитячі слова.
Ми Твої діти,
Ми твої квіти,
Ми України надія одна.

Дай нам сміливість
Для думки й чину,
Віристь народу
Без міри й межі.
Боже, для нас бережи Україну!
Боже, для неї Ти нас бережи!

МОЛИТВА УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Повільно

СЛОВА - ГАННА ЧЕРІНЬ
МУЗИКА - СЕРГІЙ ЯРЕМЕНКО

BO - JE HA HE - BI, LI - NYTY DO TE - BE
NA - SHI PROCTENЬ - KI DI - TЯ - ЧИ CЛO - BA. MI TBO - T
DI - TI, MI TBO - T KBI - TI, MI Y - KPA -
T - MI HA - DI - Я OД - HA. ДАЙ НАМ

SMI - LI - BICTЬ ДЯД ДУМ - KI Я ЧИ - NY,
BIP - ICTЬ HA - PO - ДУ БЕЗ MI - PИ Й ME -
ЖИ BO - JE, ДЯД НАС БЕ - PE - ЖИ Y - KPA -
Y - NY! BO - JE, ДЯД HE - TИ TI
HAC BE - PE - ЖИ!

БОЖЕ ВЕЛИКИЙ ЄДИНИЙ

Слова О.Я.Кониського
Музика М. Лисенка

Maestoso

Бо-же ве-ли-кий, Є - ди ний! На-шу Вкра-ї -
- ну хра - ни; Во-лі і сві - ту про - мін-ням Ти ї-ї
сі - ни. Світ-лом на - у - ки і знан - - ня, нас
ді - тей про-сві - ти: в чис - тій лю-бо - ві до кра - ю
Ти нас, Бо-же, зро - сти. Мо-ли-мось, Бо-же, Є - ди -
- ний, на-шу Вкра-ї - ну хра - ни! Всі сво-ї ла - ски, ще -
- дро-ти, Ти на люд наш звер - ни! Дай по - му Во - лю,
дай по - му до - лю, дай доб-ро - го сві - ту, ща - стя
дай, Бо-же, на-ро-ду, і мно - гі - ї, мно - гі - ї лі - та.

М О Л И Т В А

Автор слів і муз. невідомий
Форт. супр. Ірини Познанської

Урочисто

Ща - рю не-бес - ний, Бо - же с - ди - ний, ва-шу на-у - ку

бла - гос - до - ви! Те - бе хва-ли - ти, сво - с піз-на - ти,

у рід-ній мо - ві нам до-по - мо - жи. У рід-ній мо - ві

нам до-по - мо - жи.

ГУТІРКА 1

"ХТО ТИ Є".

Треба познайомитися - Як ти називаєшся?

Скільки тобі років?

Де ти народився? Коли?

Назва родичів? Брат, сестра?

Які речі ти любиш робити?

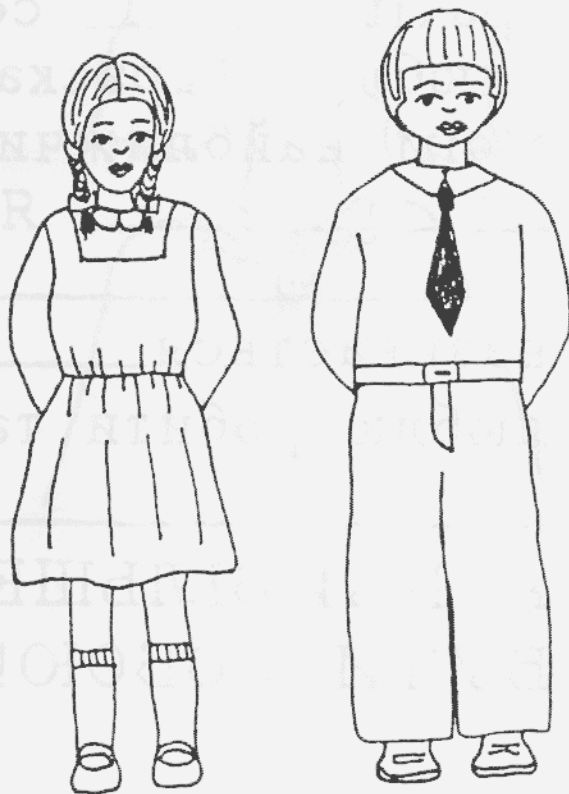
Що ти не любиш робити?

Самодіяльність - Намалювати знімку із себе та своєї родини та написати всі імена.

Спів - Була киця, гарна киця.

Гра - Качка, качка, гуска.

Казка - Коли я сама.

ВСЕ ПРО МЕНЕ

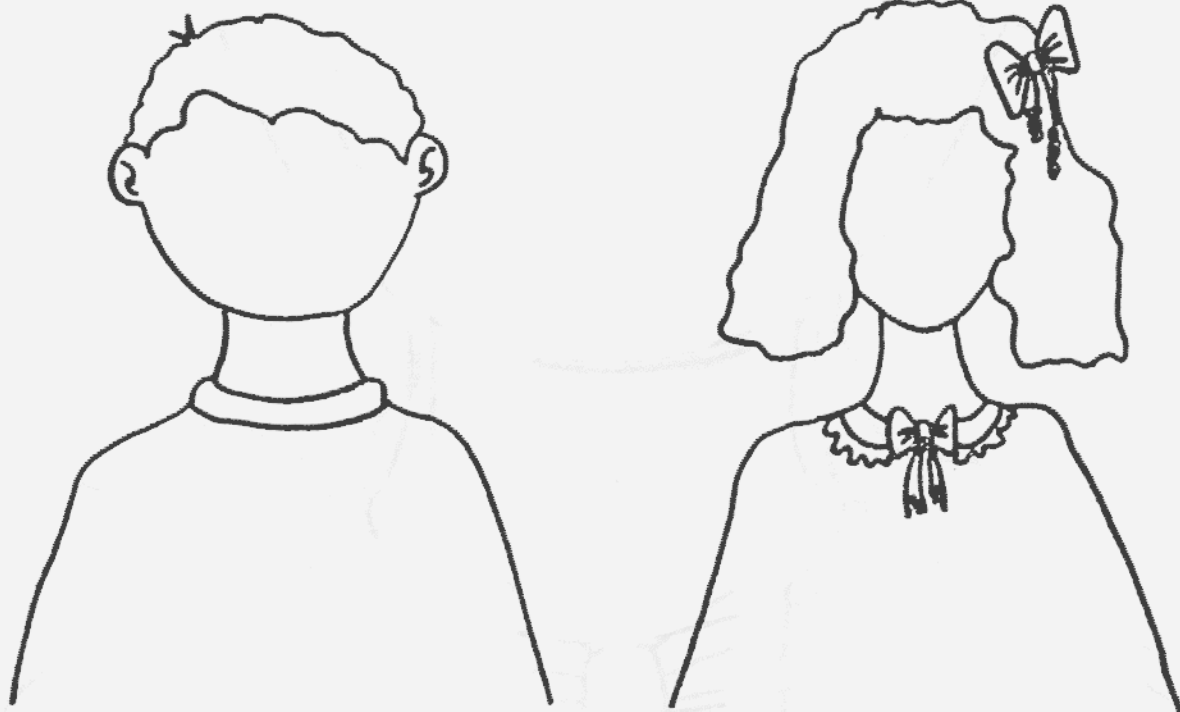
Я називаюся _____ . Я
важу _____ кілограмів, маю _____
метрів і _____ сантиметр височини.
Моє волосся _____, а мої очі
_____. Мої уродини є _____
Я буду мати _____ років. Я охрещ-
ений (-на) _____, 19____
року. Моя мама називається
_____. Мій тато називається
_____. Я маю _____ брата/
братів і _____ сестру/сестер. Моя
улюблена красака є _____.
Моїм найближчим приятелем є
_____. Я ходжу до школи
_____. Наша церква
називається _____ . Я
люблю робити такі речі: _____
_____ .

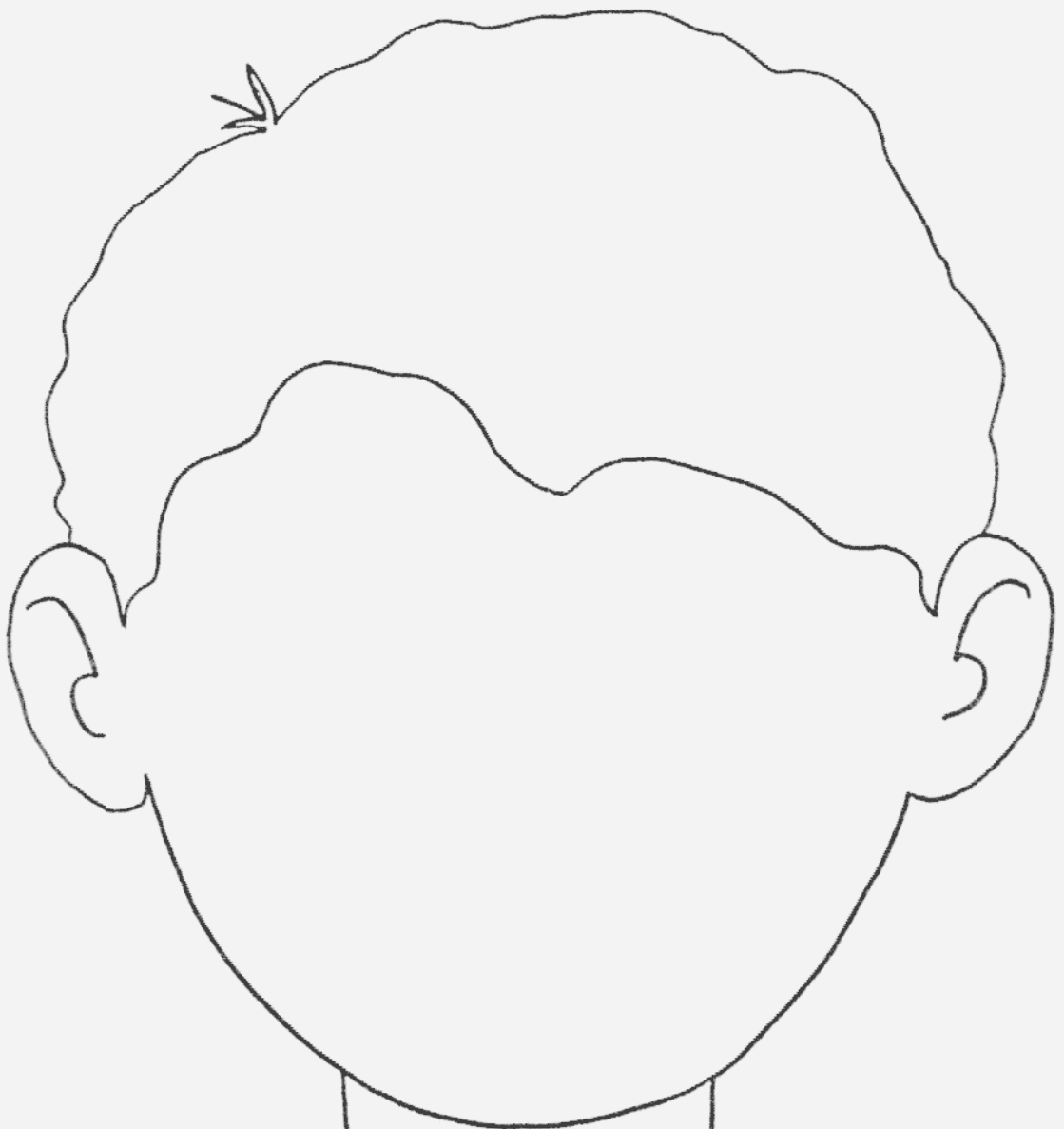
А НАЙБІЛЬШЕ, Я ЛЮБЛЮ
БУТИ СОБОЮ!

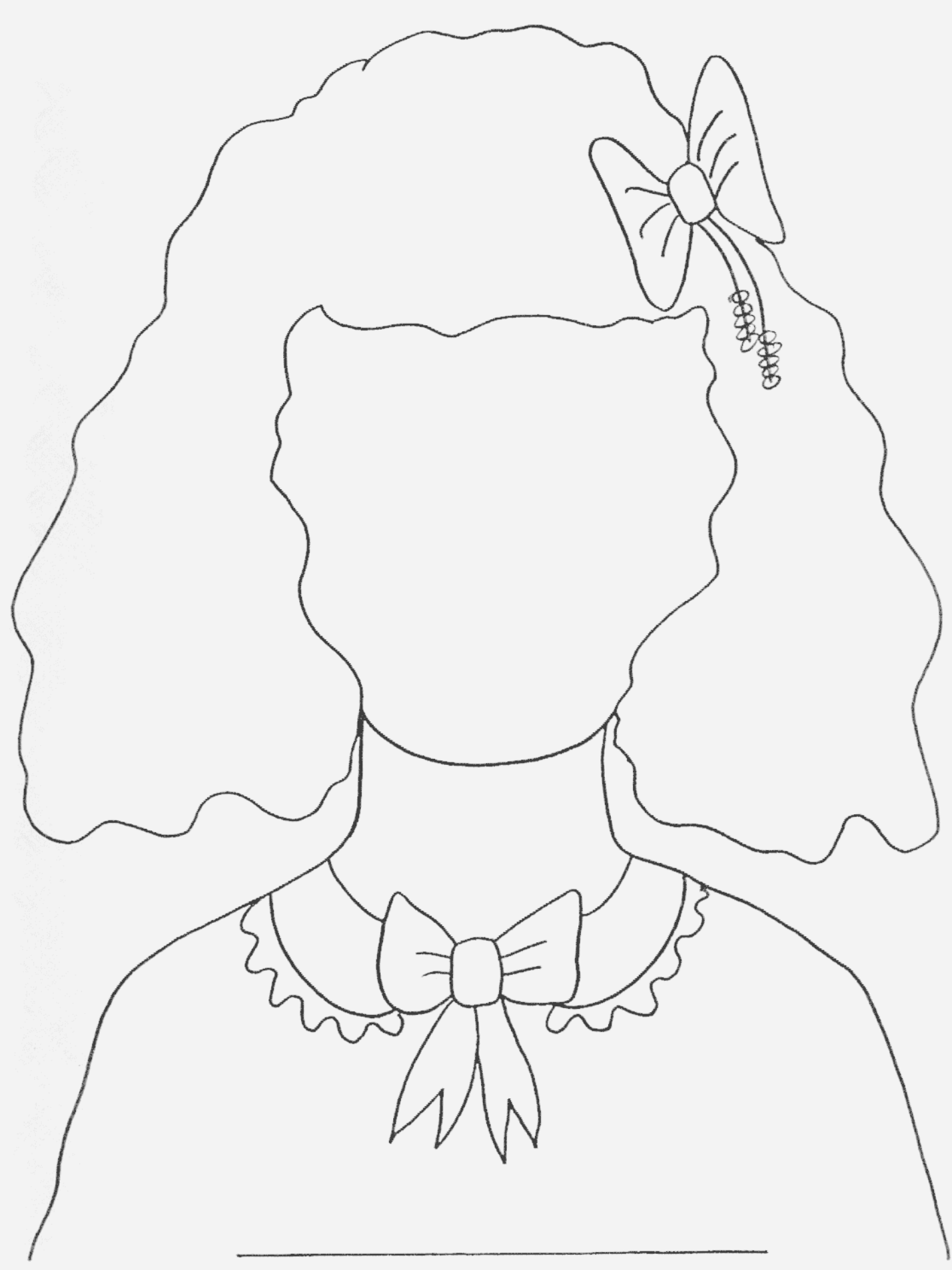
САМОДІЯЛЬНІСТЬ 1

Портрет із Себе.

Матеріали: - Відбитки дівчини або хлопця, та кольорові олівці.

БУЛА КИЦЯ

Була киця, гарна киця, називалася м'яв, м'яв. /2/.

Ч-О-Р-Н-А, Ч-О-Р-Н-А, Ч-О-Р-Н-А, називалася м'яв, м'яв,

Другим разом коли пісню повторяється треба відкинути останню букву в слові ЧОРНА і заплескати.

Пісня продовжується до того часу коли всі букви в слові ЧОРНА є замінені із заплесками.

ГУТІРКА 2

РІЙ

- Що це є Рій?
- Хто може належити до Роя?

РІЙ- Складається із 6 до 15 членів. Це добровільне згуртування хлопців або дівчат, однолітків, що хочуть спільно провадити свої зайняття, гри, забави, гутірки, співи, мандрівки, тощо.

Самодіяльність - Портрет тіла.

Спів - Де-ж ти Кицю Ходила?

Гра - Змій.

Казка - Перлик.

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 2

Портрет тіла.

Матеріяли: - Білий папір, (розмір дитини), кольорові олівці, фарби, щітки, ножиці.

1. Дитина лежить на папері і виховник або помічник рисує нарис дитини.
2. Діти тоді можуть замалювати свій нарис олівцями, або фарбами.
3. Ножицями тоді треба вирізати нарис.
4. Діти можуть лишати свої нариси тіла в клясі, або можуть взяти до дому і прикрасити свою кімнату з ними.

ПІСНЯ 2

ДЕ-Ж ТИ КИЦЮ ХОДИЛА?

Швидко

The musical notation is written on two staves in a 2/4 time signature. The first staff contains the melody for the first two lines of the song, with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The notes are: F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter). The second staff contains the melody for the last two lines, with a treble clef and a key signature of one flat. The notes are: F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter). The lyrics are written below the notes.

Де-ж ти ки- - - цю хо- ди- ла ?
У мли- ні си- ді- ла.

1. Де-ж ти кицю ходила?
У млині сиділа. 2

4. Що ти, кицю, накупила?
Бубликів багато. 2

2. Що ж ти, кицю, робила?
Житечко молола. 2

5. З ким ти бублики поїла?
З гостями у свято. 2

3. Що ти, кицю, заробила?
Шапочку дукатів. 2

ГУТІРКА 3

Вибрати назву Роя.

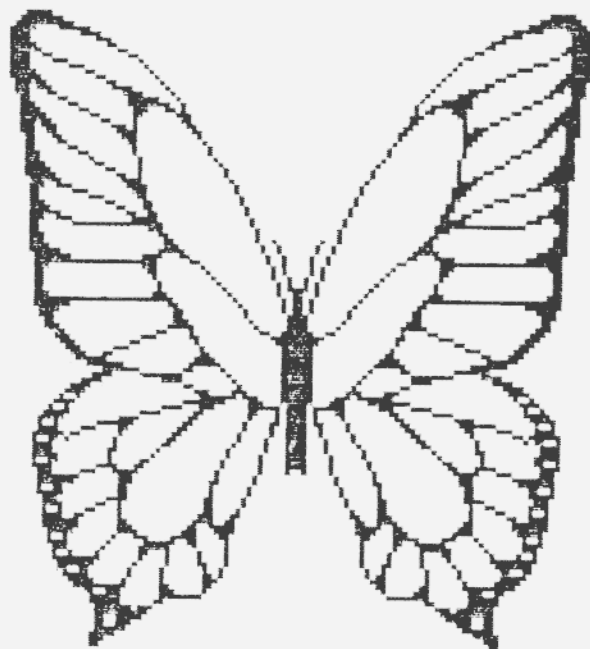
- Пояснити що ця назва означає.
- Відповідні імена для Суменят;
(бджілки, метелики, зозульки, гусениці).
- Вибрати ройову/ройового.

Самодіяльність - Намалювати знімочку назви свого роя.
- Виробити з кольорового паперу форму назви.

Спів - У Горах Карпатах.

Гра- Мишова пастка

Казка- З лісу зайчики ішли.

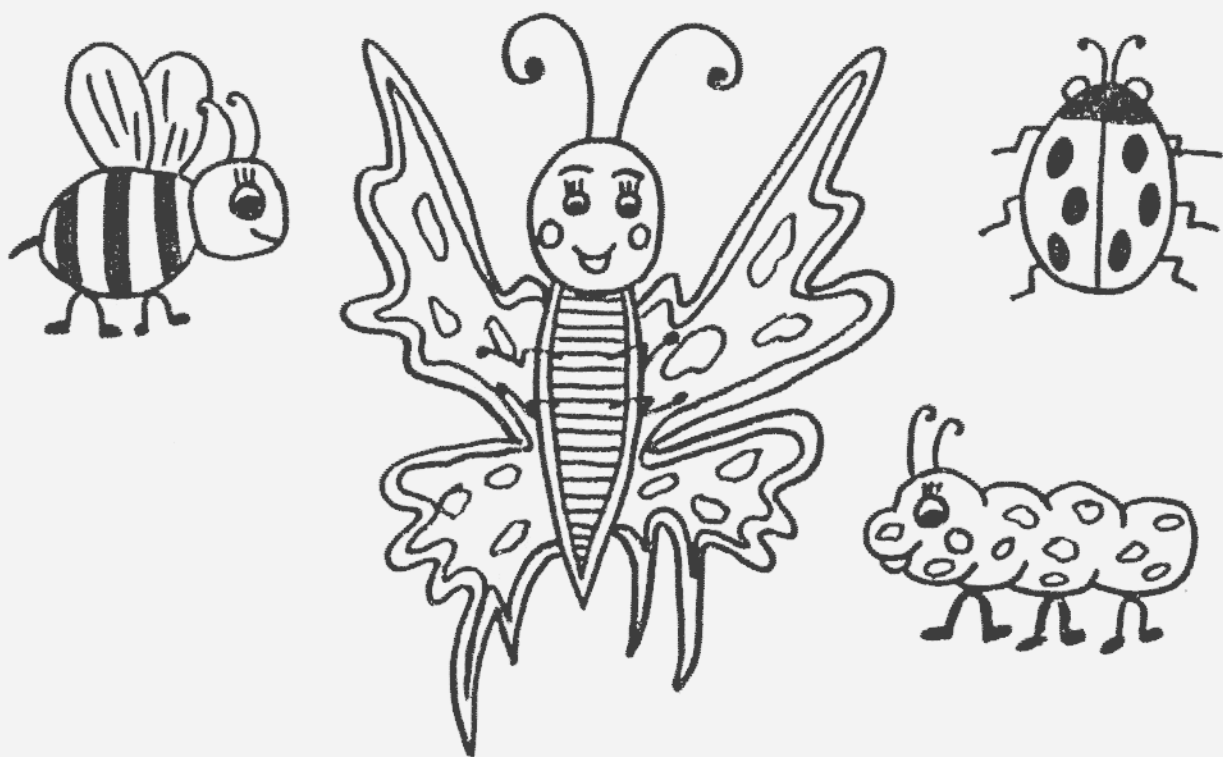

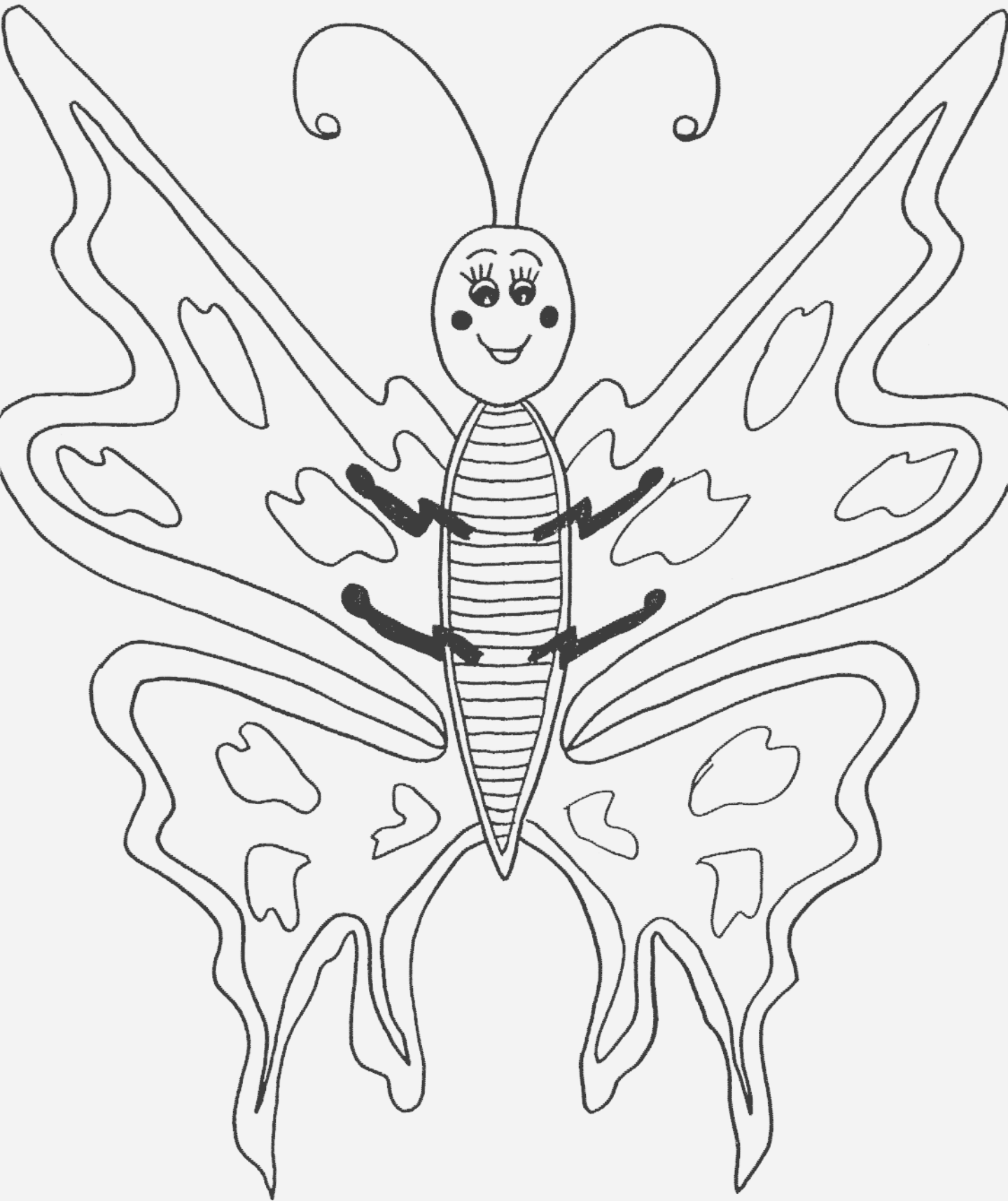
САМОДІЯЛЬНІСТЬ 3

Знімочка назви Роя.

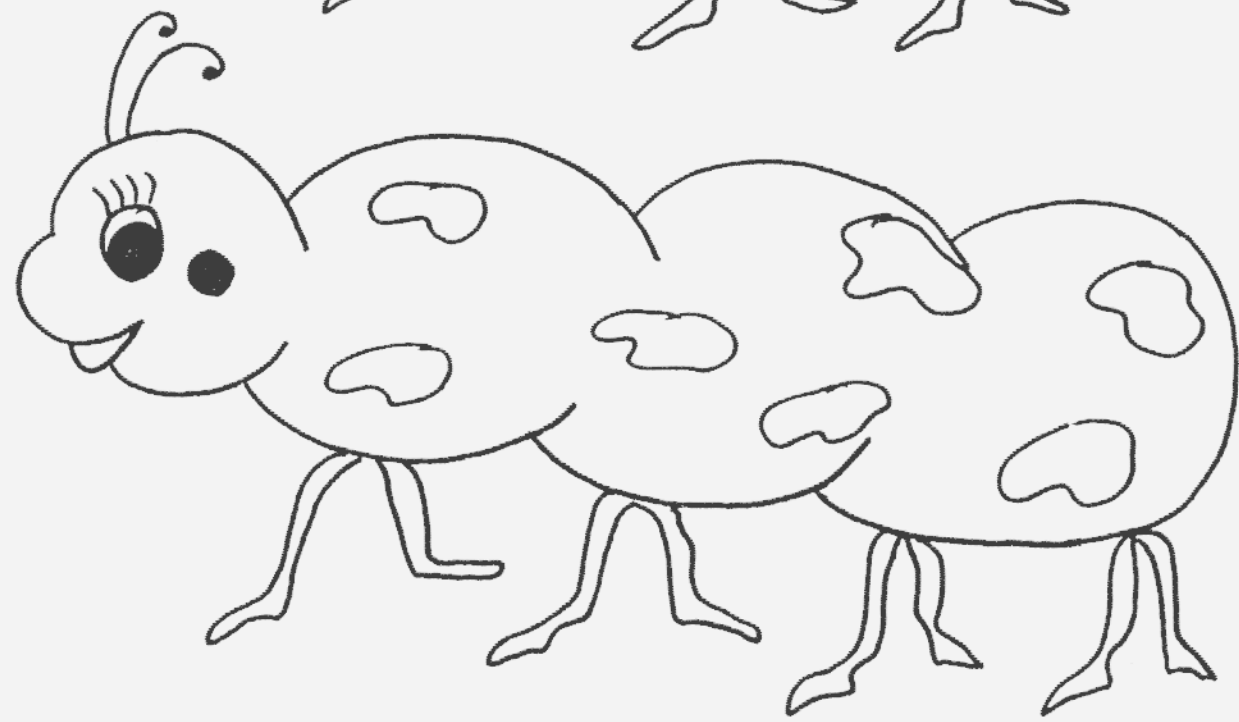
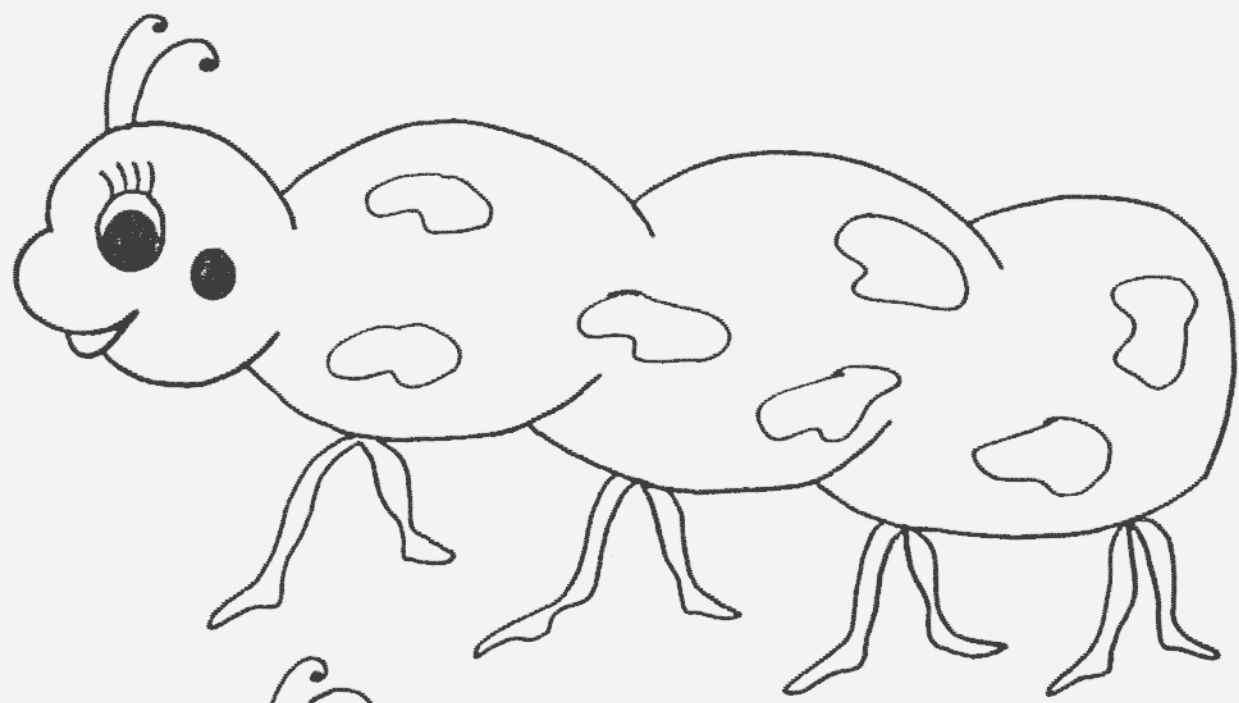
Матеріали: - Відбитки малюнків (зозульки, метелики, гусениці, бджілки, тощо.), кольорові олівці, добрий вибір твердого кольорового паперу, ножиці, клей.

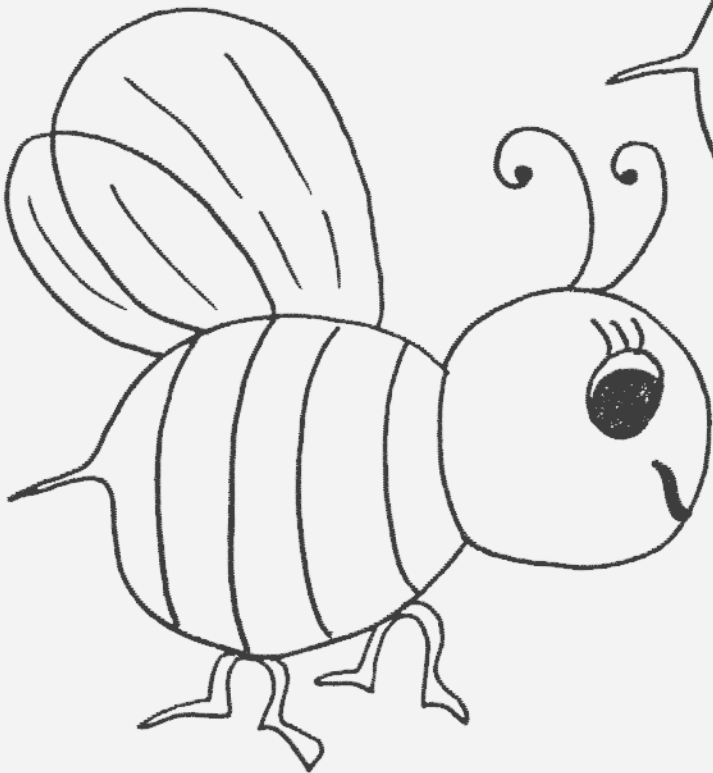
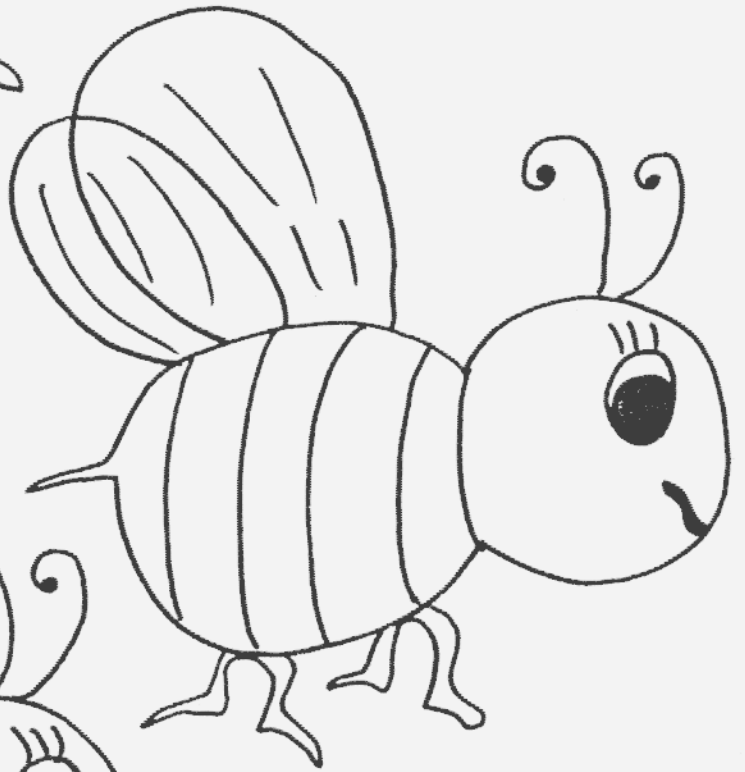
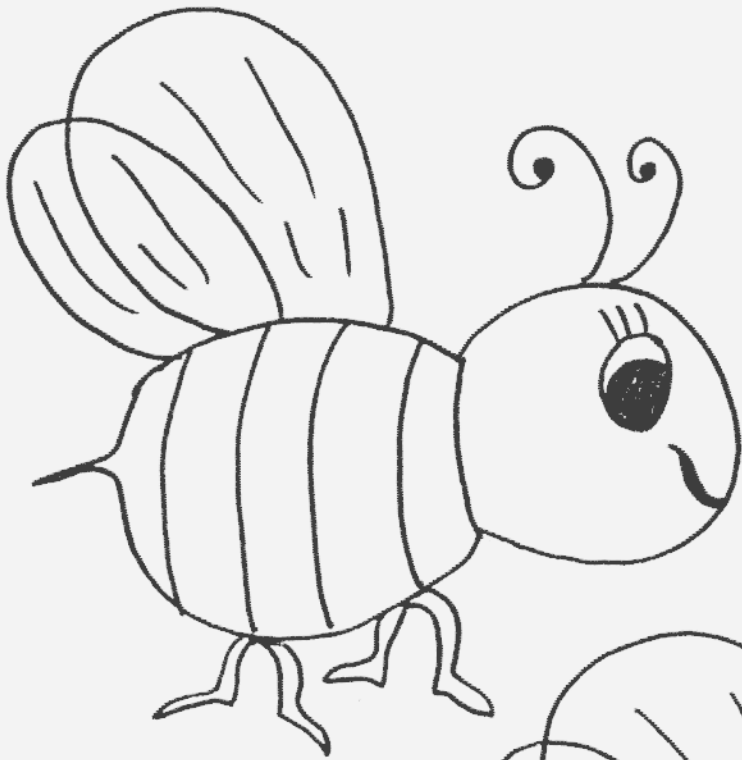
1. Діти малюють відбитки імен роя олівцями.
2. Діти створюють свої знімочки імен роя з кольорового паперу.

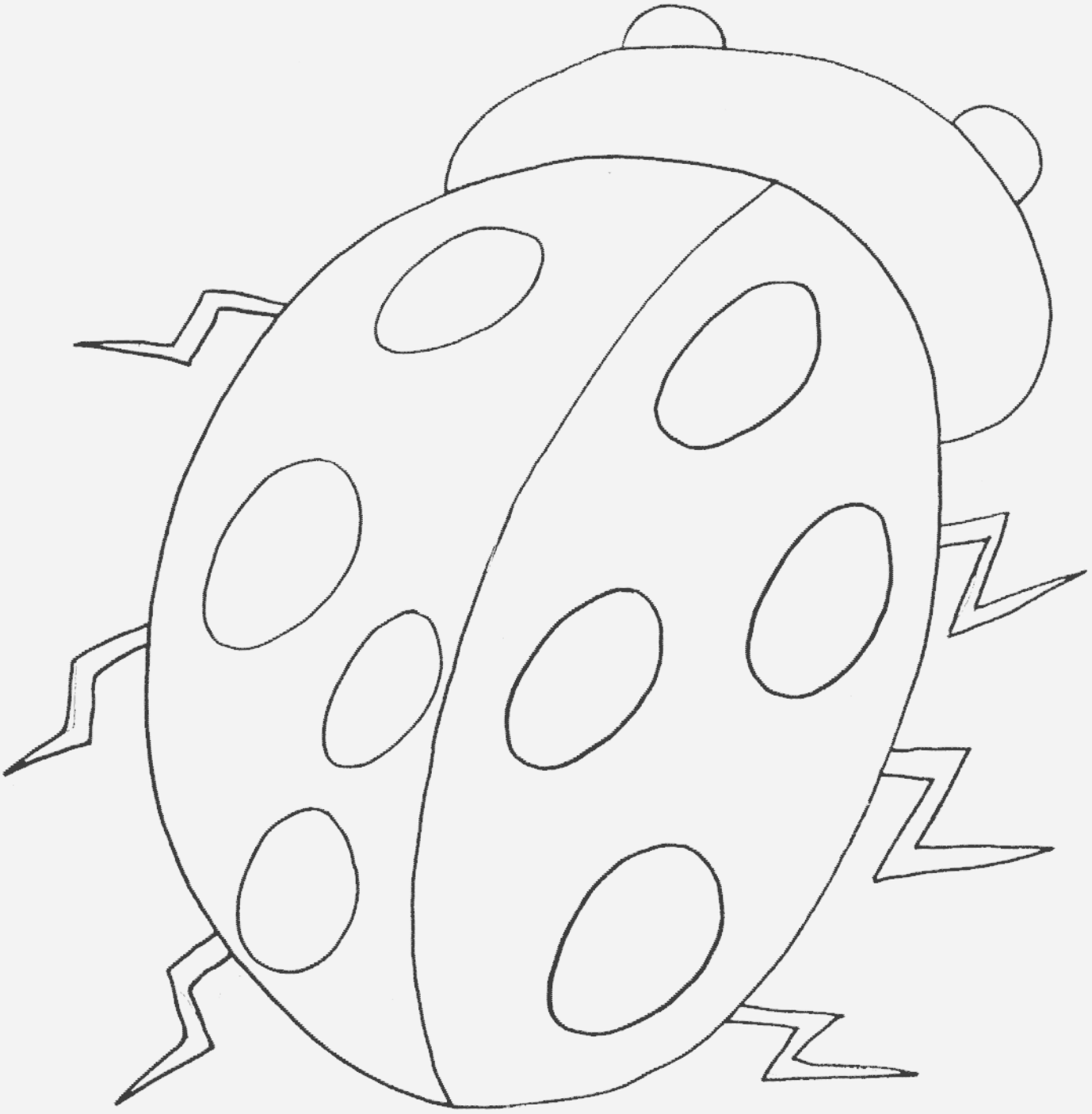

ПІСНЯ 3

У ГОРАХ КАРПАТАХ

Помірно

У го-рах Кар-па-тах ой там би я жив, з го-ри на до-ли-
ну у-се б ся ди-вив. Там птич-ки спі-ва-ють ве-
се-ло, все у-ха-ха, а го-лос со-піл-ки там чу-ти що днв.

У горах Карпатах, ой, там би я жив,
З гори на долину усе б ся дивив.

Приспів:

Там птички співають весело, все у-ха-ха,
А голос сопілки там чути щодня.

У горах Карпатах весело там жить,
Там пісні лунають, Черемош шумить

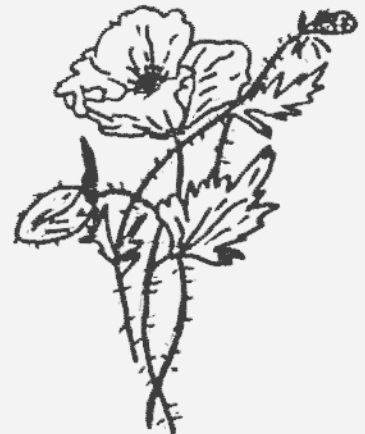
Приспів:

У горах Карпатах там сосна росте,
Там зілля пахуче усюди цвіте.

Приспів:

У горах Карпатах дівчата, як мак,
Співають, танцюють усі в один такт.

Приспів:

ГУТІРКА 4

" СУМ "

- Що ці три букви означають?
- Що ми робимо у Сум-і?

СУМ С - Спілка; Всі разом працюють і сходяться

У - Української; Ми всі Українці.

М - Молоді; Ми є молодь, належемо до організації, яка складається з молодих людей.

що ми робимо в Сум-і?

Ми вчимося про організацію, про Україну, як поводитися з людьми, про дружність, пісні, гри та забави, самодіяльність, і так далі.

Прочитати дітям поему ТРИ БУКВИ СУМ і пояснити їм цю поему.

Самодіяльність - Замалювати рисунок Емблеми СУМ.

Спів - Гей там на горі Січ іде.

Гра - Ведмідь в ямі.

Казка - Доктор Попель. (ст. 169-170 Українське Дошкілля.)

ТРИ БУКВИ СУМ

Три букви Сум, а скільки змісту!
Єднання рук і душ і серць,
І порив дум полум'янистий,
Що викликає ніч на герць.

Лютує зло за муром тюрем.
І дише смертю, наче гад,
Сумівце, чуєш поклик сурем?
Спіши у лаву, стань у ряд!

Сумівце, сонце над тобою,
Ти молодий, ти ранку син,
Ти лицар завтрішнього бою,
Що героїгний будить чин.

Хай хиляться в зневірі кволі —
Ти непохитний будь, мов дуб!
Твій знак - це символ правди й волі,
Три букви, сплетені в Тризуб!

Роман Завадович.

ЩО ОЗНАЧАЮТЬ ОКРЕМІ ЧАСТИНИ ЕМБЛЕМИ СУМ.

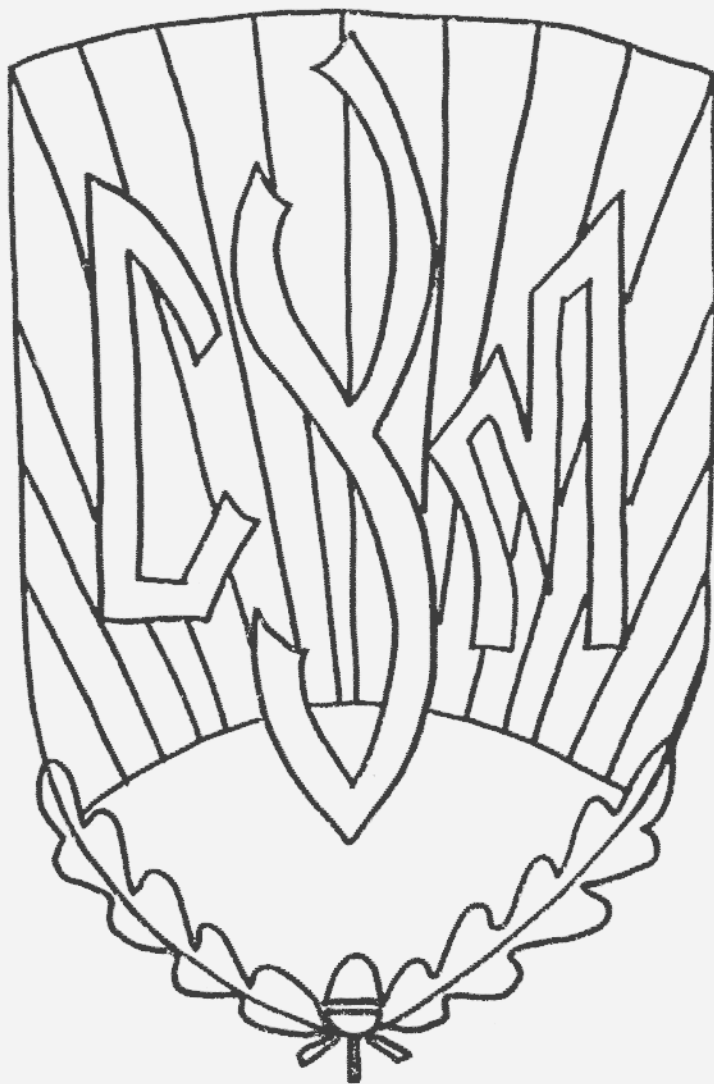
1. Білі букви СУМ - біла краска означає чистота і слухність ідеї.
- уложені букви у формі тризуба вказують, що праця СУМ присвячена для добра української держави й народу.
2. Сонце і соняшне проміння - освітлюють шлях до праці і перемоги.
3. Дубове листя - вказує на юність і силу.
4. Дубовий жолуб - представляє овод сильної праці, вислід юної праці.

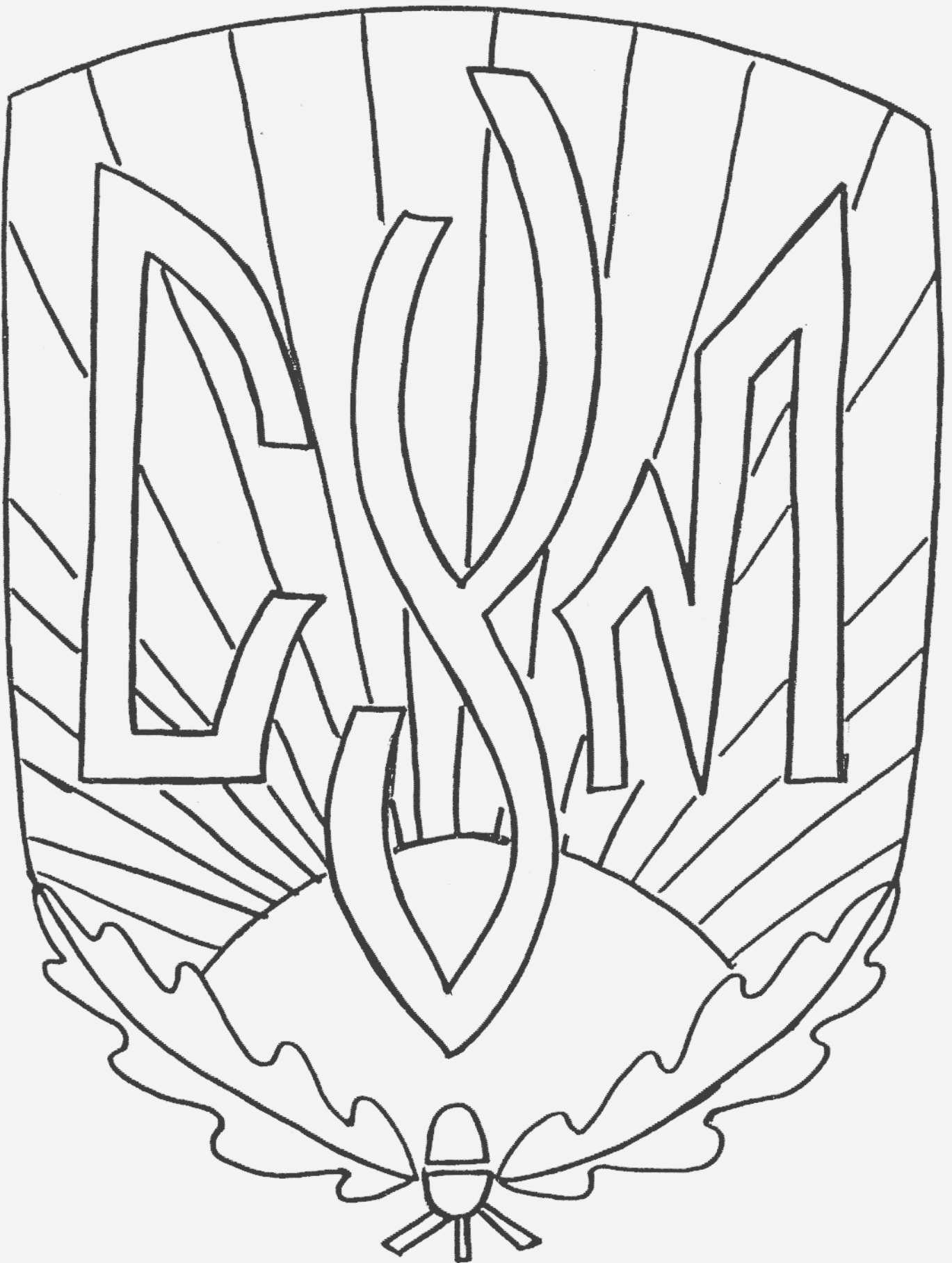
САМОДІЯЛЬНІСТЬ 4

Емблема СУМ.

Матеріали: - Рисунок Емблеми СУМ, кольорові олівці.

1. Діти малюють рисунок емблеми СУМ.

ПІСНЯ 4

ГЕЙ, ТАМ НА ГОРІ СІЧ ІДЕ.

1. Гей! там на горі Січ іде,
Гей! малиновий стяг несе,
Гей! малиновий.
Наше славне товариство,
Гей! марширує, раз, два, три!
2. Гей! попереду кошовий,
Гей! як той орел степовий,
Гей! як той орел.
Наше славне товариство,
Гей! марширує, раз, два, три!
3. Гей! а по заду осаул,
Гей! твердий хлопець, як
той мур,
Гей! твердий хлопець.
І т.д.
4. Гей! а по боках четарі,
Гей! то сторожі вогневі,
Гей! то сторожі.
І т.д.
5. Гей! наша Січ нам дорога,
Гей! як та мати всім одна,
Гей! як та мати.
І т.д.
6. Гей! повій вітре із степів,
Гей! дай нам силу козаків,
Гей! дай нам силу.
І т.д.
7. Гей! дай нам силу й відвагу,
Гей! Україні на славу,
Гей! Україні.....І т.д.

Осінь

- Що діється в цій порі року?

Зміна погоди- температура знижується.

- коротші дні.

- вітер, дощ.

Листя- назви листків/дуб, клен, каштан, і так далі.

- як їх пізнати, як відрізнити.

Харчі- садовина і городина.

- як їх пізнати, як відрізнити.

Рослини- листя міняє свій колір і падає долів.

- квіти в'януть, трава жовкне.

Підготовка до зими;

Люди- готують теплий одяг.

Тварини- деякі приготують харч на зиму,
(білка, лисичка), інші засипляють,
(ведмідь).

Птахи- одні відлітають у вирій (вільшанка,
ластівка), інші залишаються (горобець,
ворона, кардинал).

Самодіяльність - Дід Мороз з листя.

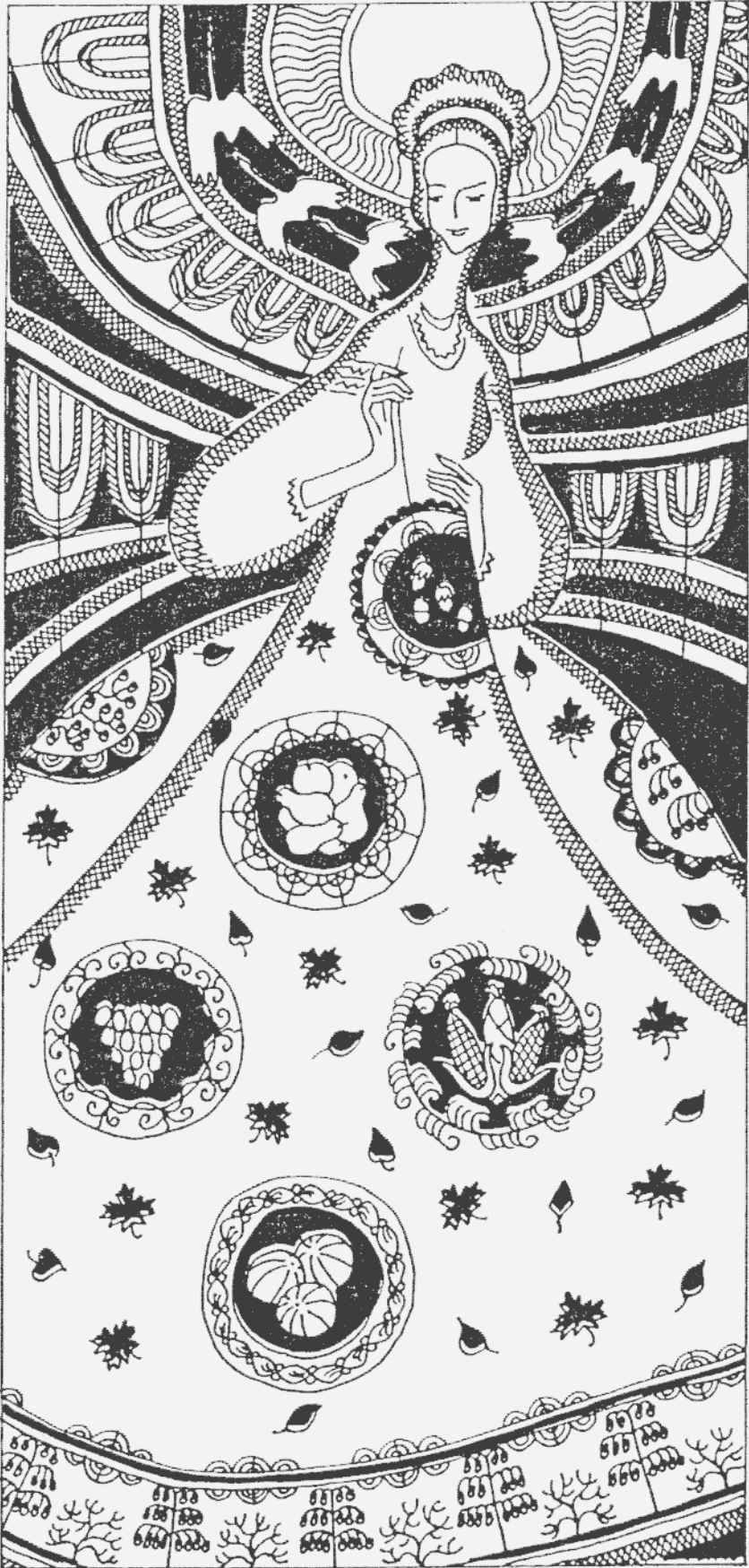
- Як є можливість то можна вживати листя
з дерев, замість паперу.

Спів - Осінь.

Гра - Білка і горіх.

Казка - Осінь. (ст. 15 Українське Дошкілля.)

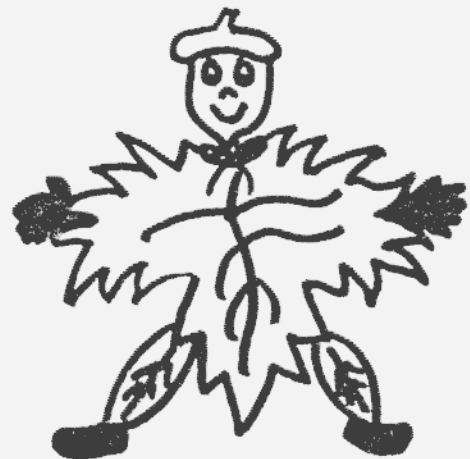
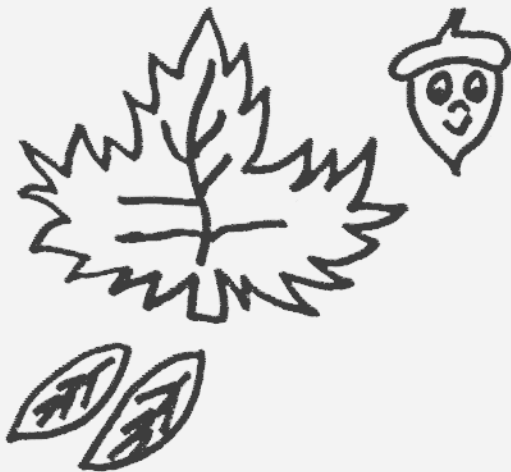

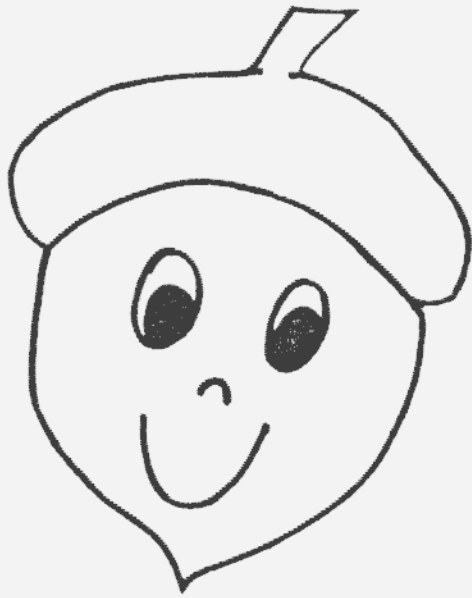
САМОДІЯЛЬНІСТЬ 5

Дід Мороз з листя.

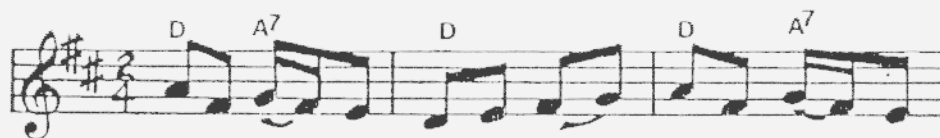
Матеріали: - Паперова тарілка, чотири листочки для кожної дитини, кольорові олівці, клей, ножиці, і кусочок вовни для кожного, (відбитка листочків).

1. Наклеїти листочки посередині тарілки.
2. Олівцями нарисувати руки, ноги, та лице.
3. Вживати малий листочок на шапочку.
4. З вовни зробити кокарду і приклеїти під шию. Зі заду тарілки можна додати петлю з вовни, щоб тарілка висіла на стіні.

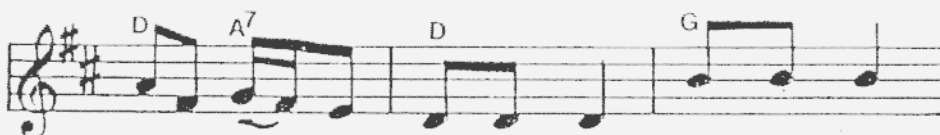
ОСІНЬ

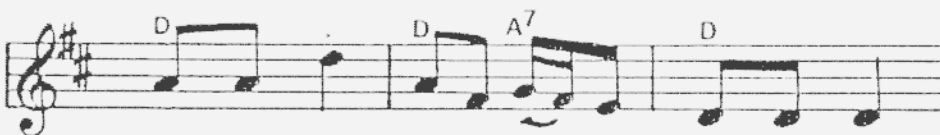
Кру-гом лис-тя вже па-де, о-сінь, о-сінь

до нас йде. Вже і-де, вже і-де,

о-сінь, о-сінь до нас йде. Вже і-де,

вже і-де, о-сінь, о-сінь до нас йде.

1. Кругом листя вже паде,
Осінь, осінь, до нас йде,
Вже іде, вже іде,
Осінь, осінь, до нас йде.

2. Там у парку, у садку,
Листя крутиться в танку,
У танку, у танку,
Листя крутиться в танку.

ГУТІРКА 6

День подяки.

- Чому і за що ми складаємо подяку?

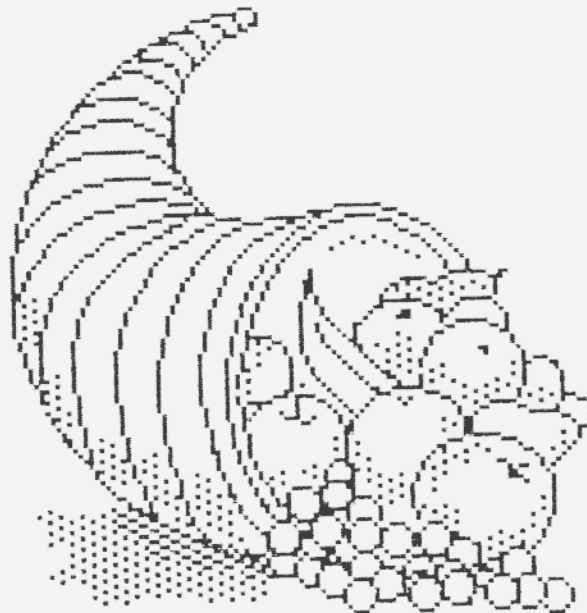
Складаємо подяку за те, що ми народилися у вільному світі. Ми можемо говорити своєю мовою, вірити у Бога, маємо багато їсти, пити, та чим одягатися. Складаємо подяку за здоров'я і що маємо таких добрих родичів які нас дуже люблять, і все стараються щоб нам було як найкраще.

Самодіяльність - Індик з шишків.

Спів - Жучок.

Гра - Песику, твоєї кісточки нема.

Казка - Ріпка.

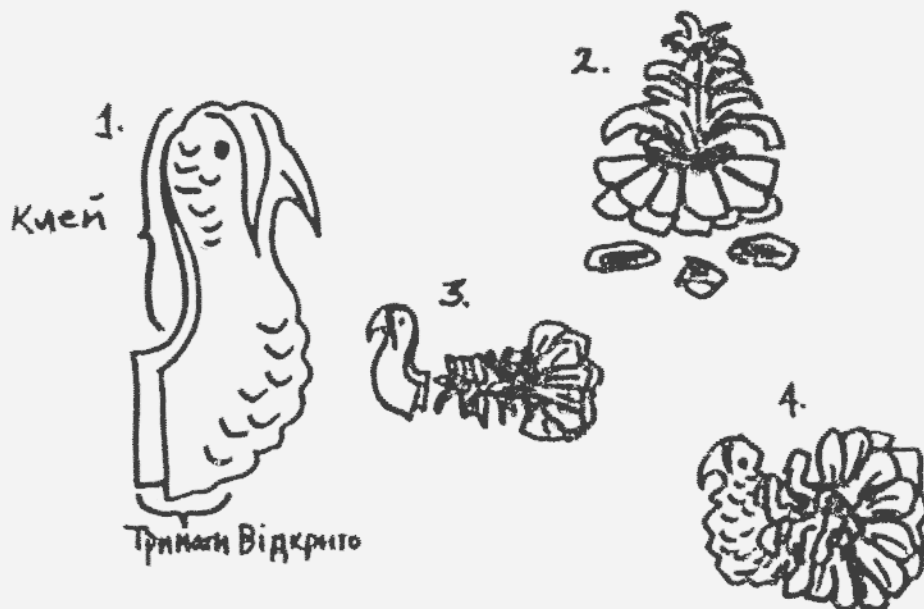

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 6

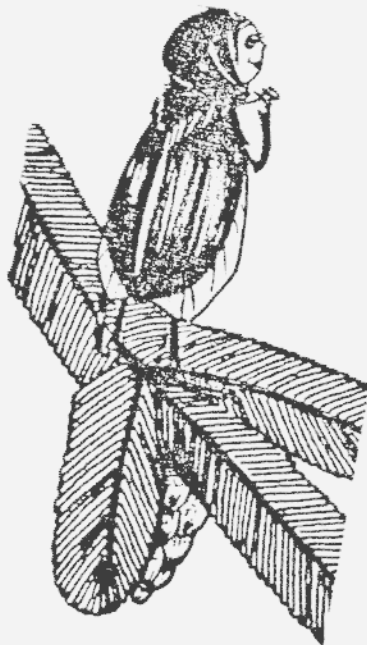
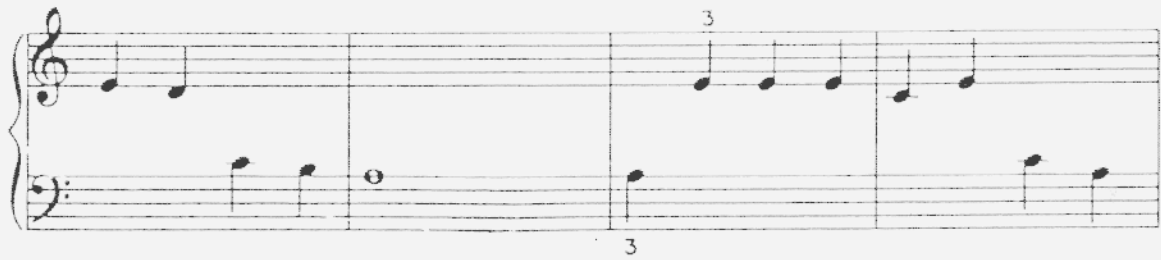
Індик з шишків.

Матеріали: - Шишки з сосни, червоний папір, клей, ножиці, і олівець.

1. На червоному папері нарисувати дві індікові голови. Приклеїти частини, але лишати 1 сантиметр на долині відкрито. Намалювати риси індікові з обох боків.
2. Витяти з шишків одну частинку біля долини.
3. Положити шишку на бік і приклеїти голову до двох частин шишки з переду.

ЖУЧОК

Ходить жучок по дубині
 А жучиха по ялині.
 Ой грай, жучку, грай небоже,
 Най ти пан біг допоможе.
 Грай, жучку, грай.

ГУТІРКА 7

Гасло Сум-у.

Гасло Спілки Української Молоді- БОГ І УКРАЇНА.

Що це гасло означає?

Святочний привіт - ЧЕСТЬ УКРАЇНИ - ГОТОВ БОРОНИТИ.

Пояснити що цей привіт означає.

Щоденний привіт - ГАРТУЙСЬ!

Пояснити що цей привіт означає.

Самодіяльність - Рисунок Пречистої Богородиці.

Спів - Маленькі наші ноги.

Гра - Котра година Пане вовчику?

Казка - Розмова доні з мамою. (ст. 178 Українське Дошкілля.)

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 7

Пречиста Богородиця.

Матеріали: - Рисунок Пречистої Богородиці, кольорові олівці.

1. Діти малюють рисунок Пречистої Богородиці.

ПОКРОВ ПРЕЧИСТОЇ БОГОРОДИЦІ

ПОКРОВ ПРЕЧИСТОЇ БОГОРОДИЦІ
14 ЖОВТНЯ

МАЛЕНЬКІ НАШІ НОГИ.

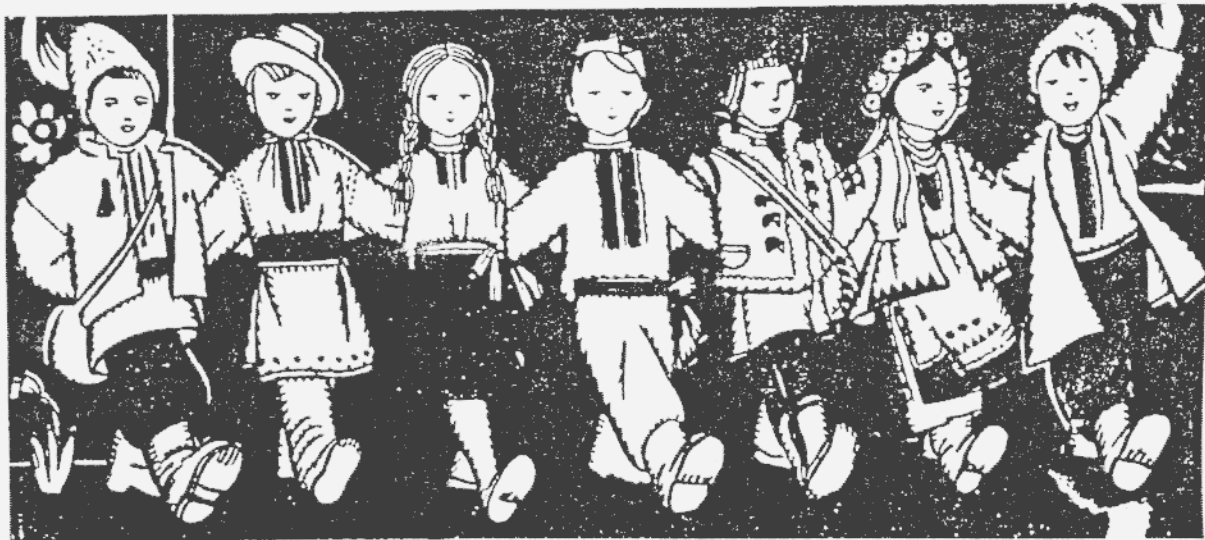
М. Підгірянка

Ма--лень-кі на--ві но---ги, та зна-ють сво-ю путь. На
 службу У---кра-ї---ні--- як ви-рос-туть пі-дуть. На служ---бу

1. Маленькі наші ноги,
 Та знають свою путь.
 На службу Україні,
 Як виростуть, підуть.

2. Маленькі наші ручки,
 Та кріпнуть і ростуть.
 На службу Україні —
 Всі сили віддадуть.

3. Дитячі в нас серденька,
 Та сильне в них чуття:
 Любити Україну
 Будем ціле життя.

ГУТІРКА 8

ОБЖИНКИ

Обжинки- Свято Обжинки справляємо при кінці літа коли збираємо врожай. Це свято (Обжинки), святкують в той час коли вся робота є скінчена. Збирати врожай була дуже тяжка та довга робота, бо наші предки робили це з ручно із серпами і косами. Жінки вживали серпи, а чоловіки коси. Вони носили легкий білий одяг, для праці на полі. Жінки мали хустки на головах, чоловіки шапки з соломи. Як працювали то і співали, пісні про сонце, збіжжя, птахи, вінчання, вінки, жниву, біль плечей, і так далі. Останній сніп найкращого збіжжя був прив'язаний і прикрашений цвітами та стрічками. Цей сніп буде дідухом на свят вечір. Звичаї по областях відрізнялися, але всеж таки всі святкували Обжинки.

Самодіяльність - Дідухи з пшениці.

Спів - Ходить гарбуз.

Гра - Відгадай.

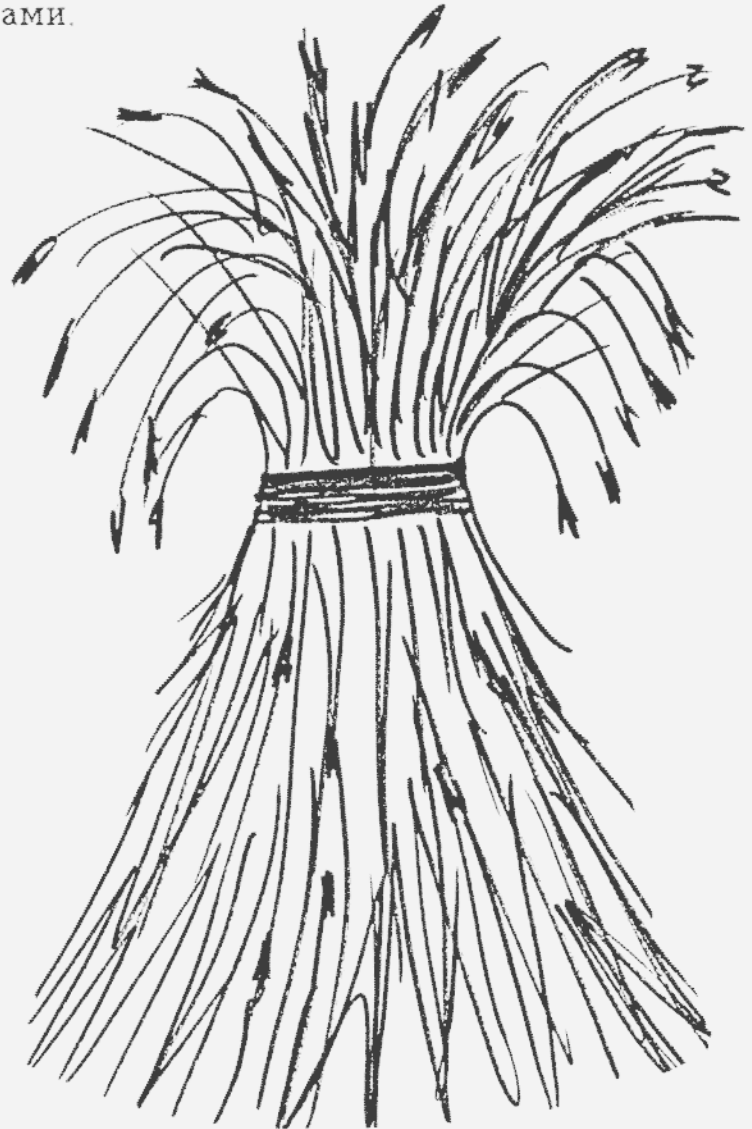
Казка - Огірочок. (ст. 69 Українське Дошкілля.)

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 8

ДІДУХ З ПШЕНИЦІ.

Матеріали: - Чистенька пшениця, шнур, стрічки, квіточки.

Кожна дитина дістає порядну кількість пшениці, шнура, та стрічків, і квітів. Треба допомогти дітям завинути пшеницю шнурком у формі дідуха. Тоді діточки можуть прикрасити свої дідухи, з стрічками і квітами.

ПІСНЯ 8

ХОДИТЬ ГАРБУЗ.

Allegretto

1/ Хо-дить гарбуз по го-ро--ду, пи-та--еть-ся сво--го ро-ду:
2/ О -біз--ва-лась жовта ди-ня, гар-бу-зо--ва гос--по--ди-ня:

ой чи жи-ві, чи здо--ро-ві, всі ро-ди--чі гарбу-зо--ві.
І--ще жи-ві, ще здо--ро-ві, всі ро--ди--чі гарбу-зо--ві.

Обізвались огірочки, гарбузові сини і дочки:
Іще живі, ще здорові всі родичі гарбузові.

Обізвались буряки, гарбузові свояки:
Іще живі, ще здорові всі родичі гарбузові.

Обізвалась бараболя, і за нею і квасоля:
Іще живі, ще здорові всі родичі гарбузові.

Обізвалась морковиця, гарбузова сестриця:
Іще живі, ще здорові всі родичі гарбузові.

ТВАРИНИ

Тварини - Домашні, дикі, як вони відрізняються?

- Як вони є подібні?
- В який спосіб вони нам допомагають?
- Де вони живуть?
- Як ми допомагаємо тваринам; домашнім, диким?

Самодіяльність - Жирафа з паперової трубки.

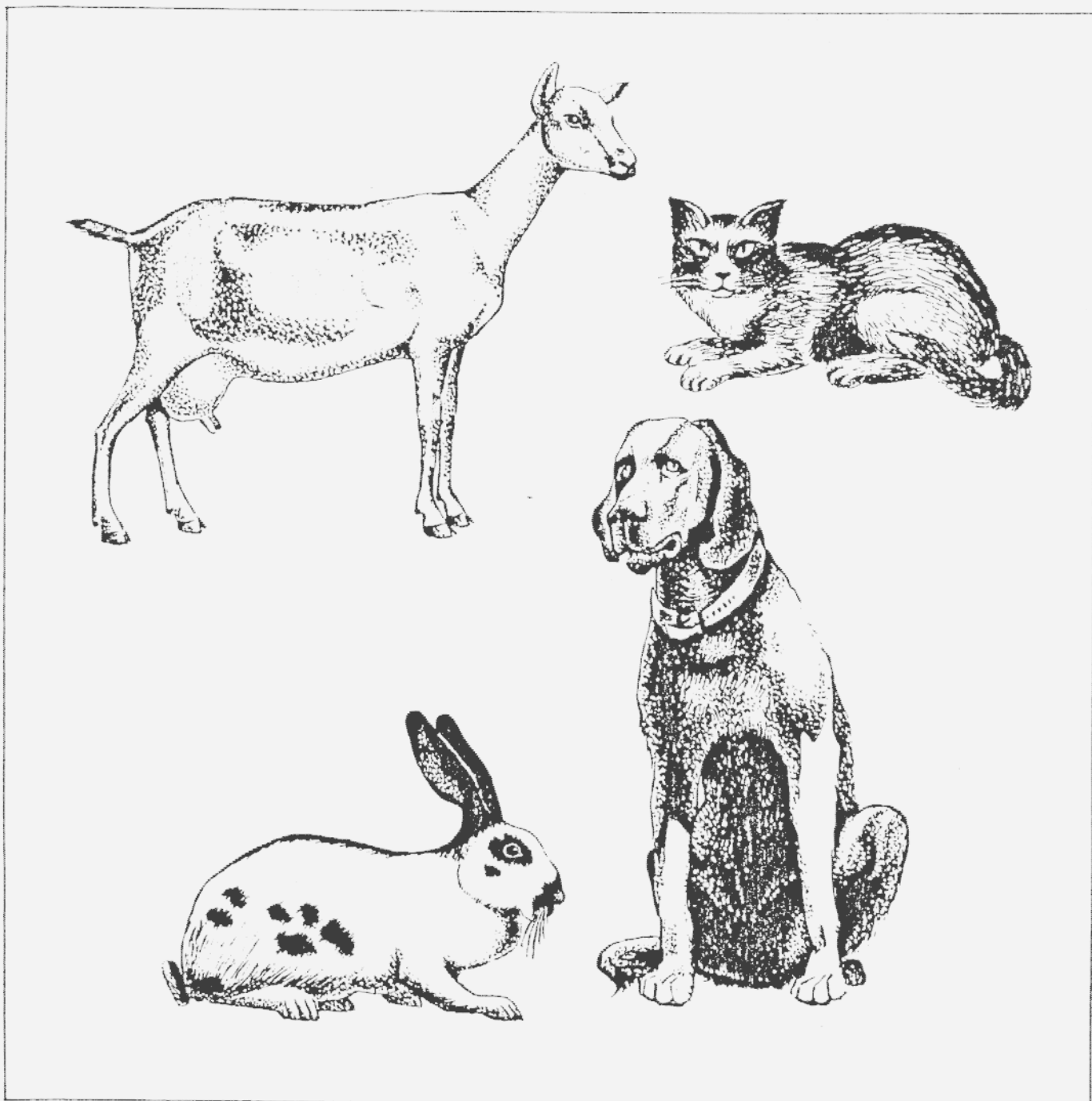
Спів - Я лисичка.

Гра - Получи правильно передні та задні частини тварин.
Поможи мишці знайти сир.

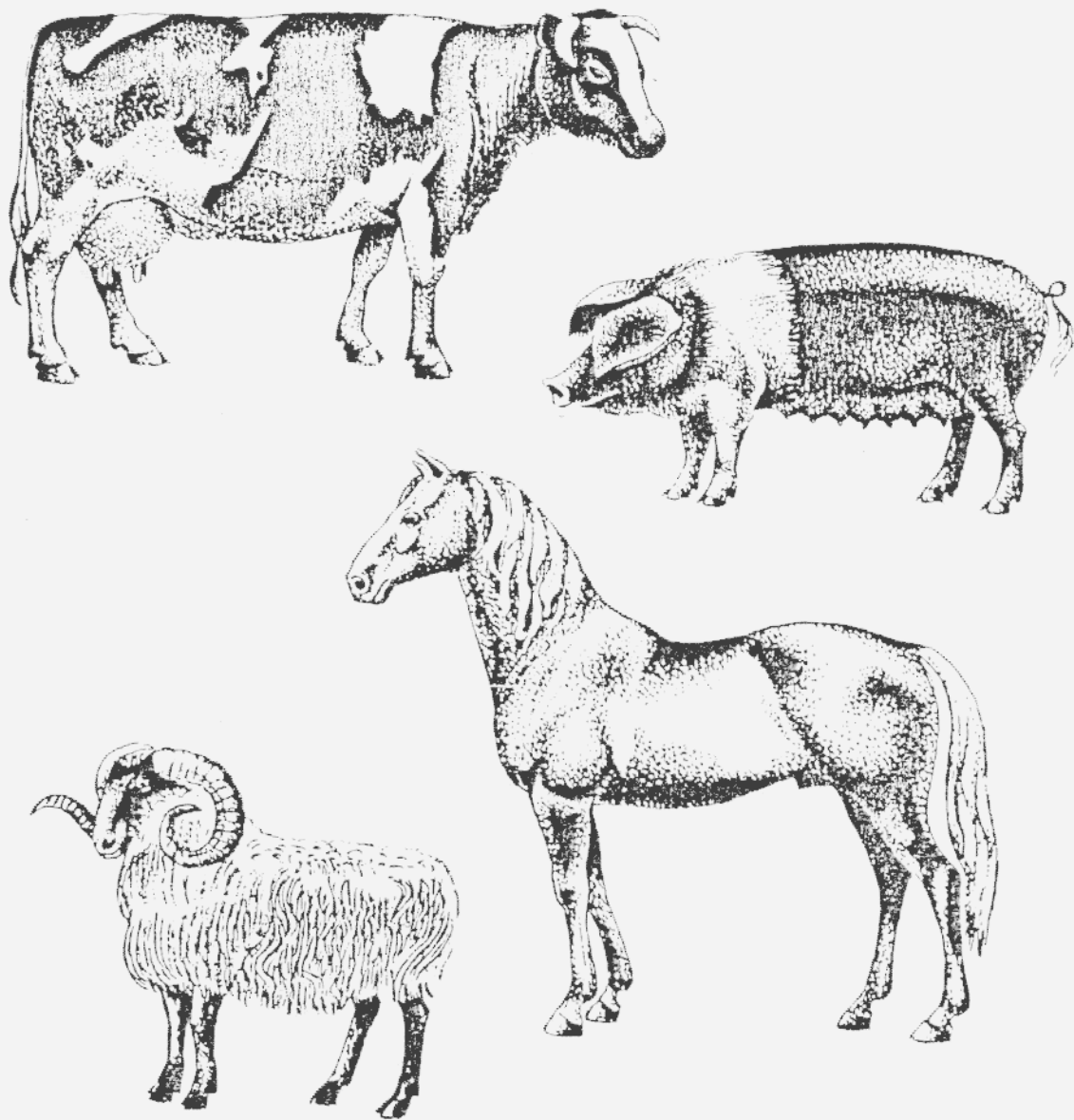
Казка - Коза-дереза. (ст. 20-26 в книжці Золотий Черевичок.)

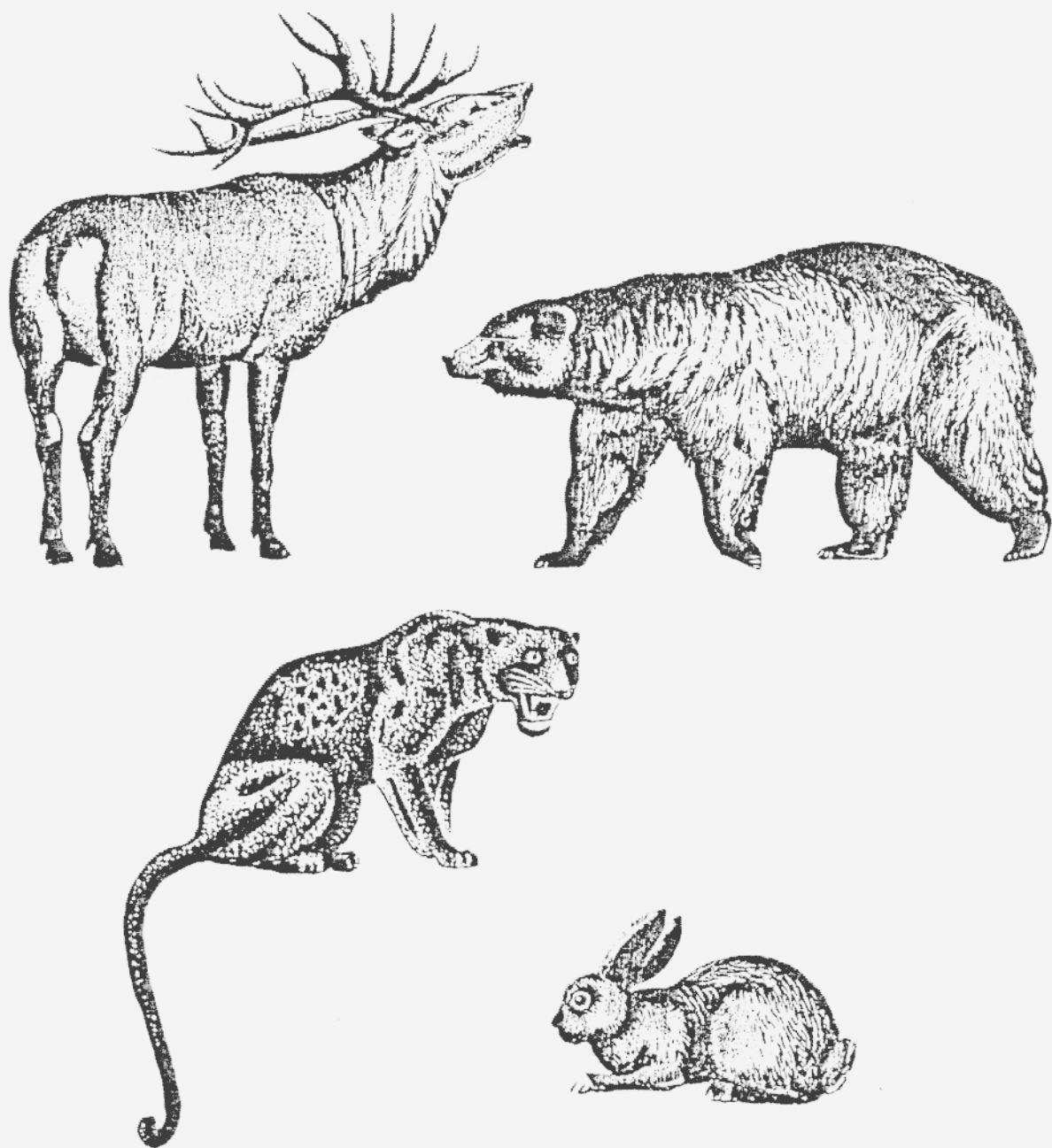
ТВАРИНИ

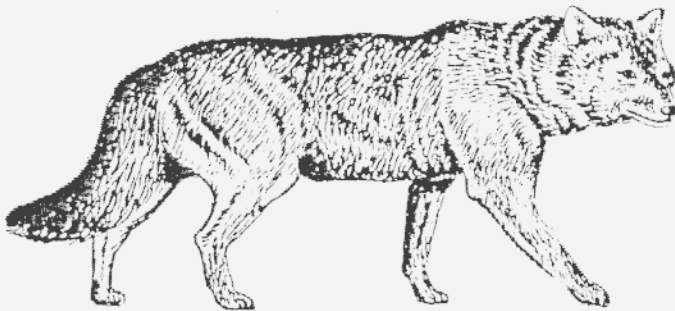
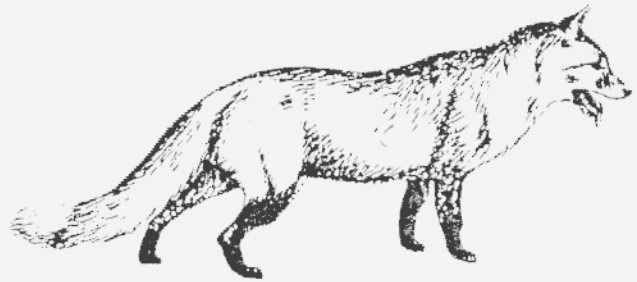
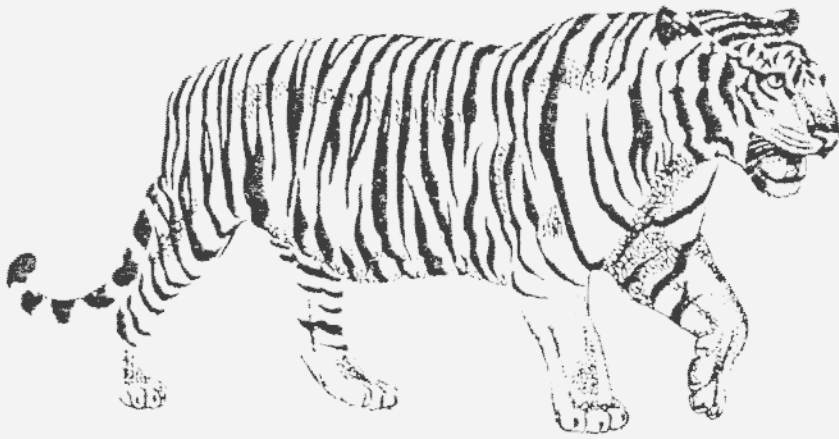
*Домашні тварини:
коза, кіт, крілик і пес.*

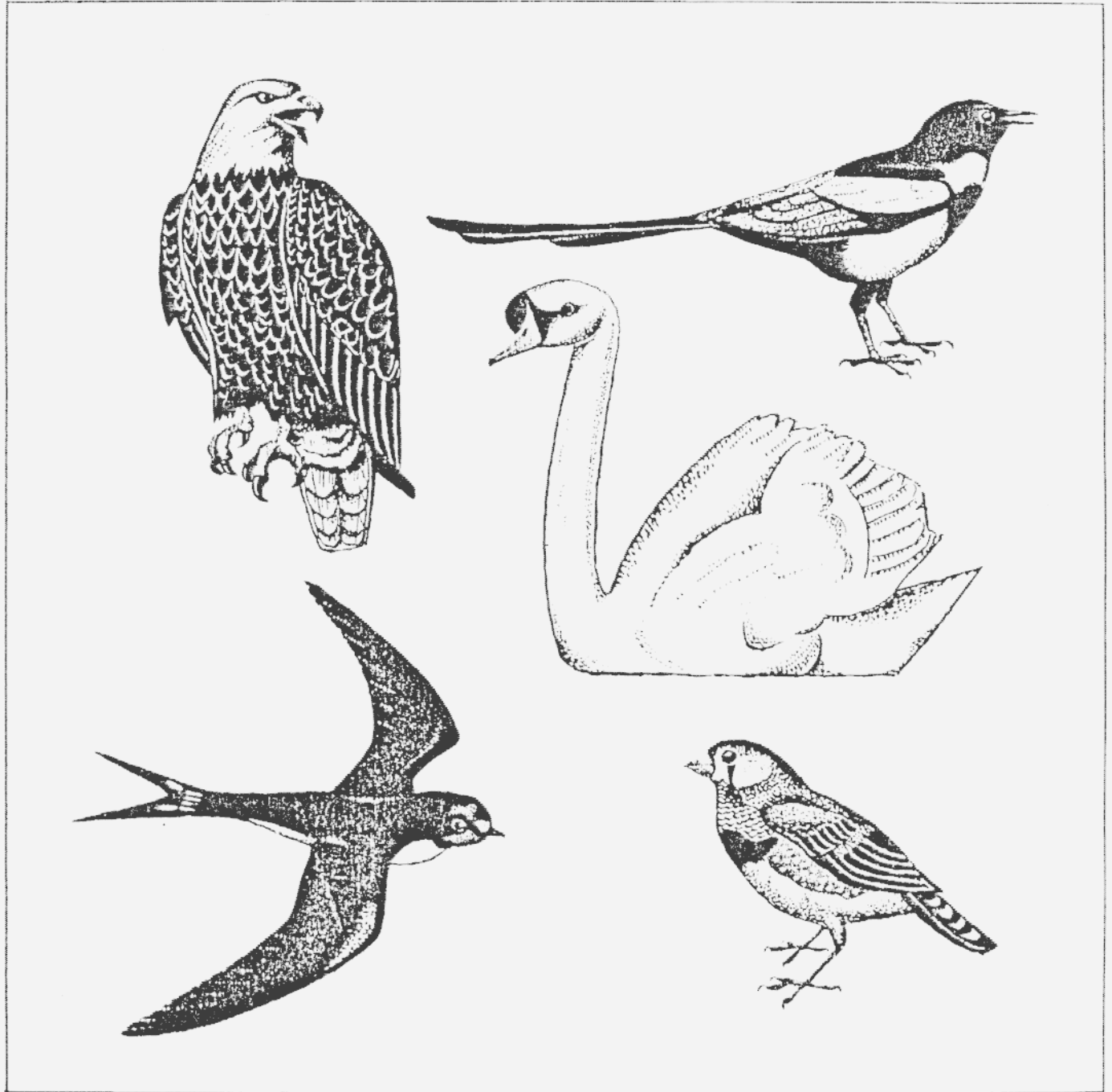
*Домашні тварини:
корова, свиня, баран і кінь.*

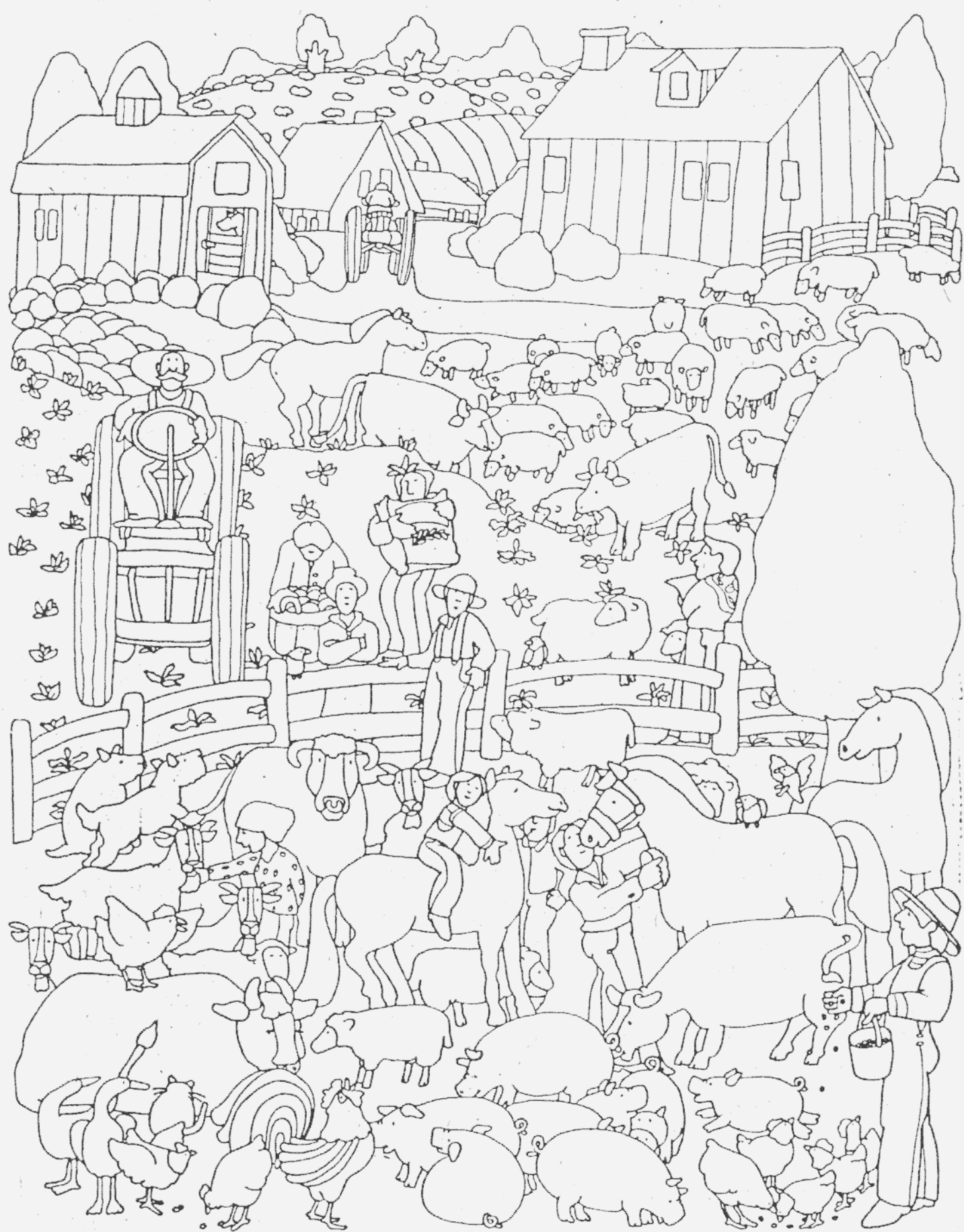
*Дикі тварини:
олень, ведмідь, ягуар і заєць.*

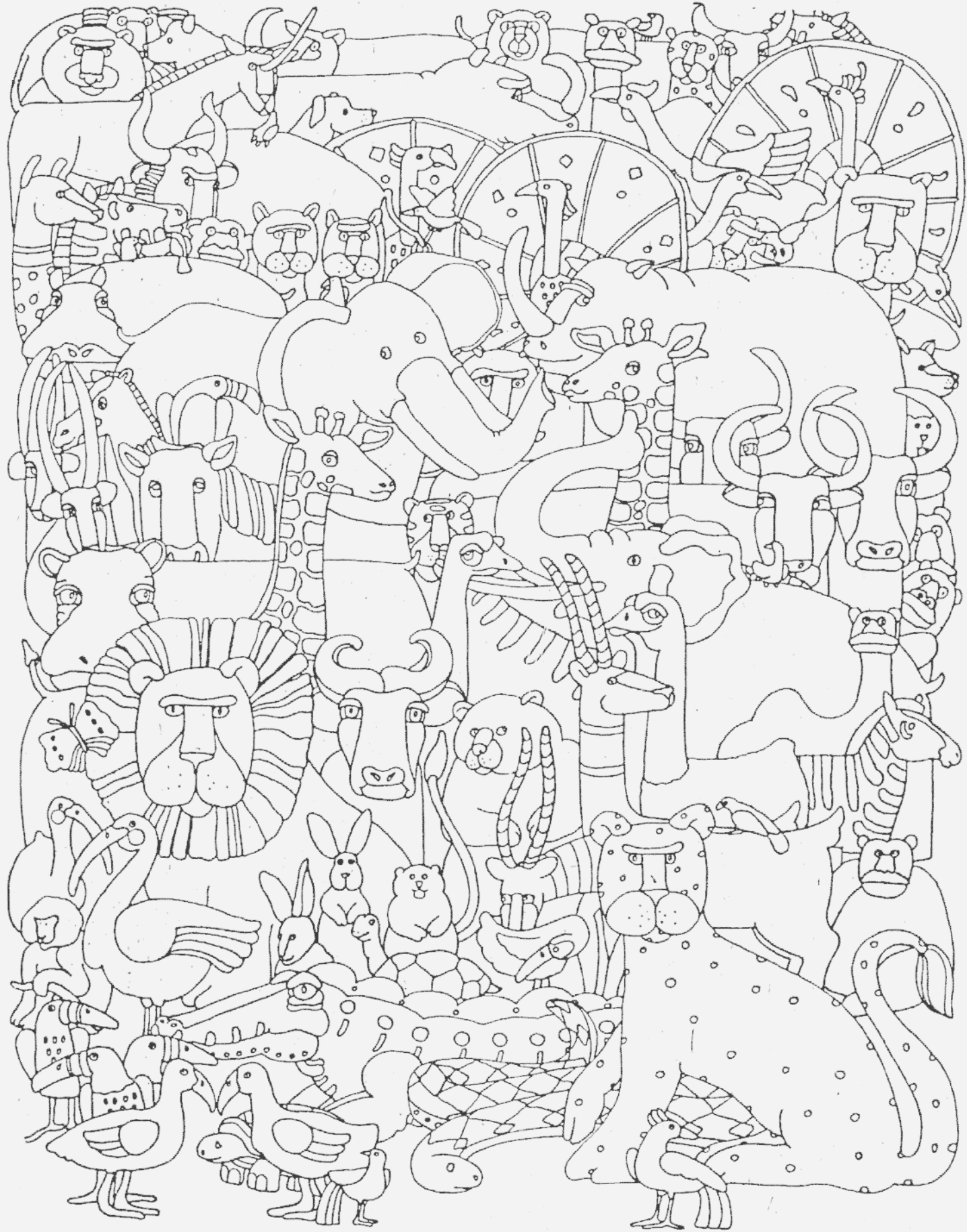

*Дикі тварини:
тигр, лис, вовк і хом'як.*

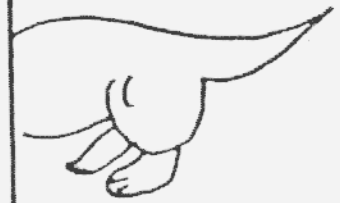
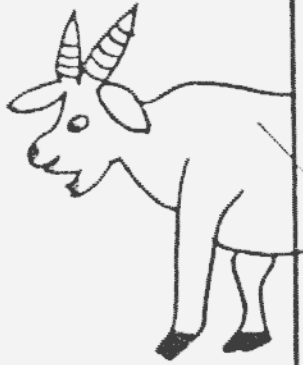

Орел, сорока, ластівка, лебідь і горобець.

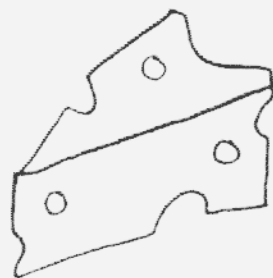
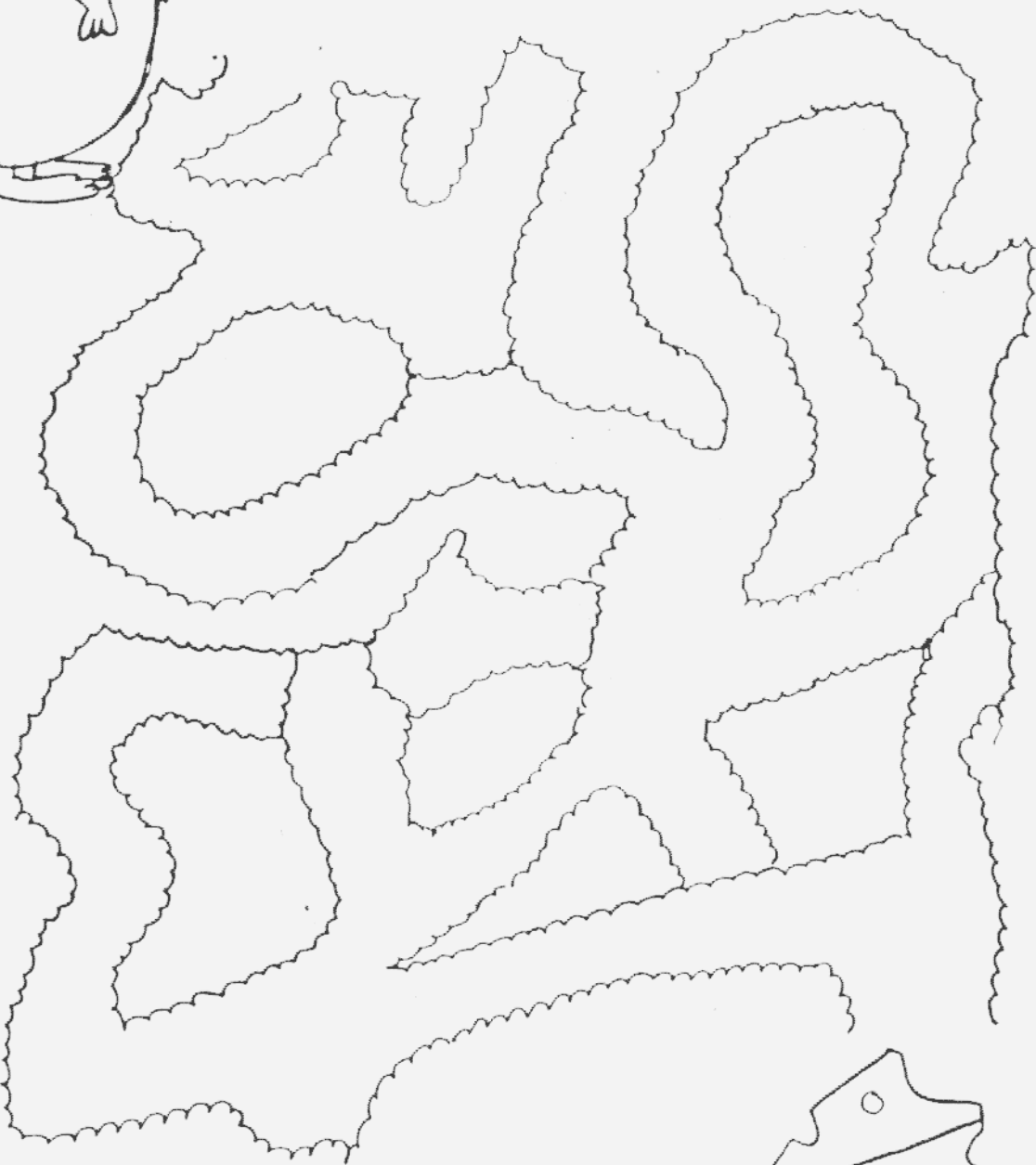

Получи правильно

Поможи мишці
Знайти сир.

Діти!

Чи ви маєте песика,
або котика? Якщо
так, то чи ви:

1. Годуєте їх щодня?

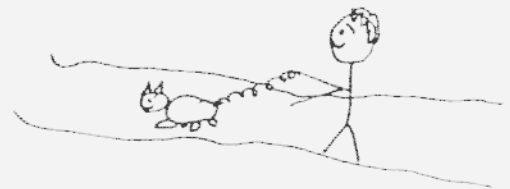
2. З ними бавитесья?

3. Лишаєте їм водички,
або молочко коли
їдете до садочку?

4. Берете їх на прохід!

5. Уважаєте щоб вони
не бігли в сусідній
ГОРОД.

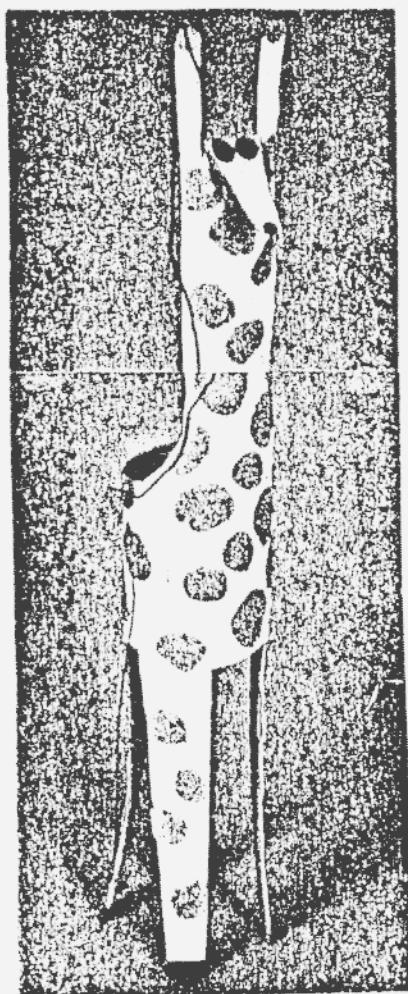

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 9

Жирафа з паперової трубки.

Матеріали: - Одна паперова трубка для кожної дитини, жовтий папір, брунатний папір, чорний папір, або чорна крейда, клей, та ножиці.

1. Обвинути трубку жовтим папером.
2. Ножицями витяти ноги з долини, та шию, голову і роги з верху.
3. Витяти або замалювати з брунатного паперу плями на тіло жирафи, а очі, ніс, та ноги від чорного паперу.

Я ЛИСИЧКА

Швиденько

Народня пісня

Я ли-сич-ка, я сес-трич-ка, не си-джу без
ді-ла, я гу-сят-ка па-сла,
по-лю-вать хо-ди-ла, я гу-сят-ка
па-сла, по-лю-вать хо-ди-ла!

А тепера - у неділю треба одпочити,
Свою хату гарнесенько треба прикрасити. 2

А щоб краща /2/ була моя хата,
Піти треба у гайочок, кріточок нарвати.

Патрон СУМ-У. АРХИСТРАТИГ МИХАЇЛ.

Патрон- це Опікун. Патроном Спілки Української Молоді, та всіх її членів є СВЯТИЙ АРХИСТРАТИГ МИХАЇЛ. З релігії знаємо, що Святий Михаїл із вірними Богові ангелами, переміг і кинув до пекла тих ангелів, які збунтувалися проти Бога. Тому і називаємо його Архистратигом, себто по-грецькому, найвищим командувачем усіх небесних сил. Отож Святий Михаїл, який виступив в обороні Бога проти злих духів і їхньої злоби та гордості, має бути для нас прикладом у житті. Мусимо бути сильними, добрими, і мужніми це значить- хоробрими і відважними. А також мусимо бути вірними. Не сміємо у своєму житті забути про Бога, про батьків і про нашу батьківщину Україну.

Самодіяльність - Замалювати картину Архистратига
Михаїла.

Спів - Боже Великий.

Гра - Милья вовни.

Казка - Рукавичка. (ст. 13-15 в книжці Телесик.)

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 10

Архистратиг Михаїль.

Матеріали: - Рисунок Архистратига Михаїла, кольорові олівці.

1. Замалювати рисунок.

БОГ І УКРАЇНА

Опiкун СУМ

Святий Архистратег Михаїл

ПІСНЯ 10

БОЖЕ ВЕЛИКИЙ.

Боже великий, творче всесвіту,
На нашу рідну землю споглянь!
Ми були вірні твому завіту,-
Вислухай нині наших благань.

Люд у кайданах, край у руїні,
Навіть молитись ворог не дасть...
Боже великий, дай Україні
Силу і славу, волю і власть.

ЗИМА

Зима; Як довго триває зима?

Зима починається 21- грудня і кінчається 21-березня.

Сніг- Що це таке?

Як він виглядає?

Порівняти сніжинки.

Температура- Погода

Вітер, буря, сніг падає.

Лід- Замерзла вода.

Ковзання, лежувати, спускатися з гори на санчатах.

Одяг- Які маємо снігівці- штани, суконки, штани, плащі.

З чого вони зроблені?- з вовни, кожуха, шкіри, найлону.

Птахи- одні летять у вирій, інші залишаються.

Як тим що залишаються допомогти.

Тварини- Як зимують? Де живуть? Що їдять?

Як називаються і виглядають?

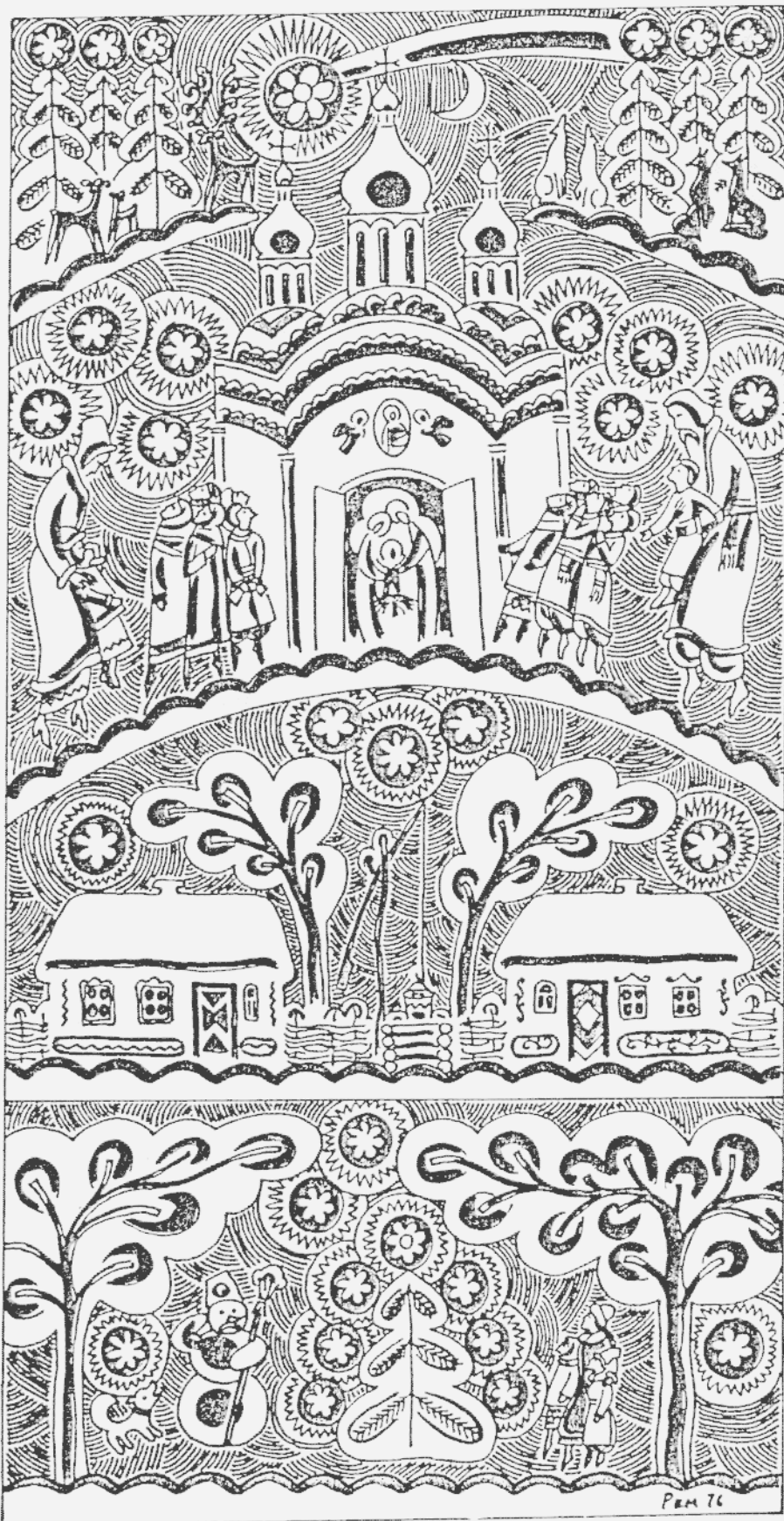
Самодіяльність- Сніжинки з мила.

Спів- Зима.

Гра- Що Бракує.

Казка- Ведмедикова Хатка. (ст. 137 Українське Дошкілля.)

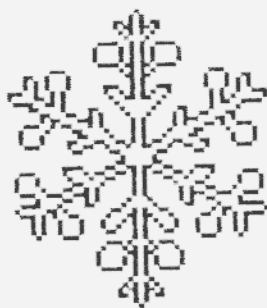

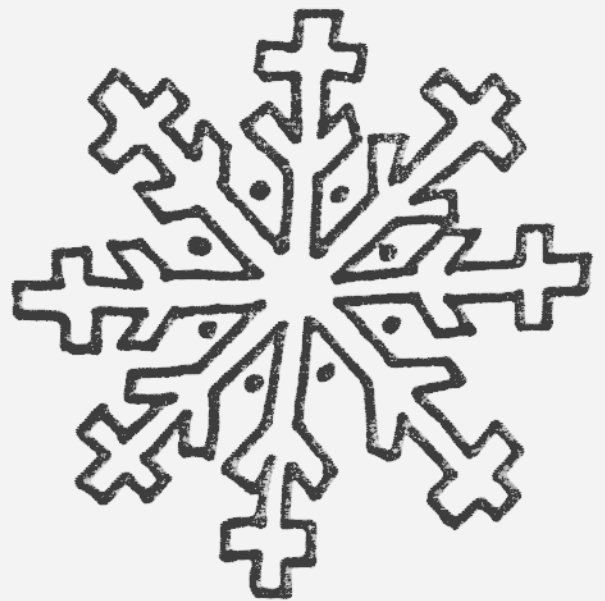
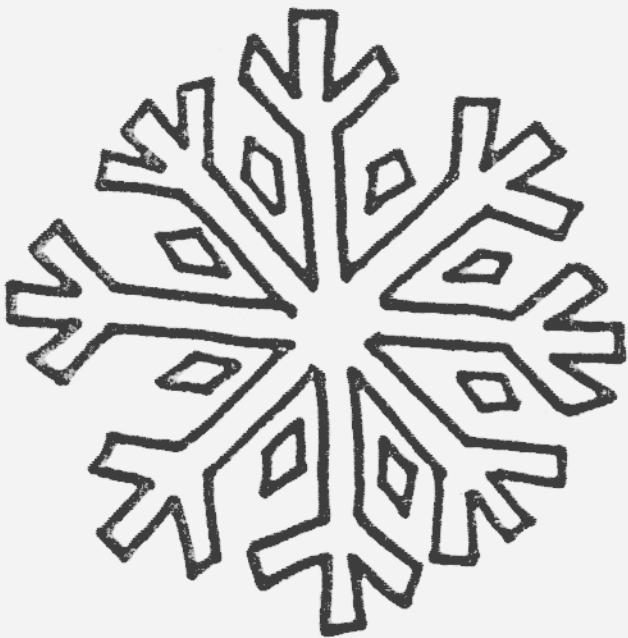
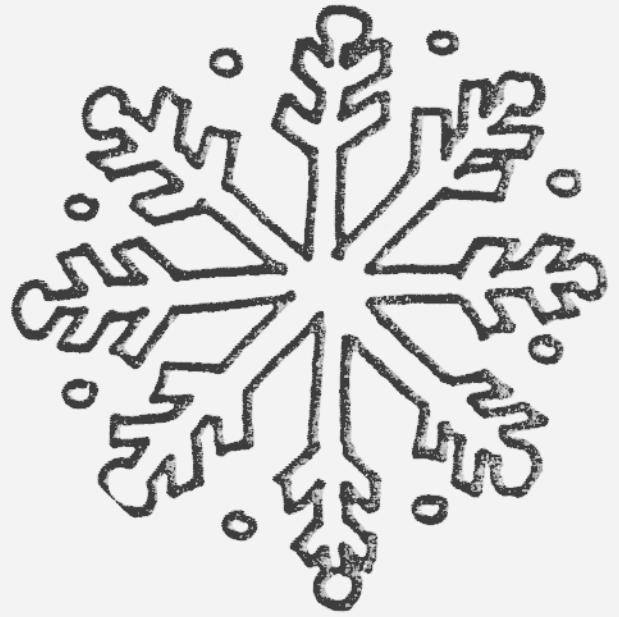
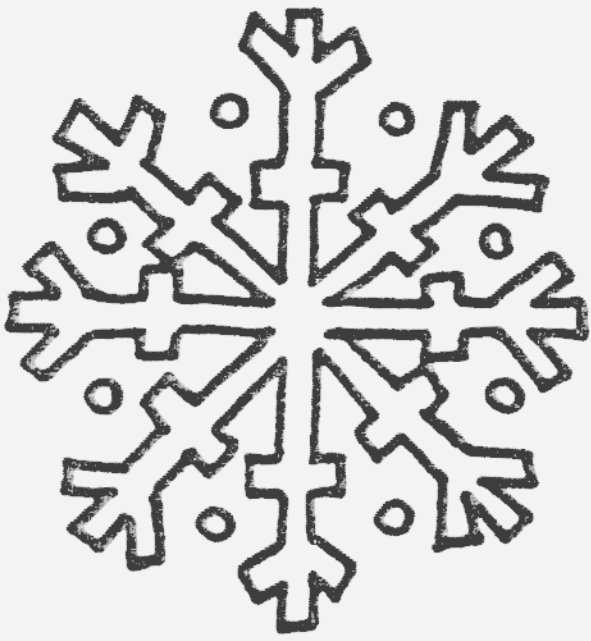
САМОДІЯЛЬНІСТЬ 11

Сніжинки з мила.

Матеріяли: - 2-к. порошкового мила, 1/2-к. зимної води, твердий папір, торбинка до маси, електрична машина до мішання, велика та мала миска.

1. Наляти зимної води до великої миски. Додати мила і машиною мішати до того часу що маса є штивна.
2. Наповнити торбу масою і дати дітям щоб вони собі виробляли сніжинки.
3. Якщо вам лишитья маси то викиніть до смітника, і не в умивальник.

ЗИМА.

Пер- ший сніг у- же па- де, ось зи- ма до
 нас і- де. Вже і- де, вже і- де,
 ось зи- ма до нас і- де. Вже і- де,
 вже і- де, ось зи- ма до нас і- де.

1. Перший сніг уже паде ось зима до нас іде.
 Вже іде, вже іде, ось зима до нас іде.

2. Там у парку, у садку, сніжки крутяться в танку.
 У танку, у танку, сніжки крутяться в танку.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Святий Миколай, Хто він є? Що він робить? Чому треба шанувати Св. Миколая?
Треба прочитати легенду про Св. Миколая.

Самодіяльність- Олень з "солодоці палки".(sandy canes).

Спів- Пісня про Св. Миколая.

Гра- Хто має гудзик

Казка- Казочка про Снігову Бабу. (ст. 129-130 Українське Дош.)

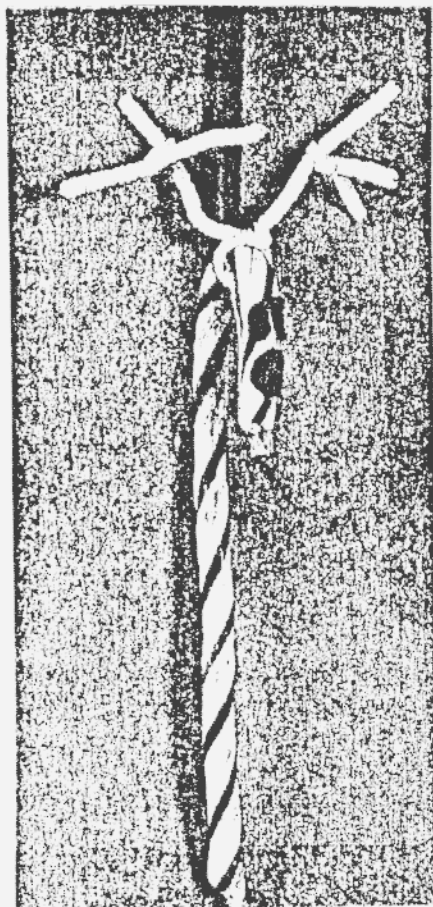
Святый
Миколай

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 12

Олень з "солодощі палки"(candy cane)

Матеріали: - Одна солодоща палка (candy cane) для кожної дитини, червоний і чорний "фелт", два білі "пайп клінерз" (pipe cleaners), і червона вовна.

1. Витинати з червоного "фелт" (felt), ніс, та від чорного очі. Наклеїти на передню частину "палки".
2. З "пайп клінерз" виробити роги.
3. Привязати вовну до "палки", і повісити на ялинку.

ПІСНЯ ДО СВ. МИКОЛАЯ.

Помірно

Фортепіяновий супровід
Ірини Познанської.

О, хто, хто Ми-ко-ла-я лю-бить, о, хто,
хто Ми-ко-ла-ю слу-жить, то-му свя-тий
Ми-ко-лай на вся-кий час по-ма-гай, Ми-ко-ла-ю.

The musical score is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). It consists of three systems of music. Each system includes a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment (bass clef). The lyrics are written below the vocal line. The piano accompaniment features a steady bass line and melodic figures in the right hand, including some arpeggiated chords and eighth-note patterns.

ГУТІРКА 13

РІЗДВО

Різдво- Що є значення Різдва, і чому ми святкуємо. Прочитати дітям казку Ісусик.

Поясніть дітям хто Ісус є.

Свят Вечір- Прочитати дітям коротку статтю про Свят Вечір. Чи вони знають які страви ми їмо на Свят Вечір.

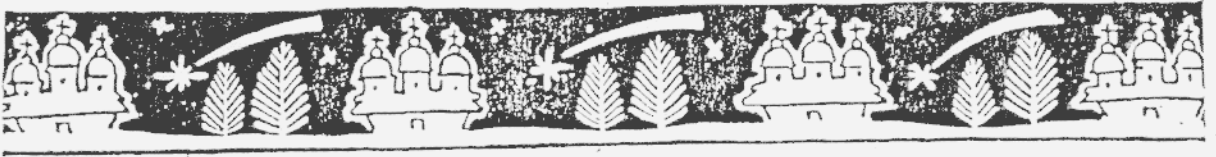
Самодіяльність- Різдвяний Ангел.

Спів- Бог Предвічний.

Гра- Червоне світло, Зелене світло.

Казка- Медівник. (ст. 27-28 в книжці Лисичка-Сестричка.)

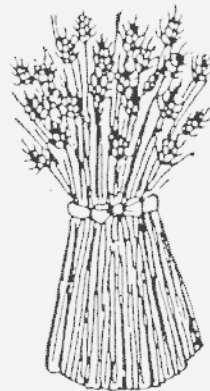
НАШІ СКАРБИ

СВЯТА ВЕЧЕРЯ

Різдво з найдавніших часів одне з найбільших свят у нашому народі. Вдавнину це було велике свято у честь Бога сонця, бо від нього залежало все життя наших предків-хліборобів. У це свято треба було принести Йому в жертву страви з усієї рослинності попереднього літа, щоб на наступне літо знову був достаток у господарстві. У поганські часи цих страв було 12, бо „місяць оббігав землю 12 разів“. Страви були пісні, неначе безкровна жертва богам. З приходом християнства, поганські звичаї набрали християнського значення: свято народження Ісуса, піст у пам'ять усіх труднощів, що їх зазнала Мати Божа по дорозі до Вифлєсму, 12 страв у честь апостолів.

Страви готували із харчів, які заготовили на зиму без допомоги холодильників. Зерна, горіхи, мід, мак було легко вдержати. Капусту заквашували, цілу або січену. Сушили горох, фасолю, біб, гриби, м'ясо, рибу, ягоди, овочі.

Тому, що рослинність різнилась в різних областях України, різдвяні страви не всюди були однакові, а їхнє чергування підчас Святої вечері залежало від звичаїв даної місцевості. Загальний порядок страв нашої Святої вечері приблизно такий: обрядове печиво (колач, просфора, книш), борщ з вушками, капуста або інші кашки; рибні страви, різні вареники, різні голубці, стручкові та інші яринові страви (з грибів, капусти, буряків, бараболі), узвар. Солодке печиво споживане аж після Служби Божої.

ІСУСИК

Стояла при дорозі маленька стаєнка, такий вертеп для осликів і воликів. У середині була дерев'яна скринька, жолоб на сіно для худібки, що там жила. І там народився маленький хлопчик, Ісусик. Мама поклала його до цієї скриньки, бо він не мав ліжечка, і накрила його пеленками. А віл дихав на нього, щоб його ogrіти. І тоді стало діятися щось дивне. Над вертепом зійшла велика зоря-комета з довгим хвостом і світила так ясно, що люди йшли за нею; вона провадила їх до вертепу, до Ісусика. І прийшли пастишки, що пасли вівці, і люди, і три царі зі Сходу. Царі ці були дуже багаті і принесли Ісусикові дорогі подарунки. А з неба злетіли янголи і співали дуже гарні пісні. І всі люди тішились, бо знали що народився Божий Син, і називали його царем.

І тепер кожного року на Різдво святкуємо народження Ісусика. У Свят-Вечір прибираємо ялинку, співаємо колядки, йдемо до церкви і радіємо, що народився Ісус Христос, Син правдивого Бога.

І. Винницька

КАЛАЧІ

Я спечу, спечу, спечу
Дітям всім по калачу,
Зверху маком потрушу,
В піч гарячу посаджу.
Випікайтесь, калачі,
У натопленій печі!
Буду вас я всіх, малята,
Калачами частувати!

Г. Демченко

ЛЯЛІ ІДЯТЬ СВЯТУ ВЕЧЕРЮ

Ладить Ганя святую вечерю
на білій скатерті з паперу.

Сіла собі кутя в макітру,
кричить: давай меду, аж літру!

Вареники з капусти тоненькі,
а ті з картоплі грубенькі.

Голубці недовго думали,
капустяні крильця підняли.

Фур-фур-фур, шу-шу-шу летіли,
на білій тарілці вже сіли.

А лялі молились всі щиро
і їли святую вечерю.

ІВАСЮ, МАРУСІО!

Івасю, Марусю!
Галинко! Петрусю!
Дивіться, малята,
Дівчата, хлоп'ята:
Різдвяні он свята
Надходять до нас!
Гостей зустрічати
Відкрийте їм двері,
Просіть до вечері,
Поставте ялинку —
І Божу Дитинку
У пісні-колядці
В дитячій громадці
Прославте всі враз!

Роляник

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 13

Різдвяний Ангел.

Матеріали: - Рисунок ангела, (ангелів), сріблі або золоті шнурки, стрічки, і.т.д., нитка (fishing line), золотий або срібний блискучий пудир (sparkle), кольорові, олівці, клей, та ножиці.

1. Намалювати ангела олівцями з обох боків.
2. Наложити стрічки або шнурки на рукави і споді ризів.
3. Додавати блискучий пудир на крила.
4. Ангела можна тепер повісити у віконце.

ПІСНЯ 13

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ.

Народня мелодія

Велично

Бог пред-віч-ний на-ро-див-ся! Прий-шов днесь
із не-бес, щоб спа-сти люд свій весь, і у-ті-ши-вся.

2. В Вифлеємі народився,
Господь наш, для всіх нас,
Нам народився.

3. Слава Богу - заспіваймо,
Честь Сину Божому,
І Пану нашому,
Поклін віддаймо.

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ.

Коляда- Що це є, Коляди і Щедрівки?

Звідки походять коляди?

Чому ми як організація колядуємо?

Коляди і Щедрівки -Український нарід має дуже цікаві пісні, зв'язані з різдвяними й новорічними обрядами. Ці пісні, це колядки і щедрівки. Колядок співають під час "коляди", тобто під час Різдвяних Свят. Назва "коляда" походить від римського слова "календе", що означає свято першого кожного місяця.

Колядують в Україні не всюди в той сам час. У деяких місцевостях ходять з колядою вже на Свят-Вечір, в інших на Різдво по Службі Божій, у ще інших - аж на другий день свят.

Дуже подібні до колядок є щедрівки, що їх співають на Щедрий Вечір. На Придніпрянщині й Гуцульщині Щедрий Вечір святкують на Маланку, тобто перед Новим Роком, а в багатьох місцевостях Галичини — напередодні Водохрищі (Йордані).

Колядки і щедрівки — старовинні пісні. Деякі з них походять ще з передхристиянських часів. Щодо змісту їх можна поділити на кілька груп.

Найбільшу групу творять хліборобські колядки, які оспівують достаток і родинне щастя. Вони призначені для господаря, господині і їхніх дітей.

Цікаві своїм старовинним походженням є колядки з лицарсько-мисливськими мотивами. Вони постали ще десь у ранній княжій добі, бо в них згадуються походи на Царгород, старовинна зброя (луки, мечі) і пишній княжий одяг.

Пізніші своїм походженням є колядки з біблійними темами. Це переважно легенди в колядковій формі, що зображують видумані події з життя Ісуса Христа і Пречистої Діви Марії.

Цих колядок не слід змішувати з церковними колядами, такими, як 'Бог предвічний', 'Нова радість', 'Дивная новина', 'Небо і земля', і т. д., які повстали впродовж XVI-XVII століть.

Церковні коляди різняться від колядок змістом і формою.

Самодіяльність- Сніговий дід.

Спів- Во Вифлеємі.

Гра- Федько і жаба.

Казка- З Колядою. (ст. 194-196 Українське Дошкілля)

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 14

Сніговий Дід.

Матеріяли: - Твердий папір (різних кольорів), чорний папір, тонкий білий папір, клей, і ножиці.

1. На твердому папері намалювати нарис снігового діда.
2. З довшої частини тонкого паперу, подерти куски паперу і тоді подерти ці куски на половину.
3. Куски треба зморщити на маленькі частинки і приклеїти до нарису снігового діда.
4. З чорного паперу витяти, шапку, очі, ніс, уста, і так далі, та приклеїти до тіла.

ВО ВИФЛЕЄМІ.

Мірно

Во Виф- ле- є- мі ни- ні но-
 Пре- чис- та- Ді- ва зро- ди- ла
 1. ви на: Си- на
 2. ви на: Си- на
 В яс- лах спо- ви- тий
 по- між бид- ля- ти спо- чив на
 сі- ні Бог не- об- ня- тий.

<p>1. Во Вифлеємі нині новина:
 Пречиста Діва зродила сина,
 В яслах сповитий поміж бидляти
 Спочив на сіні Бог необнятий.</p> | <p>2. Вже Херувими славу співають,
 Ангельські хори Спаса вітають,
 Пастир убогий несе, що може,
 Щоб обдарити Дитятко Боже.</p> |
|--|--|
3. Глянь добрим оком, о Божий Сину,
 На нашу землю, на Україну,
 Зішли нам з неба дар превеликий,
 Щоб Тя славиливо вічні віки.

МАЛАНКА

Маланка - За тиждень після коляди настає Щедрий Вечір, або свято Маланки. На Східній Україні та на Гуцульщині в цей вечір щедрують. На Поділлі, у Західній Україні, не знають цього свята. Змістом щедрівок є передусім хліборобські і господарські справи. Напр; найбільше поширена щедрівка оспівує їх так:

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала вона щебетати,
Господаря викликати.
,Вийди, вийди, господарю,

Подивися на кошару,
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
Там овечки покотились
І телечки народились.

Більшість щедрівок Східної України звертаються до самого господаря і віщують йому найкращий добробут у господарстві. Крім дітей, ходять щедрувати й дорослі парубки: один вбирається за Маланку, другий за Василя, третій вивертає кожух, а на голову вбирає опудало з козячої голови з рогами, буцім то коза. Інші хлопці одягаються за цигана та циганку, що ведуть на ланцюзі „ведмедя”.

На Гуцульщині вбираються у весільне убрання, або за „жида“, „шандара“, князя й княгиню.

Така група щедрівників має за собою скрипаля, а на Гуцульщині і „трембітаря“. Увесь цей гурт іде селом, жартує, співає веселі пісні та скаче до звуків інструментів. Підійшовши під вікно, „береза“ гукає: — Пане господарю, Маланка замерзає, в хату пустіть! — Просимо, просимо! — відповідають з хати. Увійшовши до хати, хлопці скидають шапки, стануть посеред хати, обличчям до обзарів і співають:

Маланка ходила,	Я жита не жала,
Василька водила:	Чистий хрест держала,
Васильку, мій татку,	Золотую кадильницю
Пусти мене в хатку.	У руках тримала.

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я

О. Степовий

Українська Читанка для VI року 1958. К.Кисілевський.

Прочитати казку "ЯК СВЯТКУЄТЬСЯ В УКРАЇНІ НОВИЙ РІК, АБО СВЯТО ВАСИЛЯ." ст. 199 Українське Дошкілля.

Самодіяльність - Карточка з подякою.

Спів - Щедрівка - Щедрик, Щедрик, Щедрівочка.

Гра - Відгадай, Хто то є?

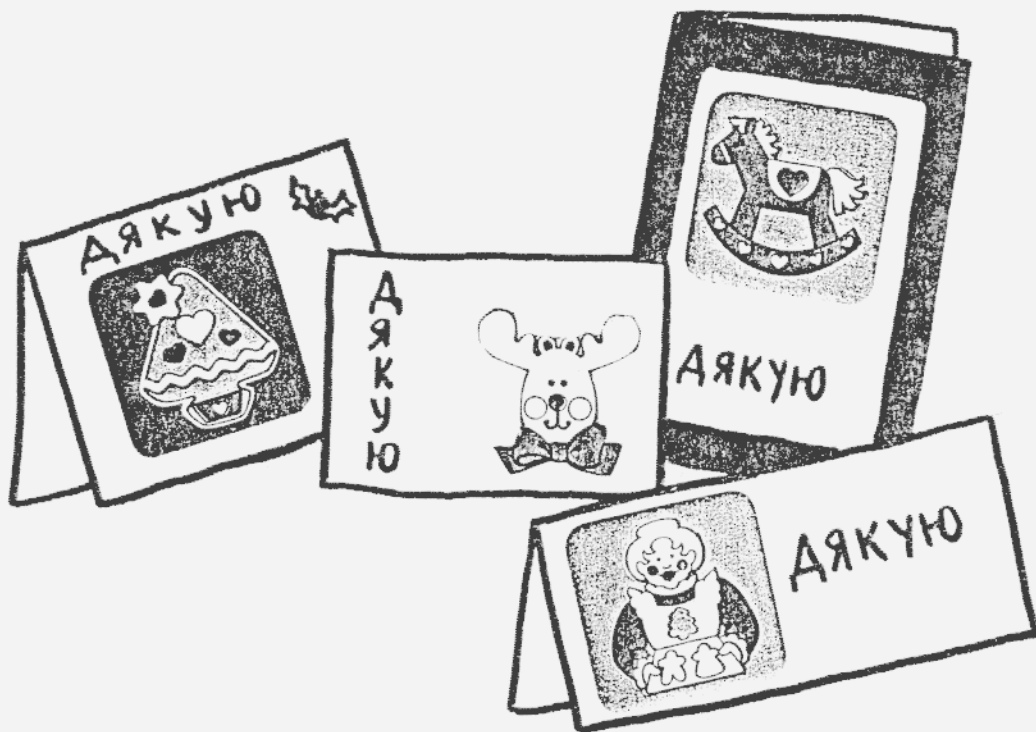
Казка - Кривенька Качечка. (ст. 21-25 в книжці Лисичка-Сест.)

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 15

Карточки з подяки.

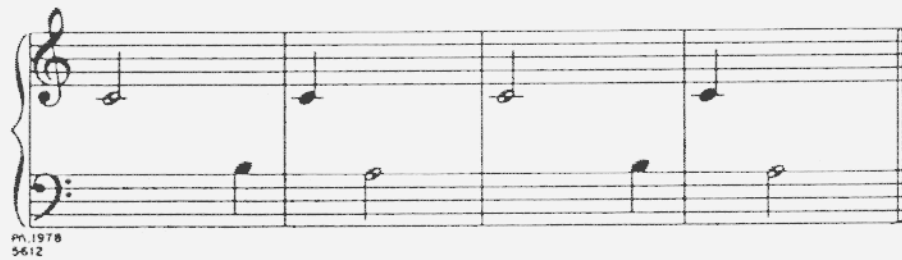
Матеріали: - Твердий папір (різних кольорів), малюнки з різдвяних карточок, клей, та ножиці.

1. Зложити папір на половину, і прикрасити з малюнками.
2. Написати слова Д'якую з переду, і посередині написати все що хочете сказати.

ПІСНЯ 15

ЩЕДРИК, ЩЕДРИК, ЩЕДРІВОЧКА.

PH. 1978
5612

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати:
"Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару,
Там овечки покотились,
А ягнички народились.
В тебе товар ввесь хороший,—
Будеш мати мірку грошей.
Хоч не грошей, то полова,
В тебе жінка чорноброва."
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ; 22-ого СІЧНЯ

Свято Державности; 22-ого січня

Український прапор.

Свято Державности - Цього дня згадуємо одну з найважливіших подій в історії української боротьби за свободу й соборну державність. 22 січня 1918 р. у Києві Центральна Рада проголосила Четвертий Універсал (закон) про самостійну незалежну Українську Народну Республіку. Цей день став днем найбільшого українського національно-державного свята.

Коли ж на весні 1917 р. вибухла революція в Росії, новий шлях у майбутнє замайорів перед очима українців; соняшна весна віщувала відродження рідного краю. Зазеленіли пустарі, виростало нове громадянське, культурне та військове життя. Все те вимагало від молодого покоління революціонерів великих зусиль, щоб не піддаватись чарам волі, але зріло будувати свою вільну країну.

Прочитати дітям Український Прапор ст. 165
Українське Дошкілля.

Самодіяльність - Зробити з синього і жовтого паперу малий дуплікат Українського Прапору.

Спів - Ще Не Вмерла Україна.

Гра - Капелюх.

Казка - Україна. (ст. 167 Українське Дошкілля.)

Колись давно проживав в Україні, в місті Галичі, король Данило. У нього був гарний замок, оточений високими мурами. На подвір'ю стояв високо синьо-жовтий, український прапор. Король дуже боявся, щоб хто йому цього прапора не забрав, бо в старих книгах було написано, що як цей прапор пропаде, то король стратить королівство.

А був у Галичі малий, бідний хлопчина, Василько. Він чув від людей, що на подвір'ї в короля є щось таке, що дуже стережуть воїни. Василько зчаста обходив королівські мури навкруги та шукав способу, як би почерез них до середини глянути.

Одного вечора було дуже темно. Тоді Василько взяв свій маленький сверлик і пішов під мури замку, та став у мурі вертати дірку.

Аж тут нараз відчинилася брама й вишли з неї воїни. Один з них, старший, глянув в бік і побачив Василька.

— Ловіть його! — закричав до воїнів — чого він тут шукає?

Василько став тікати. Але величезний собака дігнав його й звалив на землю.

Теремові сторожі взяли Василька й завели на королівське подвір'я.

У цім же часі король Данило сидів біля вікна у своїй кімнаті. Він почув гамір і післав слугу поспитати, що там ста-

лося. Слуга вернув і розказав про Василька.

— Приведи цього хлопця до мене — сказав король.

Прийшов Василько, глянув, а йому в очах аж заясніло. В королівській кімнаті було ясно та біло. Перед ним стояв король Данило, вдягнений в білу, вишивану долом і по рукавах, кирею.

— То ти хотів мені мур завалити? — поспитав жартом.

Василько дивився королеві сміло в очі.

— Я хотів поглянути до середини й довбав дірку в мурі — сказав.

Коли ти так дуже хотів дістатись до середини, то я візьму тебе в терем. Будеш вчитися з другими дітьми в мене, в школі, та станеш колись військовим старшиною — сказав король.

Коли ж я хотів лиш знати, що тут є на подвір'ю!

— Знатимеш! Це є український прапор. Я сторожу його дуже, бо як би хто забрав мені цей прапор, то й королівство моє забере.

Василько полишився радо в доброго українського короля Данила. Ходив до школи та переходив кожної днини попри високий, синьо-жовтий прапор. І обіцював собі, що поки жити буде, поти боронитиме українського прапора.

Українці ми маленькі,
Україна — край рідненький,
Вірні діти свого роду,
Українського народу. (2 р.)

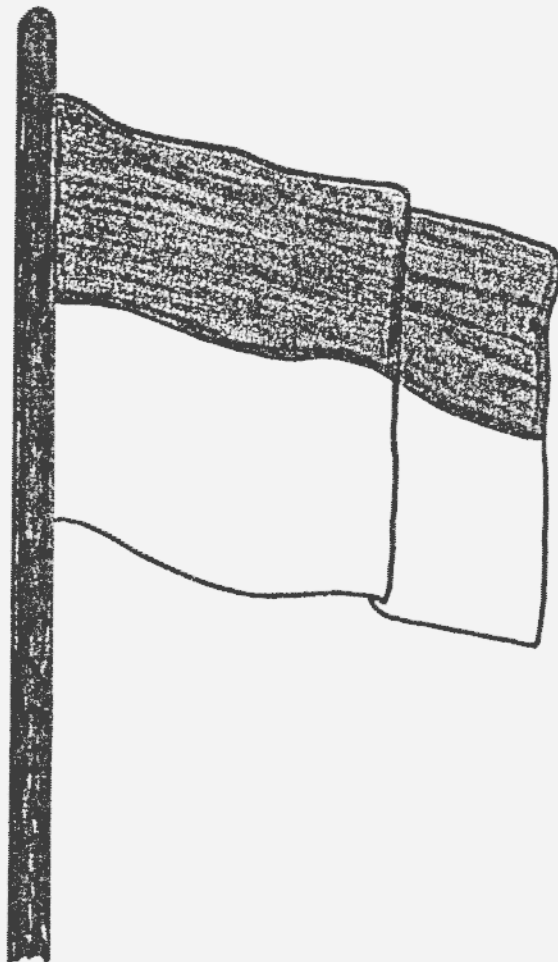
Все, що рідне, ми кохаєм,
Всім, що рідні, помагаєм,
Своє ціним, своє вчімся,
І до рідного горнімся. (2 р.) □

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 16

СИНЬО-ЖОВТИЙ ПРАПОР.

Матеріали: - Грубий папір з синього, та жовтого, кольору,
малий патичок, або тверда соломка, клей.

Роздати дітям однакові частини, синього та жовтого паперу.
Треба скласти дві частини разом з клеєм. Синє з верха а жовте
на долині. Додати патичка, або соломку, на лівий бік. Це можна
приклеїти, або притиснути скобами (staples). Тепер ваш
прапорчик є готовий і діти можуть їх брати собою на СВЯТО
ДЕРЖАВНОСТІ.

ПІСНЯ 16

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА.

Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля,

Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля!

Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці!

Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Душу, тіло ми положим за нашу свободу

І покажем, що ми, браття, козацького роду!) 2

ТРИЗУБ-ЕМБЛЕМА УКРАЇНИ

Тризуб- Емблема України.

Як він виглядає?

Що це є Тризуб? - Тризуб це Український державний знак.

Кожна країна має свій державний знак. Кілька державних знаків є орел, леви, сонце, місяць, або зірки. Українці мають тризуба, а емблемою Канади є кленовий листок.

Самодіяльність- Замалювати Українську емблему Тризуб.

Спів- Що будемо їсти.

Гра- Бідна Киця.

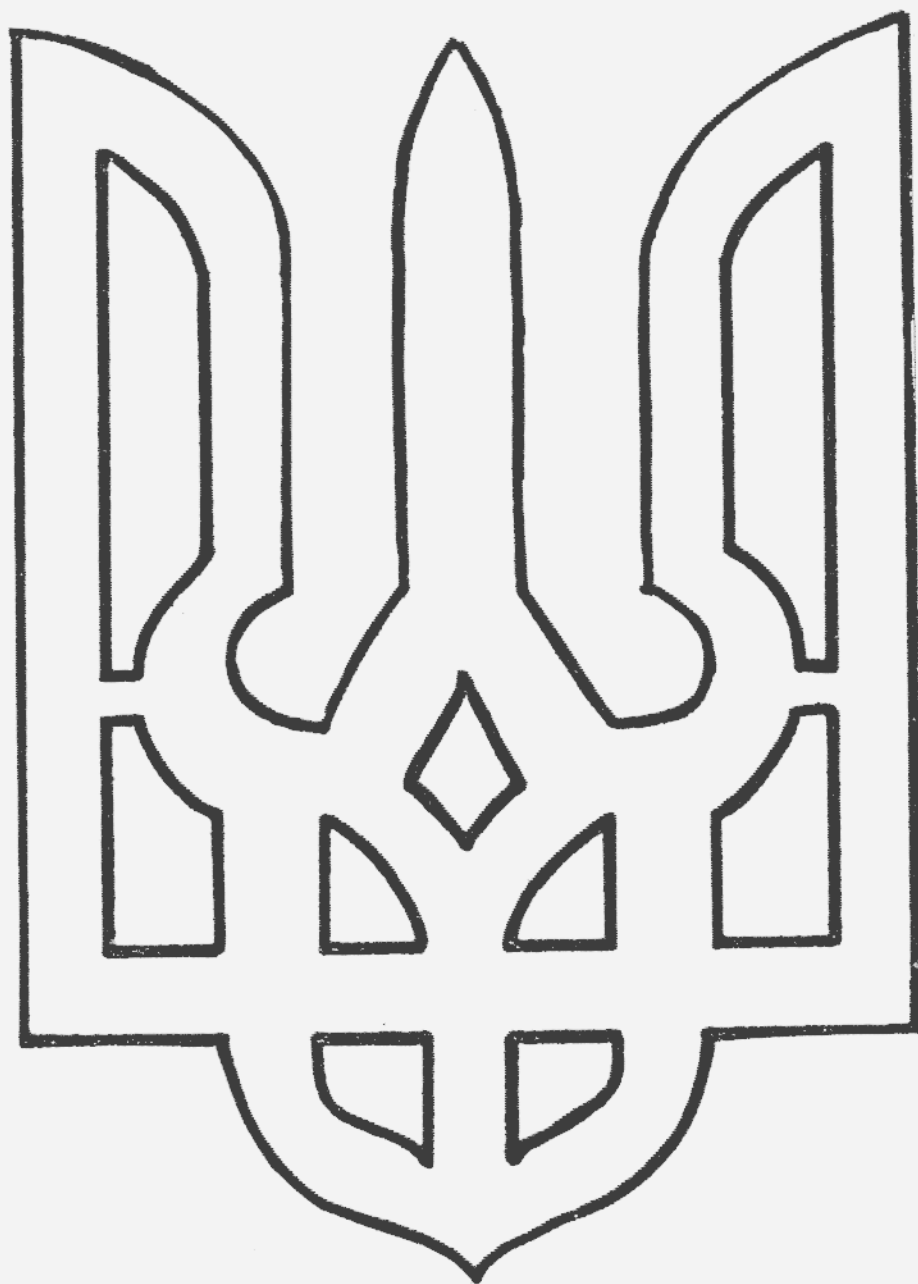
Казка- Коли я сам.

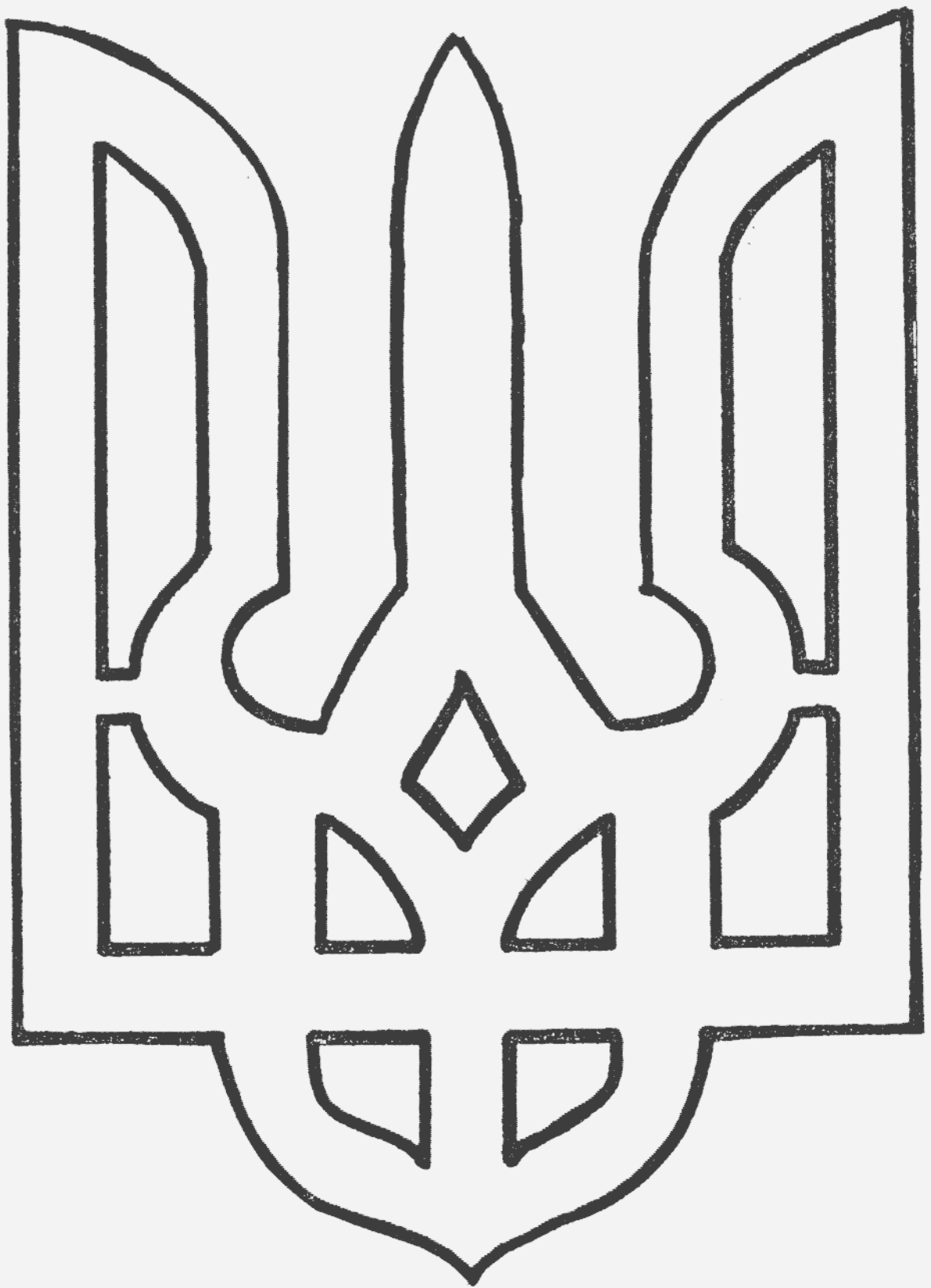
САМОДІЯЛЬНІСТЬ 17

Тризуб.

Матеріали: - Малюнок Тризуба, та кольорові олівці.

1. Намалювати емблему олівцями.

ПІСНЯ 17

ЩО БУДЕМО ЇСТИ.

В по-не-ді-лок бор-щик,
го-рох у вів-то-рок.
Все-ре-ду ка-пус-та бу-де
їж-те доб-рі лю-ди.

1. В понеділок борщик,
Горох у вівторок,
В середу капуста буде
Їжте добрі люди. (2)

2. У четвер є пиріжки,
Це потіха наша,
А в п'ятницю для відміни
То вже буде каша.

3. У суботу яєчка,
Що нам знесла курочка
А в неділю буде м'ясо,
Наїдайтесь ласо.

ГУТІРКА 18

РОДИНА - Що це є Родина?

- Хто належить до родини?

Родина - Це є склад людей що разом живуть, співпрацюють, підтримують один одного, та люблять і шанують всіх в свої родині.

До родини завжди належить, батько, мати, сестри, брати, дідо, баба, тети, та вуйки. Вони разом ідуть до церкви, на концерти, беруть участь в грах та забавах, і живуть разом в приємній атмосфері. Все треба любити та шанувати свою родину.

Самодіяльність - Намалювати знімочку своєї родини і іменно всіх назвати.

Спів - Кого я люблю.

Гра - Шпилькова оборона.

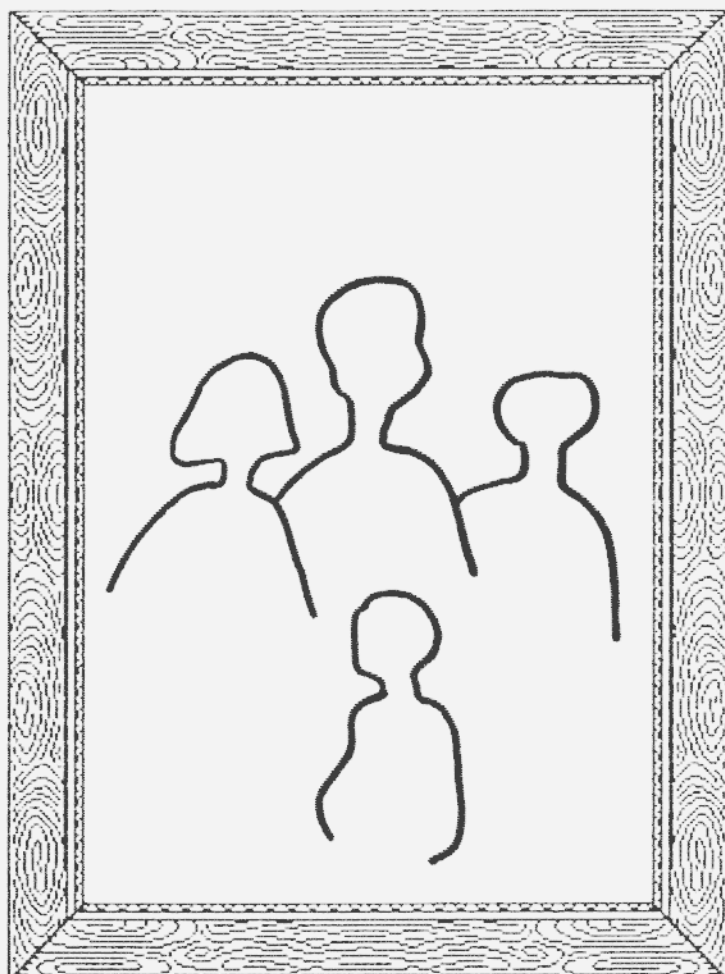
Казка - Телесик.

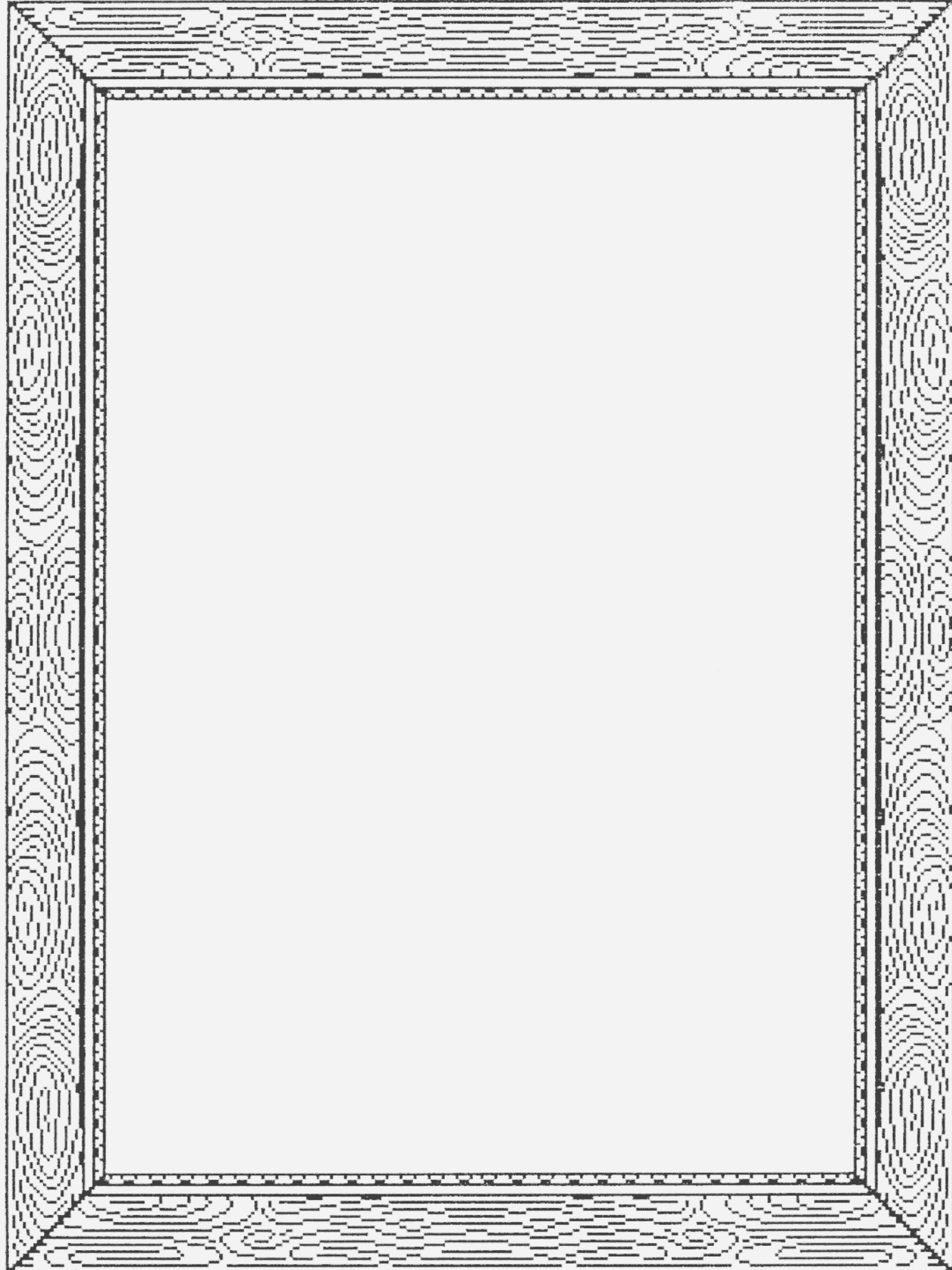
САМОДІЯЛЬНІСТЬ 18

Родина.

Матеріали: - Малюнок з рамцями, кольорові олівці, та вашу уяву.

1. Намалювати знімку своєї родини.

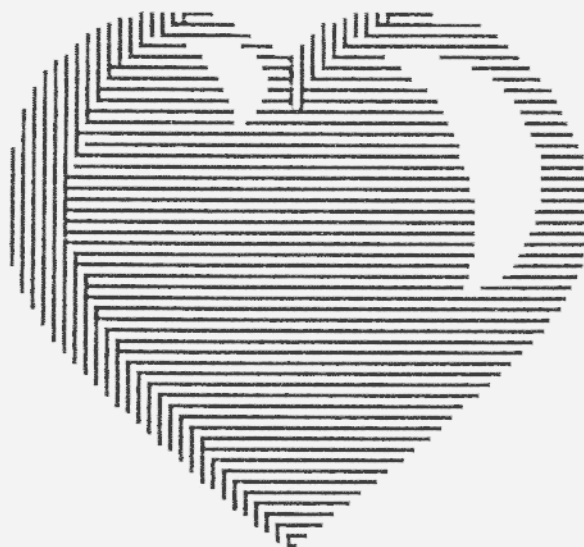

КОГО Я ЛЮБЛЮ.

Люблю Бога, тата, маму,
Люблю всю родину,
Люблю щиро нашу тиху
Рідную хатину.

І нема на світі друга,
Як батько і мати,
Та й милішої над рідну
Не знайду я хати.

СВЯТИЙ ВАЛЕНТИН

Свято Святого Валентина - Ця подія не є Українським святом, але в ньому є добра наука про любов, дружність, і пошану людей один до другого.

Кого треба любити? - В перші мірі, Бога і Україну.

- Родичів, Бабу, Діда, братів, та сестер.

Дружність - Між приятелями. Все треба старатися в найкращий спосіб бавитися, ділитися, і співпрацювати з своїми приятелями.

Пошана - Кого треба шанувати? - Своїх батьків, учителів, старших, та своїх приятелів.

Самодіяльність - "Кламка Валентайнь" (doorknob valentine).

Спів - А я люблю Петруся.

Гра - Всі біжуть.

Казка - Друзі.

"Кламка Валентайн"

Матеріали: - Твердий червоний папір, кусок білої вовни (18"), білий папір, клей, та ножиці.

1. Втяти червоний папір на половину.
2. Зложити перше 2.5 цент. на горішній частині, а на долині ножицями прикрасити бахромою (fringe) на 2.5 цент.
3. Приложити вовну під горішню частину і приклеїти.
4. Завязати вовну в кокарду.
5. Написати речення клейом і приложити білу вовну до буквів.
6. Витинати білі серця з паперу і прикрасити Валентайн.

А Я ЛЮБЛЮ ПЕТРУСЯ.

The musical score is written on three staves in a 3/4 time signature. The first staff begins with a piano (p) dynamic marking. The melody is marked with 'a-' above the notes and 'E7+' above the chords. The lyrics are: 'Бу-ла со-бі Мару-ся, по-лю-би-ла Петру-ся.' The second staff starts with a forte (f) dynamic marking and continues the melody with 'Oj lykho, ne Petrus' bi-le lychko, chornyj vus! Oj lykho.' The third staff concludes the piece with 'ne Petrus' bile lychko, chornyj vus!' and ends with a double bar line.

1. Була собі Маруся,
 Полюбила Петруся.
 Ой лихо, не Петрусь—
 Біле личко, чорний вус!)2

2. Вітер віє горою,
 Іде Петрусь за мною.
 Ой лихо, не Петрусь—
 Біле личко, чорний вус!)2

ГУТІРКА 20

УКРАЇНА - НАША БАТЬКІВЩИНА.

Де є Україна? - показати дітям на мапі де Україна є.

Хто є наші сусіди? - Польща, Чехословаччина, Румунія, і так далі.

Головні міста. - Київ, Львів, Харків, Тернопіль.

Чому ми є Українці? - Пояснити дітям про наші предки; чому вони тут до Канади приїхали? Чому вони затримали свої традиції, мову, пісні, танці, та т.д. Чому ми як вільні українці не сміємо забувати про нашу Батьківщину і мусемо підтримувати всі її традиції.

Прочитати дітям поему МАЛА УКРАЇНКА ст. 175 Українське Дошкілля.

Самодіяльність - Намалювати відбитку мапи України.

Спів - Ми музиканти з Києва.

Гра - Подорож по Україні.

Казка - Три свинки.

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 20

Мапа України.

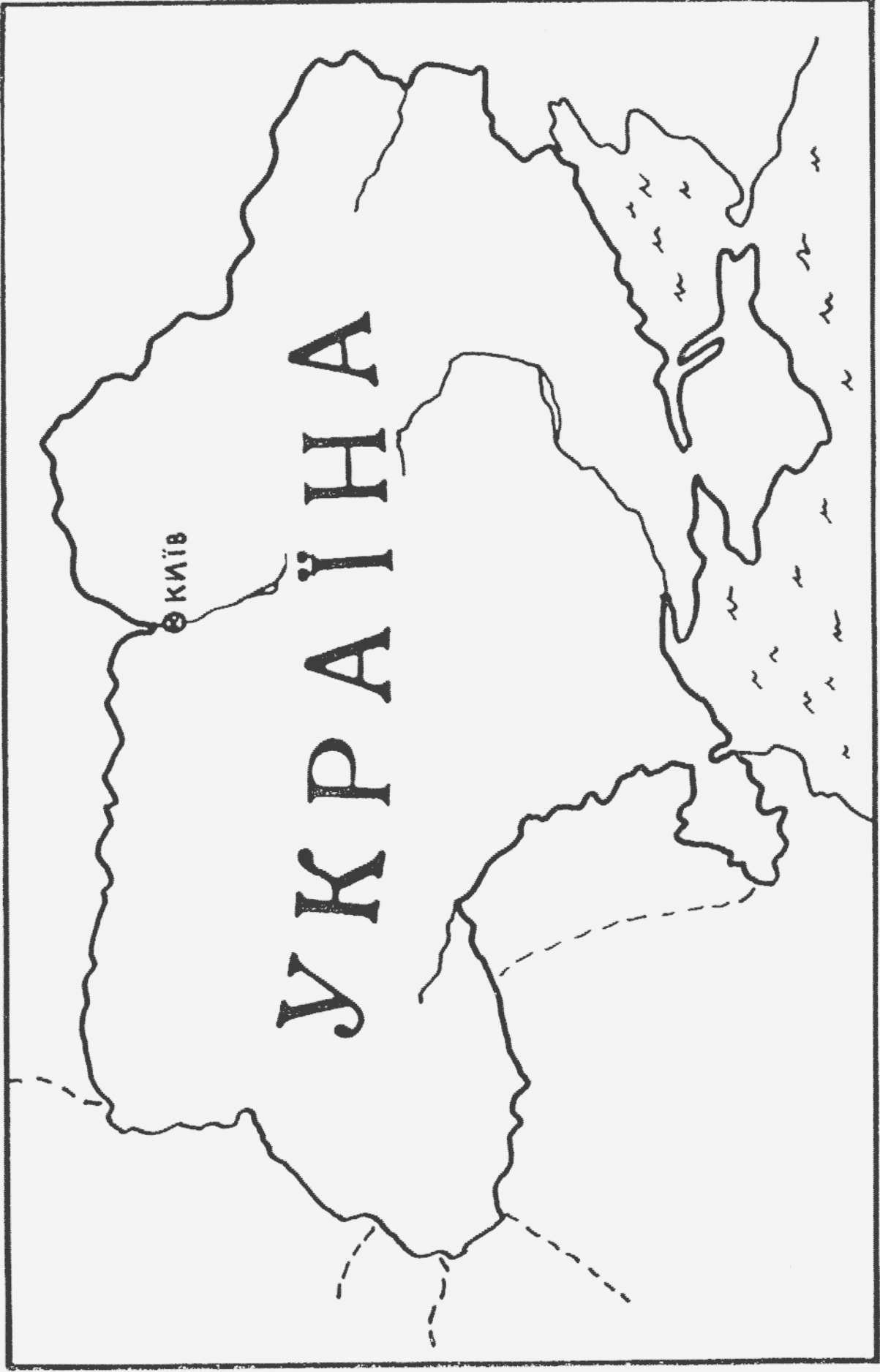
Матеріали: - Рисунок мапи України, кольорові олівці.

1. Замалювати рисунок мапи України.

УКРАЇНА

Київ

МИ МУЗИКАНТИ З КИЄВА.

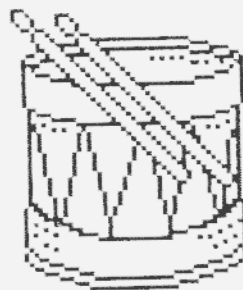
Музична партитура з трьох рядків нот і українськими текстами під ними.

Ми му-зи-кан-ти з Ки-є-ва при-ї-ха-ли до
вас. Тут бу-дем- гра-ти тут бу-дем
гра-ти

1. На	труб-ках.
2. На	буб-нах.
3. На	скрип-ках.
4. На	ба-сах.

1. Ми музиканти з Києва, приїхали до вас.
Тут будем грати, тут будем грати,
На трубках.

- 2. На бубнах.....
- 3. На скрипках.....
- 4. На басах.....

ЩО Я БУДУ КОЛИ Я ВИРОСТУ?

Що я буду коли я виросту? - Професії
- Чому нам треба науки?

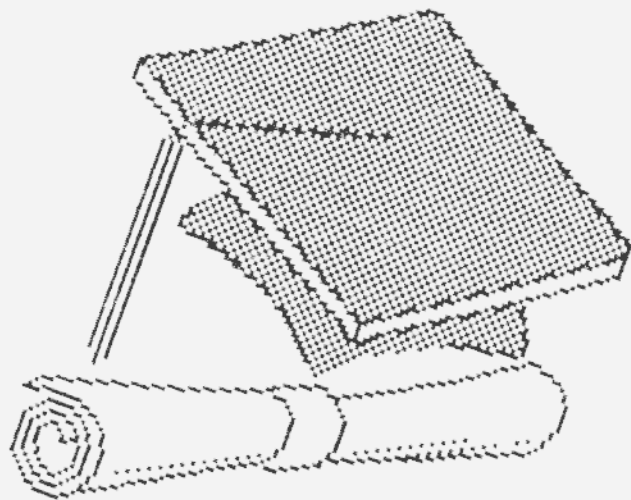
Запитати дітей що вони хочуть робити коли вони виростуть. Чому? Розповісти про професії, - діти можуть здобути все що вони бажать, якщо вони будуть тяжко працювати і вчитися в школі. Треба розповісти дітям що наука є дуже важна і без неї не можна нічого здобути.

Самодіяльність - Замалювати знімочку професії, або діти можуть самі нарисувати малюнок своєї професії.

Спів - Літак.

Гра - Спробуй спіймати.

Казка - Я колись буду.

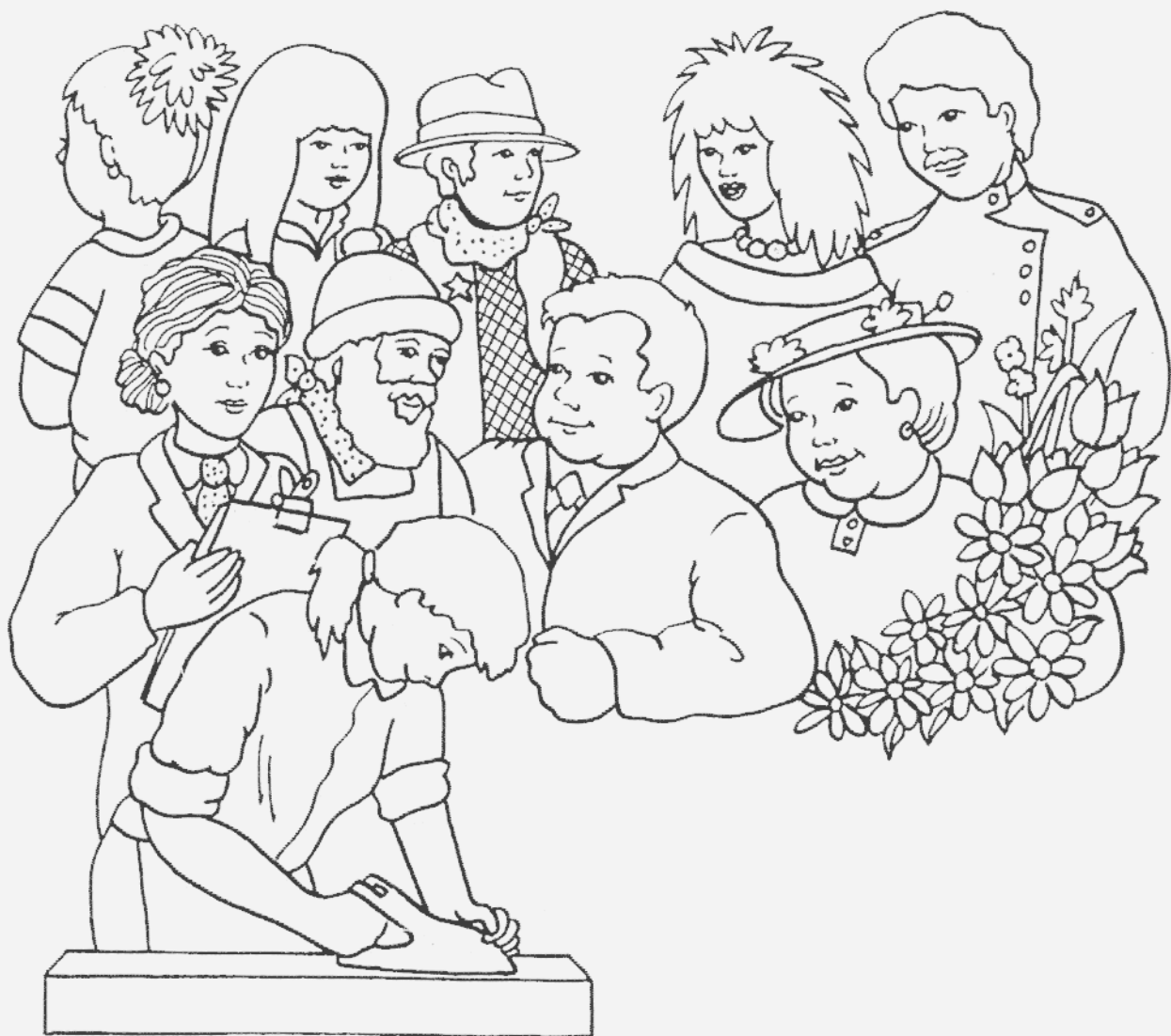

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 21

Професії.

Матеріали: - Малюнки різних професій, кольорові олівці.

1. Діти можуть вибирати малюнки, або на папері можуть намалювати те що вони хочуть бути коли виростуть.

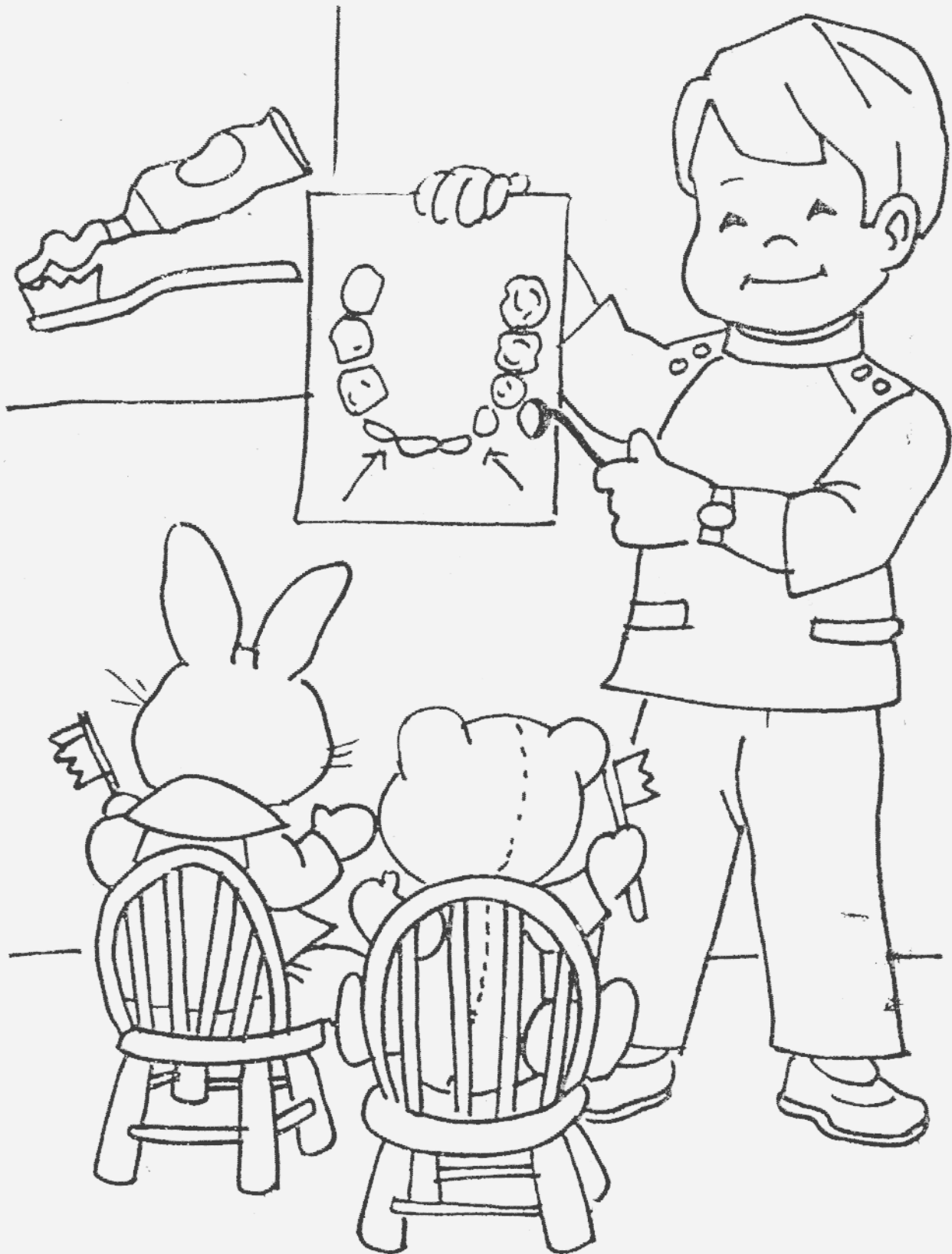

КРАВЧИНЯ

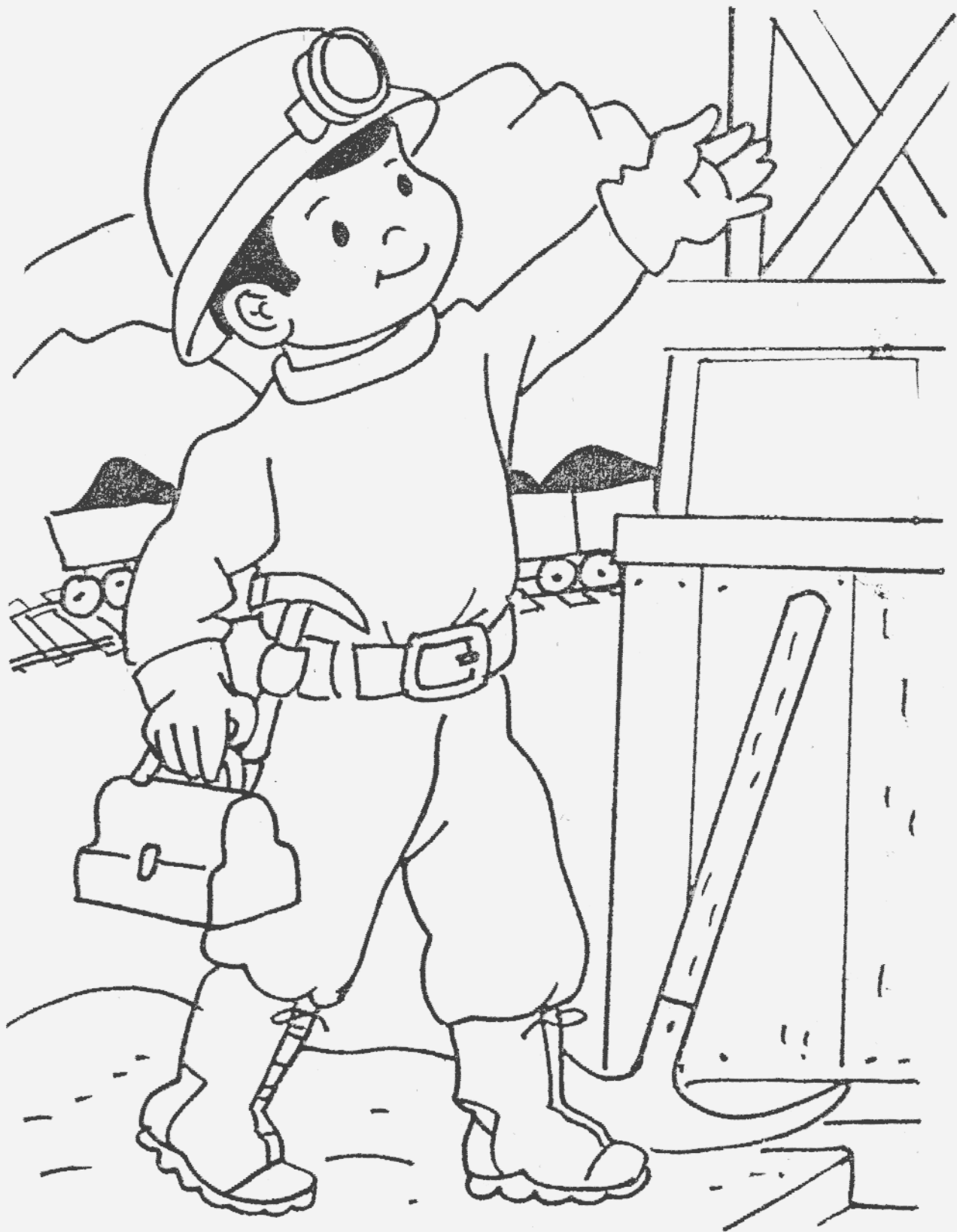
ПИЛОТ

ДЕНТИСТ

ПОЖЕЖНИК

РОВАТНИК

РИБАЈКА

ЛІТАК.

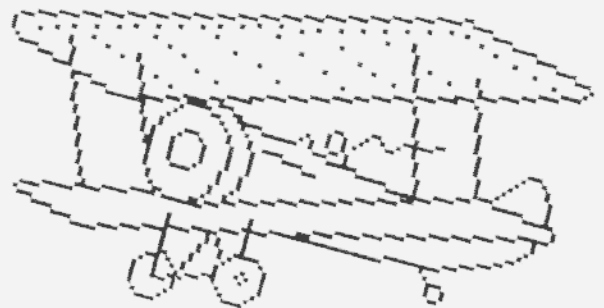

Де він, де він, той літак,
Що вгорі гуркоче так?
Діти чують, що гуде,
Та не знають, де він, де.

Ой, так так, ой, так так,
Вже до нас летить літак! (2)

"Почекайте, подождіть",
Обізвався збоку дід.
"Він за хмарами тепер
Срібні крила розпростер".

Ой, так так, ой так...

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

Тарас Шевченко - Хто він був?
- Що він здобув?

Тарас Шевченко народився 9 березня 1814 року у бідній, сільській кріпацькій хаті, в селі Моринцях, Звенигородського повіту на Київщині.

Коли минав йому другий рік життя, переселились Шевченки до села Кирилівки, яке тепер називається ШЕВЧЕНКОВЕ СЕЛО. Та й гарно було в Кирилівці. Тут і виростав Тарас. Опікувались ним добра мати й старша сестра Катерина. Найбільш радісні хвилини були для нього в неділю, коли людей на панщину не гнали і всі були в хаті. Тоді вже Тарасик не відступав від діда Івана. Він же так чудово розказував про славне минуле, про те, що діялося колись на Україні.

Як Тарасові було дев'ять років, померла його добра мати, а в хату прийшла злюща мачуха.

Багато лиха витерпів за той час Тарас, а вже зовсім став нещасним, коли через два роки помер його батько. І так Тарас став сиротою. Покинув рідну хату і пішов до місцевого дядя, Пана Енгельгардта, щоб навчитися читати і писати.

Минало саме тринадцять років Тарасові, як він, зневірений, повернувся до Кирилівки і тут став громадським пастухом. Замість пасти овець, Тарас на клаптиках паперу розмальовував усякі малюнки й оглядав красу світу Божого, а отара розбігалася на всі боки.

Один сільський маляр пізнав талант Тараса і згодився його вчити. Отак вислав його пан до Петербургу вчитися малярства в кращих малярів. При такій роботі застав його раз маляр Сошенко. Дізнавшись про життя Тараса і про його долю, заопікувався ним щиро і познайомив його з багатьма визначними українцями.

От вони по довгих заходах викупили Тараса за великі гроші з кріпацтва. 24-річний Тарас став вільною людиною, міг вписатися до Академії Мистецтва. Тоді і став він багато читати і сам почав складати чудові вірші. Ці вірші й з'явилися окремою книжкою в 1840 році під назвою „Кобзар“.

Та не довго довелося нашому Великому Тарасові заживати золотої свободи та писати вільно свої твори. За протиросійські вірші і за приналежність до тайного товариства, яке змагало визволити Україну, цар Микола I наказав арештувати Тараса і заслати в далекі киргизькі степи. Сталося це навесні 1847 року. Десять років карався Тарас, без права писати і малювати, без книжок, серед диких пустирів, між чужими людьми. Щойно по довгих заходах його приятелів випустили Тараса на волю. Але хоч мав він тоді тільки 44 роки, проте був уже зовсім старий і хворий. І всього ще три роки перемучився наш поет. Прийшов день 10 березня 1861 року. Того дня вранці закрив навіки свої очі великий син України. Умер на 47-му році життя, пробувши 24 роки кріпаком, 10 років у неволі, три з половиною під доглядом царської поліції і тільки 9 років вільною людиною. Умер у Петербурзі, а тіло його перевезли на Україну і поховали на Чернечій горі, біля міста Канева над Дніпром.

Б. Данилович
Борець за Правду.

Самодіяльність - Замалювати знімочку Тараса Шевченка.

Спів - Поклін Тобі, Тарасе.

Гра - Дощик.

Казка - Золоті Слова Шевченка, Мені тринадцятий минало.
(ст. 12-13 Збірник для дітей.)

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 22

Тарас Шевченко.

Матеріяли: - Малюнок Тараса Шевченка, малюнок села, кольорові олівці.

1. Діти малюють рисунки олівцями.

ТАРАС
ШЕВЧЕНКО

Тарас Шевченко народився,
сином Кріпаком, 9 березня, 1914 р.
Ось українське село в якому
Тарас народився.

ПОКЛІН ТОБІ ТАРАСЕ.

Музична партитура для голосу та фортепіано. Твір викладено на трьох лінійках. Ключок — соль мажор, ритмічний розмір — 4/4. Текст пісні розташований під нотами.

По --- клін то --- бі --- Та --- ра --- се за
тво --- і ши --- рі тру --- ди про те --- бе рід --- ний на ---
рід ні --- ко --- ли не за --- бу де.

Поклін тобі Тарасе,
За твої ширі труди.
Про тебе рідний нарід,
Ніколи не забуде.

ГУТІРКА 23

ЗДОРОВ"Я

Здоров'я- Що можна робити щоб бути здоровим? Можна порядно їсти, три рази денно. Треба мати добрий вибір їди- хліб, овочі, ярина, м'ясо, молоко, іт.д.

Тіло- Треба триматися порядної ваги на свій ріст. Руханку треба робити- плавати, бігати, ковзатися, грати відбиванку, і так далі.

Одяг- Ми повині кожного дня порядно одягатися. Коли тепло, тоді легший одяг, а коли зимніше стає, тоді тепліший одяг. Порядні черевики чи чоботи треба вбирати. (черевики на дощ, сонце, сніг, і так далі)

Самодіяльність- Брязкальці.

Спів- Куку.

Гра- Стук, стук, стук.

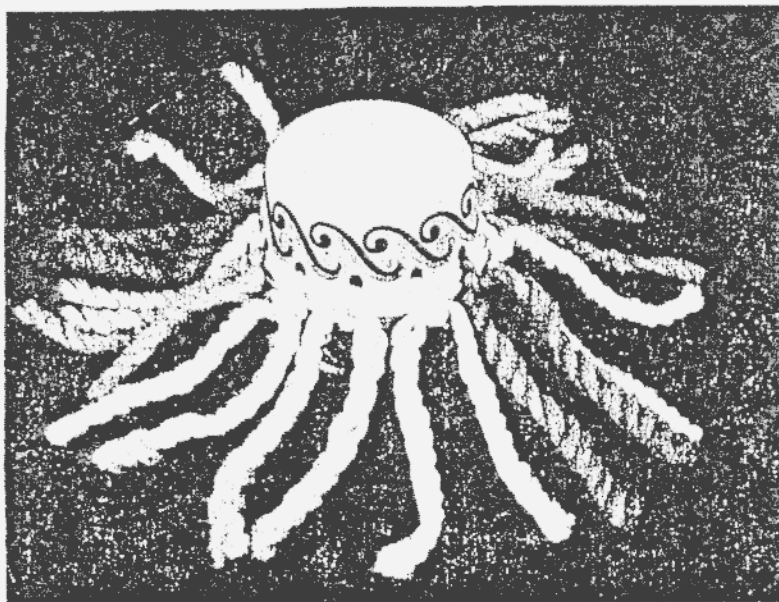
Казка- Три Ведмеді.

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 23

Брязкальці.

Матеріали: - Дві пушки з маргарини, або дві паперові, тарілки добрий вибір ясної вовни, макарони або суха квасоля, риж, і тощо, клей та знаряддя яке притискає діри в папері (hole punch).

1. Знаряддям притиснути 12 дірки над краєм кожної пушки.
2. Додавати жменю макаронів, квасолі, рижу, і т.д., до одної пушки.
3. Поляти клей над краєм другої пушки і зложити дві частини, щоб всі дірочки рівнялися одна до другої.
4. Перепхати вовну через дірки і гудзом привязати.

ПІСНЯ 23

КУКУ.

Швиденько

mf
Ку- ку, ку- ку чу-ти в лі-ску; хо-дім, спі-вай-мо,
Ку- ку, ку- ку, пташко ма-ла, ти нам спі-ва-ла,
Ра-до ві-тай-мо, Бо-жу Бо-жу, Бо-жу ве-сну.
Прав-ду ска-за-ла, ще-зла, ще-зла, ще-зла зи-ма.

Куку, куку, чути в ліску;
Ходім, співаймо,
Радо вітаймо,
Божу, Божу, Божу, весну.

Куку, куку, пташко мала,
Ти нам співала,
Правду сказала,
ще зла, ще зла, ще зла, зима.

ВЕСНА

ВЕСНА- Які зміни бувають на весні?

Погода- Зміна температури, тепле сонце, сніг тане, довші дні, весняний дощ, і зеленіє трава.

У Городі- Підготовка до весни. Знаряддя; лопати, граблі, і вила. Сонце і дощ, передумови росту. Город яринний і квітник.

Вітер- Як ми його відчуваємо? Як він віє? Вітер буває теплий, холодний, і лагідний.

Одяг- Ми одягаємося легше. Не носимо вже рукавиць, а ні чобіт, але дощевики, калоші, і парасолі.

Нове життя- Рослини і травини. Нові пташки і молоді звірята. Назви весняних квіток і пташок. Буря, гураган.

Рослини і квіти- Земля на весні тепліє, рослини починають рости, помагає їм сонце і дощ. Назвіть декілька весняних квітів; лілея, стокротки, кульбаба, тюльпан.

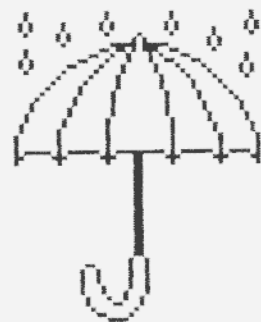
Травини- Весна це пора народин і відновин, тоді родяться маленькі звірятка. Деякі травини і травинки будяться із зимового сну.

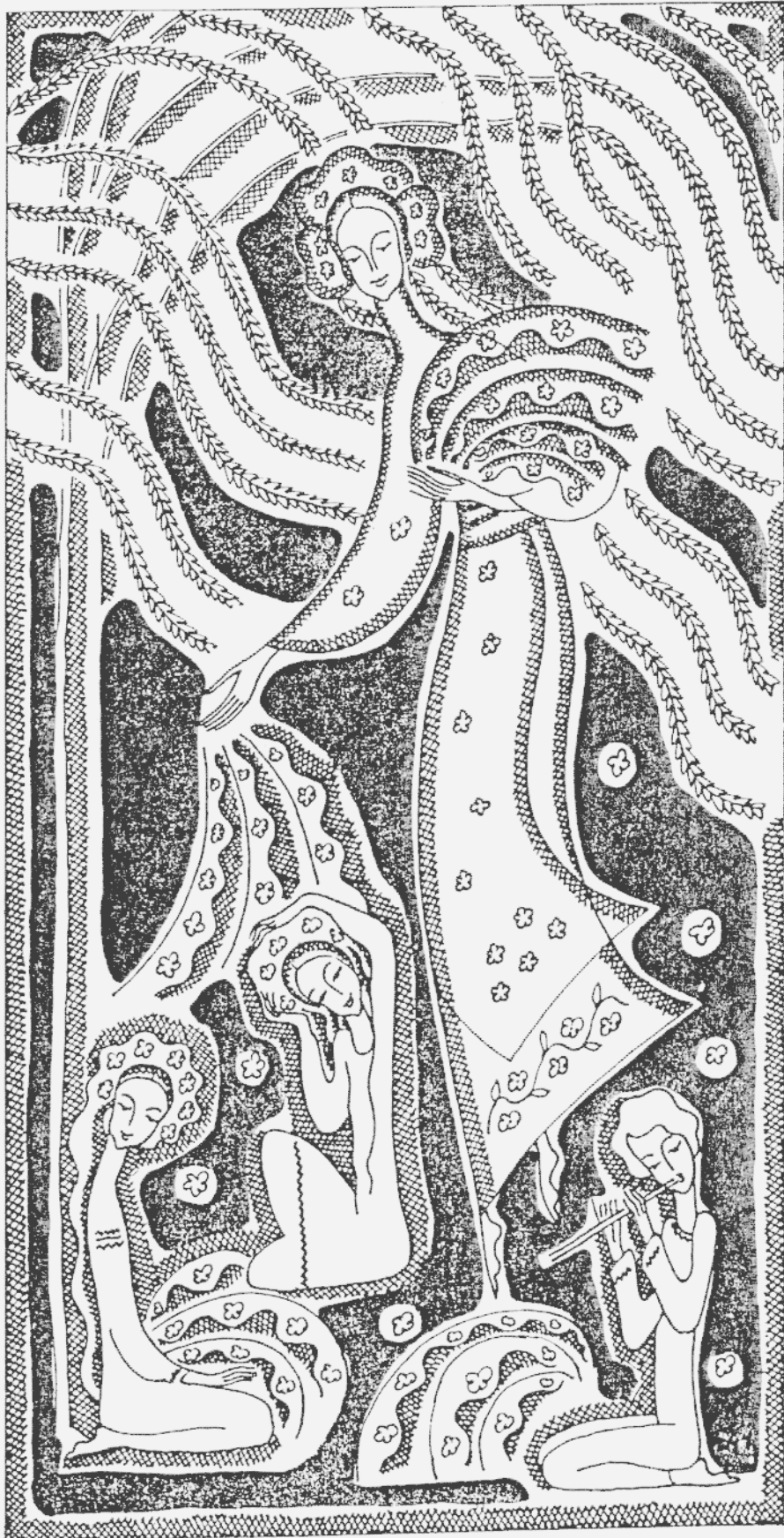
Самодіяльність- Метелик.

Спів- А я люблю вчитися.

Гра- Пізнай мене.

Казка- Як квітень до березня в гості їздив. (ст. 311 Укр. Дош.)

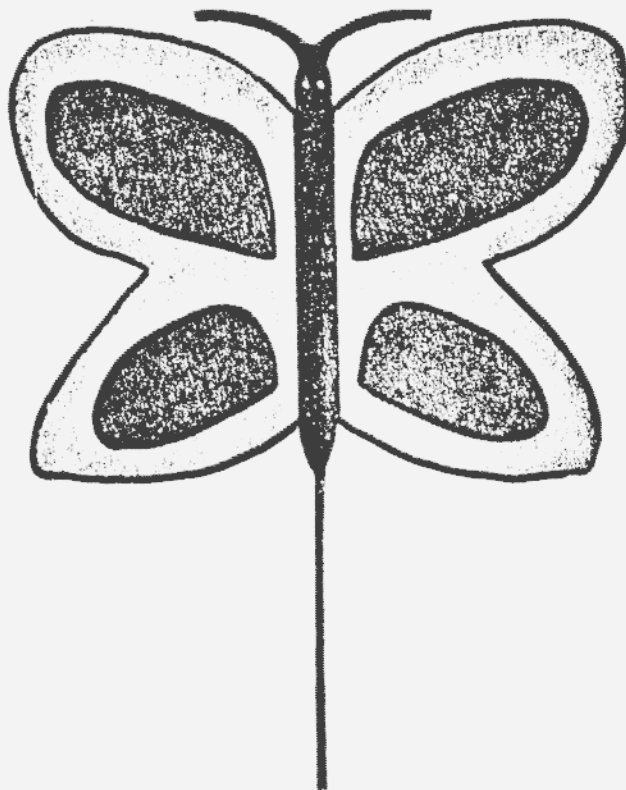

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 24

Метелик.

Матеріяли: - Добрий вибір твердого паперу, ножиці, клей, та тонкий патичок.

1. Нарисувати метелика на твердому папері.
2. Витяти і приклеїти метелика то патичка.
3. Тримайти патичок і в повітрі махайти метеликом, буде здаватися що метелик летить.

А Я ЛЮБЛЮ ВЧИТИСЯ.

Весело

сл. Яремова

с G7 с

А я лю-блю вчи-ти-ся,

Е В^b G7 с

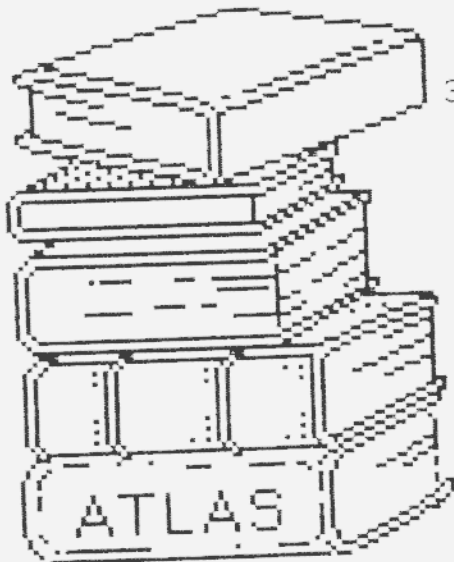
і що-дня мо-ли-ти-ся. А як доб-ре

c/G G7 с G7 с

ся нав-чу, то-ді гар-но від-піч-ну.

1. А я люблю вчитися
І щодня молитися,
А як добре ся навчу
Тоді гарно відпічну. (2)

2. Без науки всім біда,
Без молитви нич нема,
То-ж учімся і молим,
А Бог допоможе всім. (2)

3. Гей до школи школярі
І великі і малі,
Тоді певно і для нас
Прийде скоро ліпший час! (2)

ВЕЛИКДЕНЬ.

Великдень - Коли ми святкуємо Великдень?

- Чому ми святкуємо Великдень?

- Які страви приховляємо на Великдень?

- Які звичаї?

Самодіяльність - Писання писанок, або паски пекти.

- Малюнки писанок до дому.

Спів - Христос Воскрес.

Гра - Горобчики.

Казка - Великодня Пригода. (ст. 285 Українське Дошкілля)

Великдень в Україні

Галина Матушевська

Великдень вважається в Україні найбільшим святом. Припадає він завжди навесні, коли вся природа пробуджується з зимового сну, і тому це свято стає ще більш радісним і приємним. Особливо по наших українських селах на Волині це свято мало урочистий характер.

Звичайно церква була оточена деревами і кущами, що на весні розпускалися і прикрашали все довкруги. Поміж свіжою молоденькою травою, що вкривала землю, з'являлись весняні квіточки — фіялки, що так чудово пахли. З тих фіялок дівчата плели вінки і прикрашували плащаницю, що представляла Христа в гробі. У великодню п'ятницю виносили плащаницю на середину церкви, і люди побожно підходили до неї, щоб віддати пошану Спасителю.

Найбільш урочиста була відправа саме під Великдень. Починалась вона опівночі. Люди, побравши хоругви і святі образи, виходили надвір разом з духовними отцями і тричі обходили церкву. За третім разом зупинялись біля входових дверей. Священик, прочитавши молитву і промовивши тричі „Христос воскрес із мертвих“, відчиняв хрестом двері. Всі входили в церкву зі співом „Христос Воскрес“ і тоді починалась урочиста Всеночна — великодня відправа. По закінченні відправи, люди ставали дов-

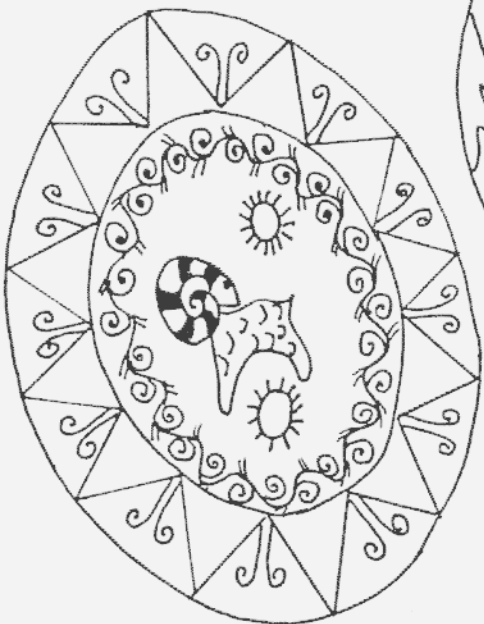
круги церкви з кошиками, в яких лежали прибрані пасочки, бабки, ковбаси, всякі солодкі тістечка і обов'язково писанки та крашанки. Священик обходив церкву довкола і кропив свяченою водою „свячене“.

Тоді люди забирали свячене і їхали додому „розговлятися“. Досі вони постили, а тому кожний хотів чимскоріше заїхати додому, щоб поділитися з родиною свяченим яєчком. Після того, погостившись і поласувавши солодким печивом, старші йшли відпочивати, а молоді й діти йшли коло церкви. Там бо для дітей у цей перший день Великодня, була велика приємність: їм дозволяли дзвонити в усі дзвони за знак великої радості, що Христос воскрес. Найбільше захоплювались цим хлопці-підлітки. Дівчата виводили в той час гагілки. Крім того, цокались фарбованими яєчками, що звались крашанками. Хто чию крашанку розіб'є, той забирав її собі. А дзвони тим часом не вмовкали аж до вечора, коли то починають сходитись дорослі і починається урочиста великодня вечірня. Святочний настрій. Чути радісні, дружні привітання „Христос Воскрес“, та відповіді „Воістину Воскрес“. Потім гостювали одні у других. Святують повні три дні. Великдень — це свято любови, свято приязні, свято надії на краще застра.

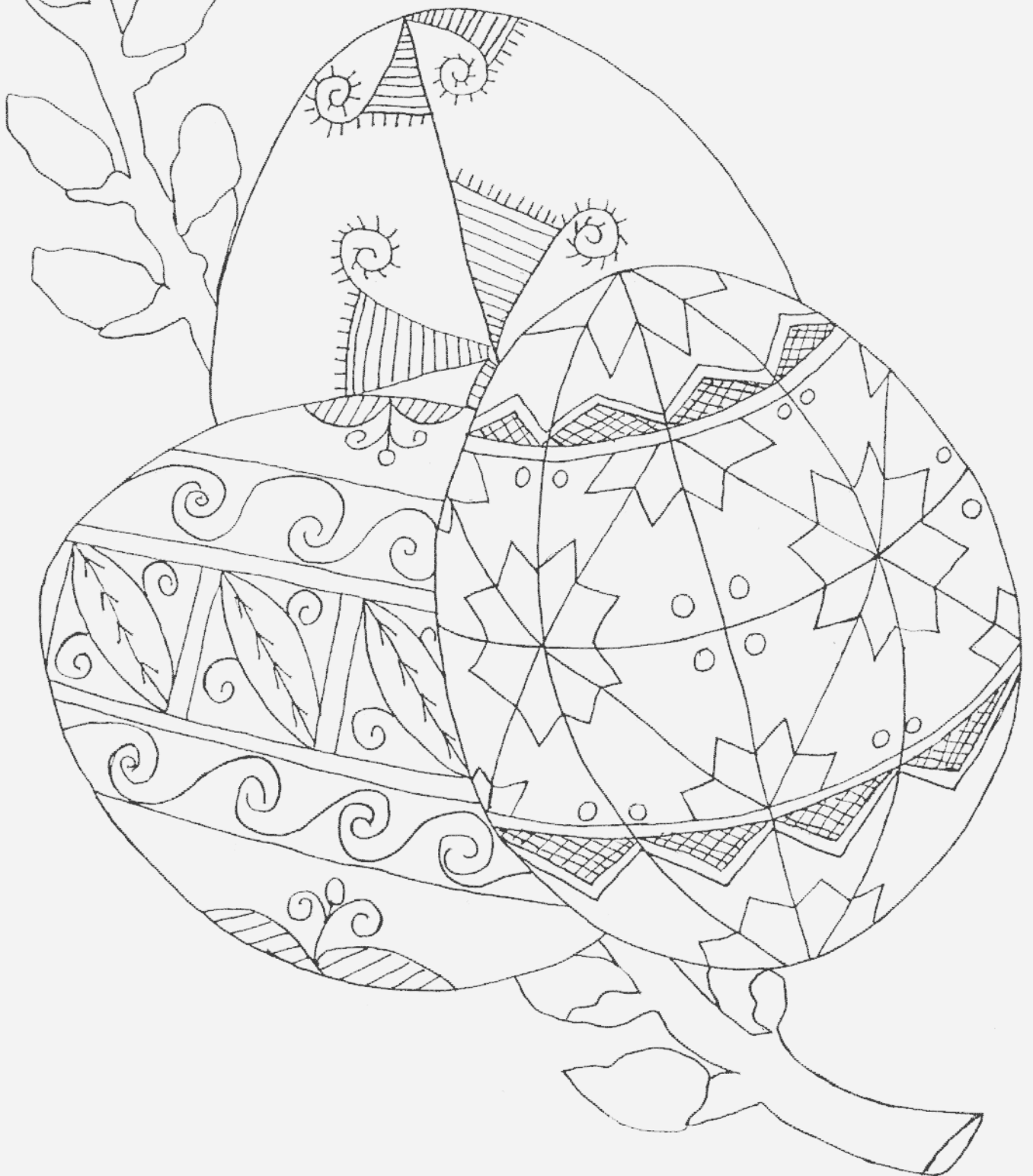
Веселка

ХРИСТОС

ВОСКРЕС

ПИСАНКИ

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 25

Писання Писанок.

Матеріали: - 2-3 яєць для кожної дитини, писальце, віск, свічку, та фарби.

1. Застелити столи газетами, кожна дитина має допомогти маму, або тата.
2. Діти олівцем рисують свої взори на яєчко. Тоді воском накривають.
3. Виховник або впорядник відповідає за фарби і обережно дітям ставить яєчка у фарбу з найяснішого кольору до найтемнішого.
4. Мама або тато стирають віск з писанок коли вони скінчені.

Паски.

Матеріяли: - Перепис на паску, все що треба в переписі, 4" - 5" миску до печення (small foil pie plate) та малі торби.

1. Попросити одну маму або бабу, замісити тісто на паски.
2. Кожній дитині треба досить тіста на паску та косички і хрест.
3. Діти самі повинні виробляти паски на Великдень. Мама або тато є до помочі.
4. Коли паски є спечені і вистигли, тоді можна вставити в торби і роздати дітям.
5. Щоб кожна дитина дістала свою паску, прошу напишіть олівцем з самого початку ім'я дитини під кожен миску.

EASTER PASKA

1/2 c. warm water
1 1/2 tbsp. yeast
1 tsp. sugar

Combine until yeast is dissolved, 10 minutes.

6 eggs, beaten	1 tsp. salt
1/2 c. white sugar	3 c. lukewarm water
1/2 c. butter	10 - 11 c. flour
1/2 c. oil	

Combine the softened yeast with beaten eggs, add sugar, butter, oil, salt, and water. Mix in the flour and knead until smooth and elastic. The dough should be just a little stiffer than for bread. Cover, let rise in a warm place until double in bulk. Punch down and let rise again.

Take dough, make a round base 1" thick, and cover the bottom of a round 9" greased pan.

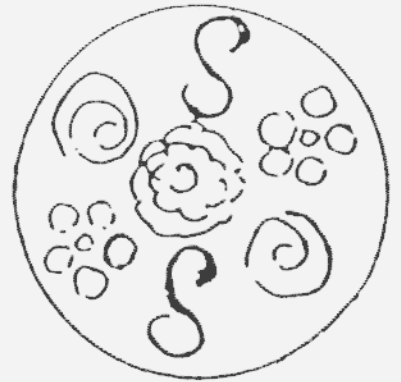
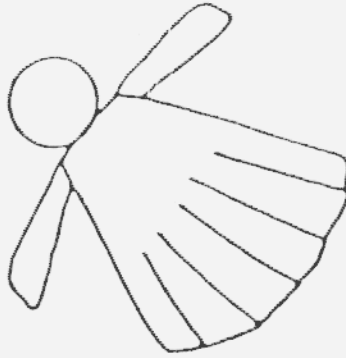
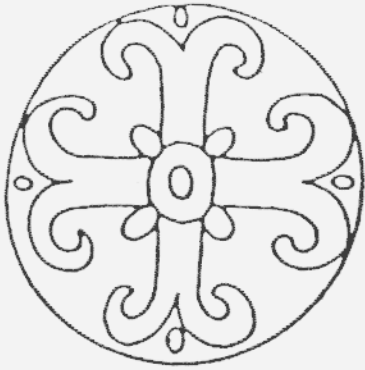
Take 2 equal-sized pieces of dough, roll each to 36" lengths. Place side by side and starting from centre, entwine each about the other, do the other half in the same manner, place the entwined length on the base, in a circle along the edge. Roll 4 equal pieces of dough each to 10" lengths, entwine 2 lengths on the base to cross each other at the centre, curl each end. Let rise to almost double in bulk.

Be careful not to let the paska rise too long, as the ornaments will lose their definition. Brush lightly with beaten egg.

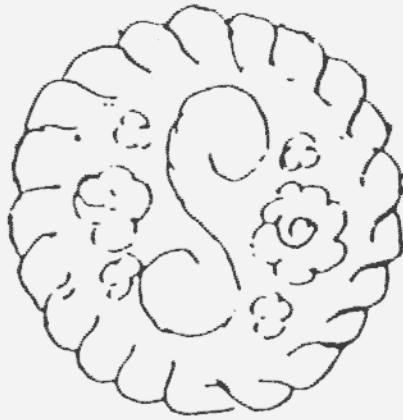
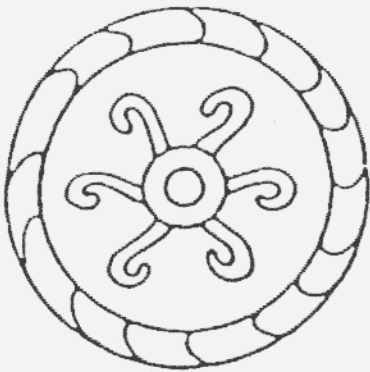
Bake in 325°F oven for 15 minutes, then bake 45 minutes at 350°F.

Makes 3 to 4 paska.

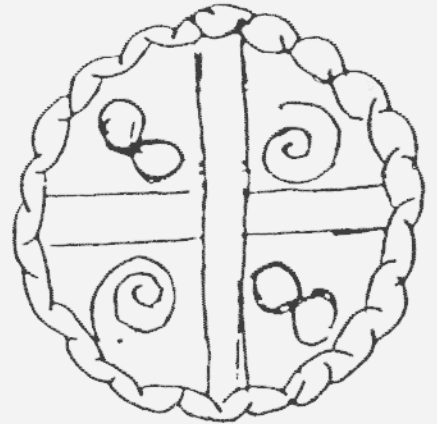
SYMBOLS FOUND ON BREADS

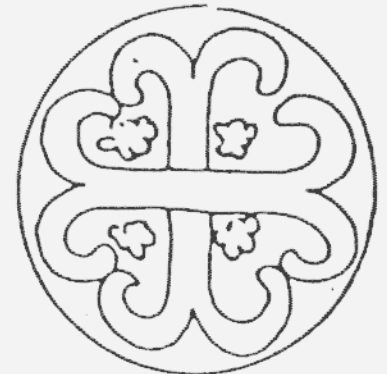
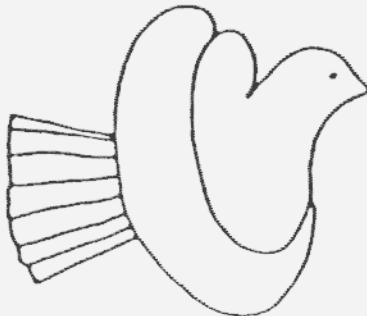
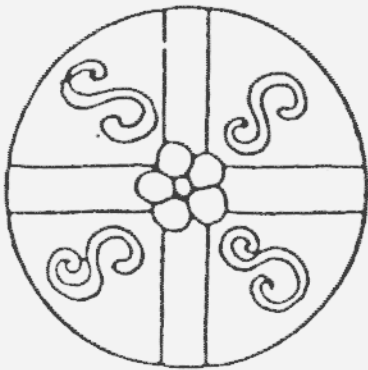
Central
Rosette

Twisted
Edge Rosettes

Braided edge
Basic Cross

Split Cross
Rosette

ХРИСТОС ВОСКРЕС.

Жваво

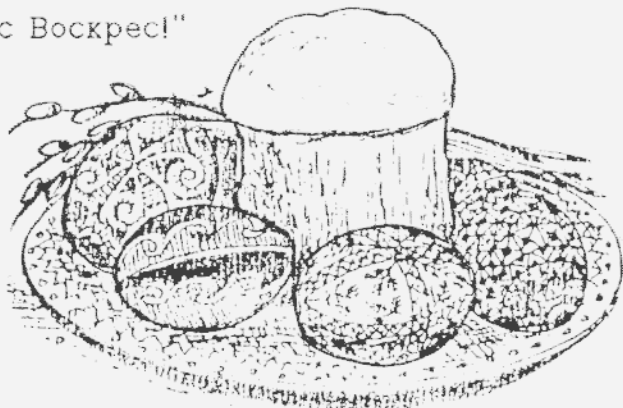

Хри - стос вос - крес! Ра - дій - те, ді ти, бі жуть у по ле, у са
док, зби - рай - те зі - ляч - ко і кві - ти, кла - дить на Бо жий хрест ві - но

1. Христос воскрес! Радійте, діти,
Біжуть у поле, у садок,
Збирайте зілячко і квіти,
Кладіть на Божий хрест вінок.

2. Нехай бринять і пахнуть квіти,
Нехай почує Божий рай,
Як на землі радіють діти
І звеселяють рідний край.

3. На все погляне Божа Мати,
Радіючи, з святих небес...
Збирайтесь, діти, нум співати:
"Христос Воскрес! Христос Воскрес!"

ГАГІЛКИ.

Весняні обрядові пісні мають дві назви. В Галичині їх називають „гаївки“, „гагілки“, і „ягілки“. Їх виконують тільки в часі Великодних Свят.

На Волині, Поділлі й Надніпрянщині вони мають назву „веснянки“, і їх співали цілу весну, почавши від Благовіщення.

Гагілки й веснянки містять у собі останки поганських обрядів у честь весни. У цих піснях часто співають про Ладу, а Ладою звали за поганських часів богиню весни.

Пізніше ці поганські обряди збіглись із християнським святкуванням Великодня. На Великдень бавляться дівчата коло церкви, виводячи гагілки.

Отже, гагілки — це пісні, а зразом і забави в часі свята весни. В тих піснях співають про золоте зернятко, про те, як ховають зиму, про те як бджоли починають збиратися до свого діла.

Гагілкові пісні та хороводи дуже різноманітні й багаті. Мало який народ має їх стільки, як наш. Майже кожне село, крім загальнознаних, мало ще свої місцеві пісні. У гагілках є багато слів та думок, часом незрозумілих тепер і для тих, що співають, і для тих, що слухають. Кожна гагілка має окрему назву, як напр., Криве коло, Коструб, Явір, Шпак, Воротар...

Українські гагілки й веснянки дуже цікаві й різноманітні і вони є цінним скарбом нашої культури.

Самодіяльність - Весняне курчатко.

Спів - Соловейку, сватку, братку.

Гра - Виконання Соловейку, сватку, братку.

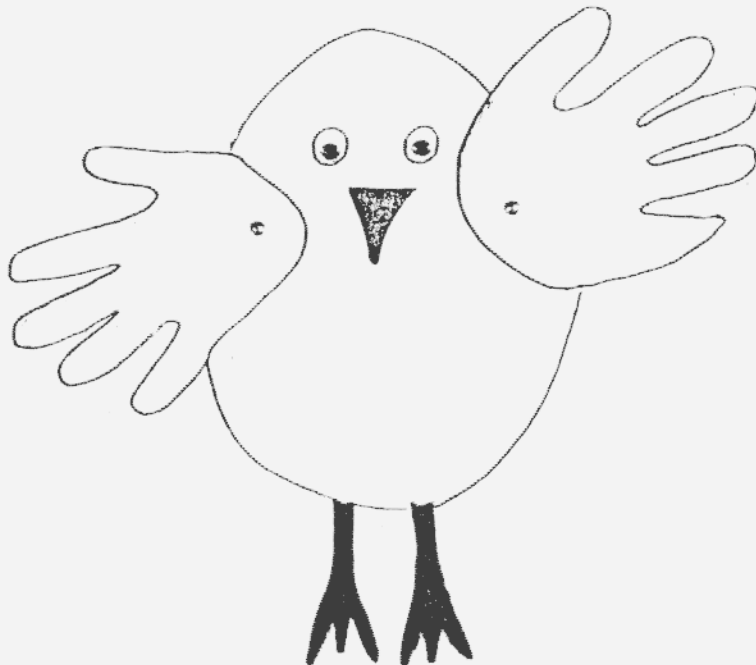
Казка - Три Метелики. (ст. 108-109 Збірник для дітей.)

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 26

Весняне курчатко.

Матеріали: - Твердий жовтий папір, брунатний папір, помаранчевий папір, "скоби" (brass fasteners), клей, та ножиці.

1. На жовтім папері нарисувати велике яєчко, та нариси рук дитини.
2. Ножицями витяти руки і причіпити на кожний бік яйця ніби то крила.
3. З брунатного паперу витяти ноги а з помаранчевого дзюбок.
4. Очі можна купити або зробити з паперу. Приклеїти очі, ноги, та дзюбки на курчатко.

СОЛОВЕЙКУ, СВАТКУ, БРАТКУ.

Соловейку, сватку, братку,
Чи бував ти в нашім садку?
Чи бував ти, чи чував ти —
як сіють мак?
Ось так, ось так, сіють мак!

Соловейку, сватку, братку,
Чи бував ти в нашім садку?
Чи бував ти, чи чував ти —
як росте мак?
Ось так, ось так, сіють мак!

Соловейку, сватку, братку,
Чи ж бував ти в нашім садку?
Чи бував ти, чи чував ти —
як рвуть мак?
Ось так, ось так рвуть мак!

Соловейку, сватку, братку,
Чи ж бував ти в нашім садку?
Чи бував ти, чи чував ти —
як їдять мак?
Ось так, ось так їдять мак!

МІСЯЦЬ ЮНОГО СУМІВЦЯ.

- Чому ми святкуємо в травні?
- Коли і як постав СУМ?
- Хто був Микола Павлушков?

Самодіяльність - Замалювати знімочку Сумівця або сумівки в однострою.

Спів - Гори, гори.

Гра - Забава пальчиками.

Казка - Дві жаби.

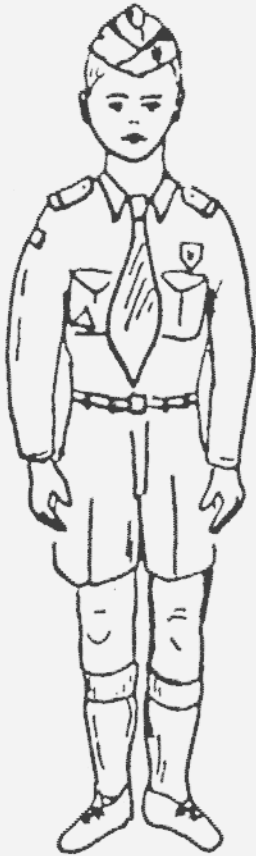

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 27

Однострої.

Матеріали: - Малюнки юнака та юначки в однострою, кольорові олівці.

1. Діти малюють знімки олівцями.

ОДНОСТРІЙ
МОЛОДШОЇ
ЮНАЦЬКИ
СУМ

Металева Відзнака
Беретка

Нашивка на рукав (СУМ)

Мала емблема СУМ

Тестиові Відзнаки

Робові Відзнаки

Таборові Відзнаки

Сорочка

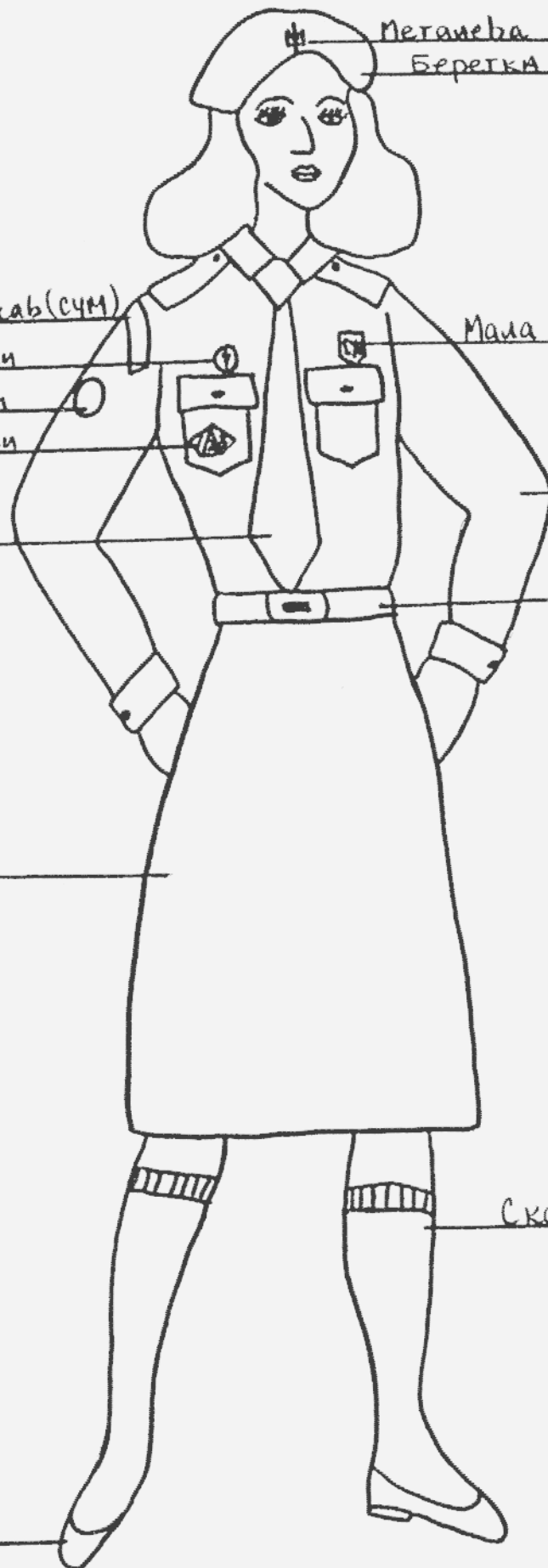
Краватка

Пасок

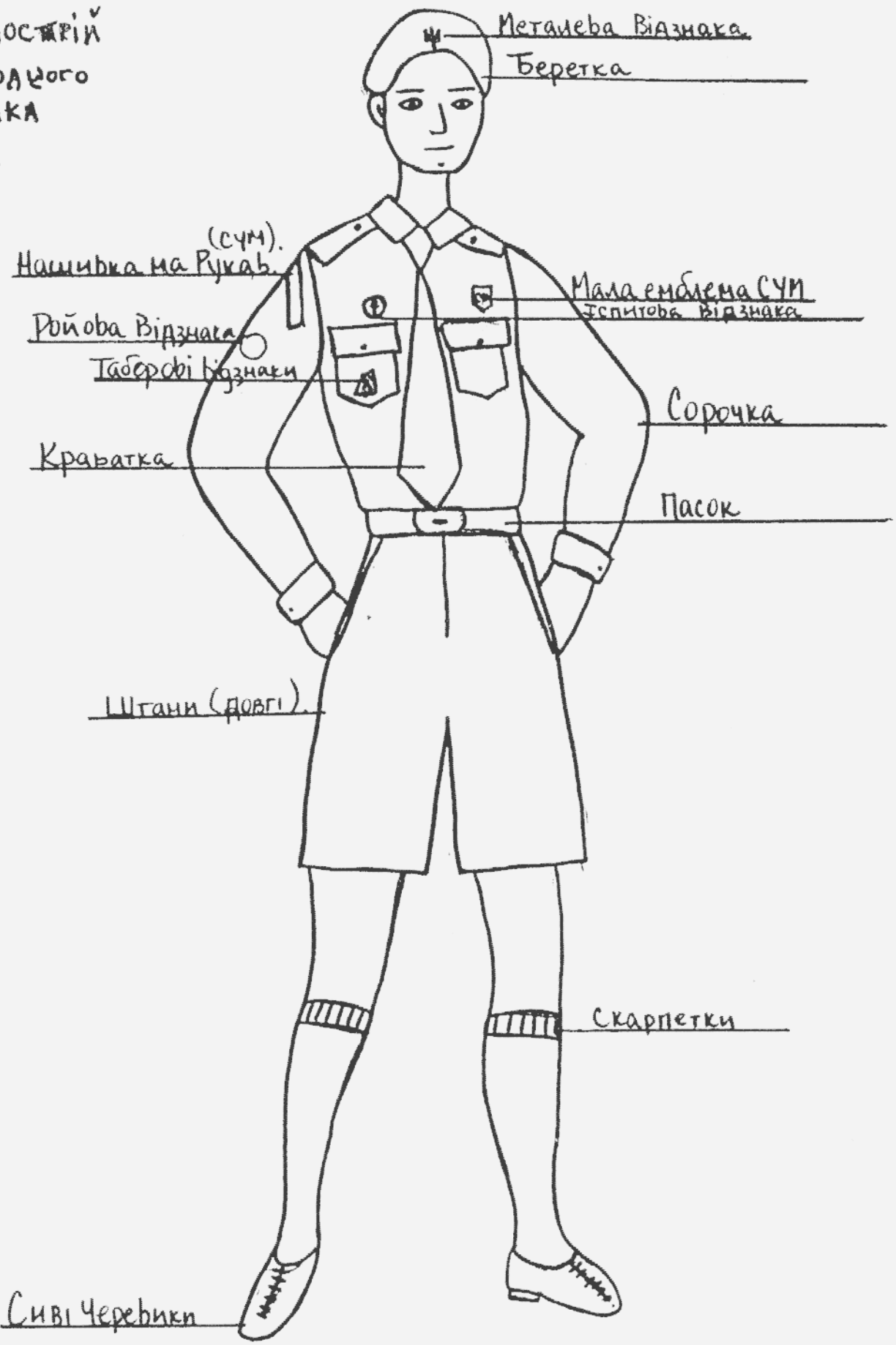
Спідниця

Скарпетки

Свої черевики

ОДНОСТРІЙ
МОЛОДЦЮГО
ЮНАКА
СУМ

ГОРИ, ГОРИ.

Я люблю волю, простір, далечінь,
Бо я бурлак з далеких поколінь.
В одному місці я не можу жить,
Іти у мандри все мене кортить.

Як заблестить лиш сонце в небесах,
Як зашумить вітрець по деревах,
То в тілі кров моя аж закипить,
Іти у мандри все мене кортить.

Приспів:

Гори, гори, життя бурлацькеє,
Життя байдуже, ах, юнацькеє! (2)
Царить над нами сила власная,
Горить усе любов прекрасная.

ЦВІ ЖАБИ

В лісі біля потічка жила жаба. Хороша, працювита жаба. Завжди була весела, бадьора, ніколи не лінувалася, любила мандрувати. Повечеряє комарашки і вночі виходить на прогулянку.

Одного разу зустріла іншу жабу. Привітались і пострибали вдвох по лісовій дорозі. Стрибали й стрибали, аж дісталися до лісничівки. А там біля хати пивниця, з відчинених дверей тягне вологістю та холодком, смачно пахне грибами. Жаби без вагання спустилися по приступках і опинилися в пивниці. "Дуже приємне мешкання!" – разом квакнули жаби. На радіощах вони почали високо підстрибувати. Стрибали, аж поки опинились у глечку з сметаною. Не зчулися, коли й ускочили.

"От лихо! Треба нам швидше вибратися звідси, бо втопимося!" – кажуть жаби. Та як їм вибратися, коли глечок високий, до вінець жаби лапами не дістануть, щоб ухопитись! І вискочити не можуть. Немає об що опертися: сметана рідка, лапи вгрузають. Почали плавати, тріпотатися, лапами сметану бити. Але ж що з того? З глечка не вилізуть. Вже й стомились. Одна жаба каже: "З цього глечика нам ніколи не вилізти! То чого мені даремно побиватися та сили витрачати? Краще відразу втоплюсь." "Не лілуйсь!" – говорить друга жаба. – "Може помагають урятуватися. Плавай, борсайся!" Не послухала ледача жаба такої ради. Не захотіла змагатися і потонула.

А працювита жаба не втрачає надії. "Сором буде", думає, "коли я піддамся без боротьби. Ні, змагатимусь, доки мені сили вистачить!" Плаває вона, дряпає стінки глечика, намагається учепитися, та глечик слизький, лапи ковзаються. Стомилася до краю, а рятунку не знаходить. "Ні, таки не піддамся! Я ще не мертва, ще не прийшов мені час на дно спускатися. Мушу втриматися на поверхні! Хто знає, може таки діждуся порятунку", так підбадьорює себе жаба.

Борсається. Вже зовсім знесилена. Вже лапами дригає пошарпану-пошарпану. "Не вже тут і смерть моя?" думає. – "Ні, ще змагатимусь!" Та куди їй там змагатися! Вже захлинається, ледве ворухить затерпкими лапами: дриг...дриг.... дриг...А таки дригає. Коли – що це? Під нею щось тверде!...Уперлася лапами – тверде. Сіла на щось тверде, ніби земля під нею, а не сметана. Сталося якесь диво...

Посиділа жаба, розглянулася: нема сметани, вона сидить на грудці масла. Тепер жабці легко вдалося вискочити з глечика. Вискочила, виповзла з пивниці та й подалася додому – в ліс, до потічка. Там вона, відпочиваючи під широким листом, думала: "То я сама лапами масло з сметани збила. Вач, добре, що не подінувалася, змагалася і врятувала сама себе. Важко мені було, та я не втрачала надії. А та ледача жаба марно загинула."

/Народня казка в обробці Д. Лагоди/

ДЕНЬ МАТЕРІ.

- Коли ми святкуємо це свято?
- Чому ми святкуємо це свято?
- Як ми можемо Мамам помагати?

МАМА - Це слово золоте. Нема на світі кращої любови як мамина любов. Святкуємо день Матері в другу неділю в травні. Ми це свято святкуємо щоб пошанувати наших мамів і подякувати їм за їхню любов, терпеливість, їхні поради, та підтримку під час року і в наших життях. Ми можемо помагати нашим мамам в цих спосібках: помагати з домашною роботою (тримати наші кімнати чистенькі), доглядати молодших діточок в родині, слухати і не пискувати коли мати просить щось від нас, і так далі.

Самодіяльність - Знімочки з висушених цвітів.

Спів - Казала мені Мати.

Гра - Лисиця і курчата.

Казка - Чия мама краща? (ст. 267 Українське Дошкілля.)

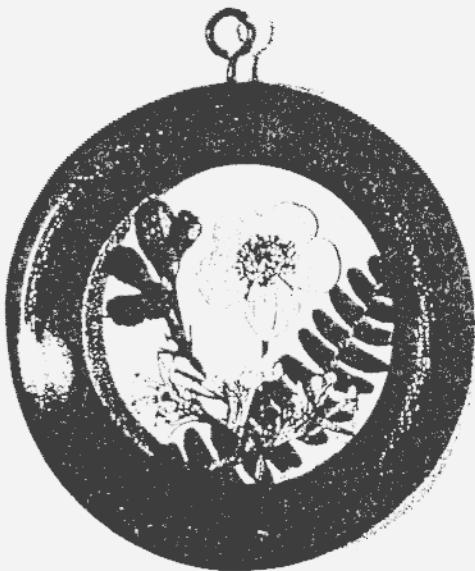

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 28

Знімочки з висушених цвітів.

Матеріали: - Круглі дерев'яні рамці, сухі цвіти, твердий папір, клей, зубочистки (toothpicks), ножиці, перо, кусок паперу, та паперова мисочка.

1. Пером нарисувати нарис рамців на твердому папері.
2. Витяти нарис на 1/2 сантиметра менше як рамці.
3. Наляти в мисочку паро краплів клею і зубочисткою додавати трошки клею на цвіти і приклеїти до твердого паперу.
4. Додавати клею до задної частини рамців і приложити на знімку.

КАЗАЛА МЕНІ МАТИ.

Ка-за-ла мені мату ранен'ко все вставати: "Вмиј личко, помо-
-ly sja, do knyžhechky be-ry-sja."

Казала мені мати
 Раненько все вставати:
 "Вмиј личко, помолися,
 До книжечки берися." } 2

Казала мені мати
 До школи поспішати:
 "Іди, іди, не гайся,
 Розуму набирайся." } 2

Казала мені мати
 Свій нарід все кохати,
 Ту славному Україні
 Любити до загину. } 2

РОСЛИНИ.

- Що це є рослини?
- Що належить до рослин?
- Як вони відрізняються?
- Як вони є подібні одна до другої?
- Які речі можна виробляти з рослин?

Рослини - Це є все те що росте і живе в землі. Городина, садовина, дерева, квіти, збіжжя, та гриби належать до рослин. Рослини можуть бути солодкі, гіркі, тверді, мягонькі, і т.д.. З квітів та городини можете виробляти ручні та самодіяльні роботи, а з дерев меблі, папір, дрова, і т.д..

Городина - Огірок, горох, картопля, кмин, кріп, морква, помідор, фасоля, буряк, цибуля, часник, і т.д..

Садовина - Яблука, грушки, сливки, ягоди— малини, черешні, суниці, порички, виноград, бруксвиння, абрикоса, кавун, диня, і т.д..

Дерева - береза, тополя, верба, дуб, ясен, клен.

Квіти - мак, волошки, братчики, соняшник, фіялочки, конюшина, романи, повій.

Збіжжя - овес, пшениця, жито, кукурудза.

Гриби - підпеньки, козарі.

Самодіяльність - Канойки, касетки, або тарілки зроблені з берези.
- Мозаїки з насіння.

Спів - Ягідки.

Гра - Як росте травичка.

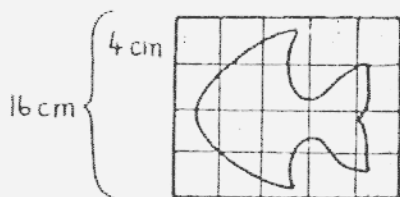
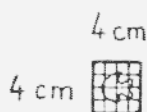
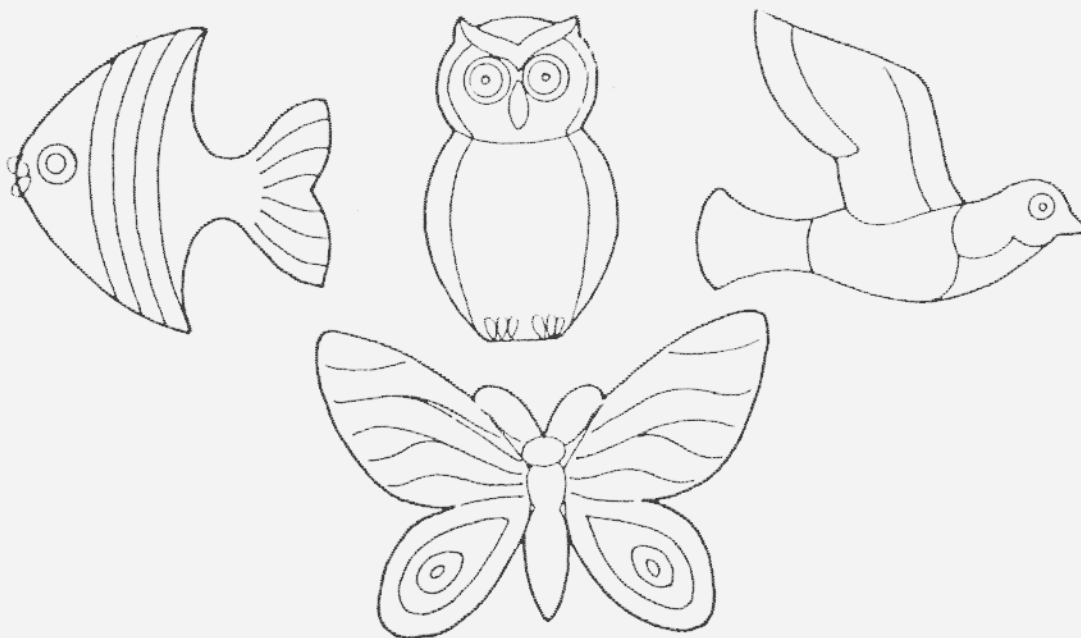
Казка - Дятел і дуб. (ст. 14 Українське Дошкілля.)

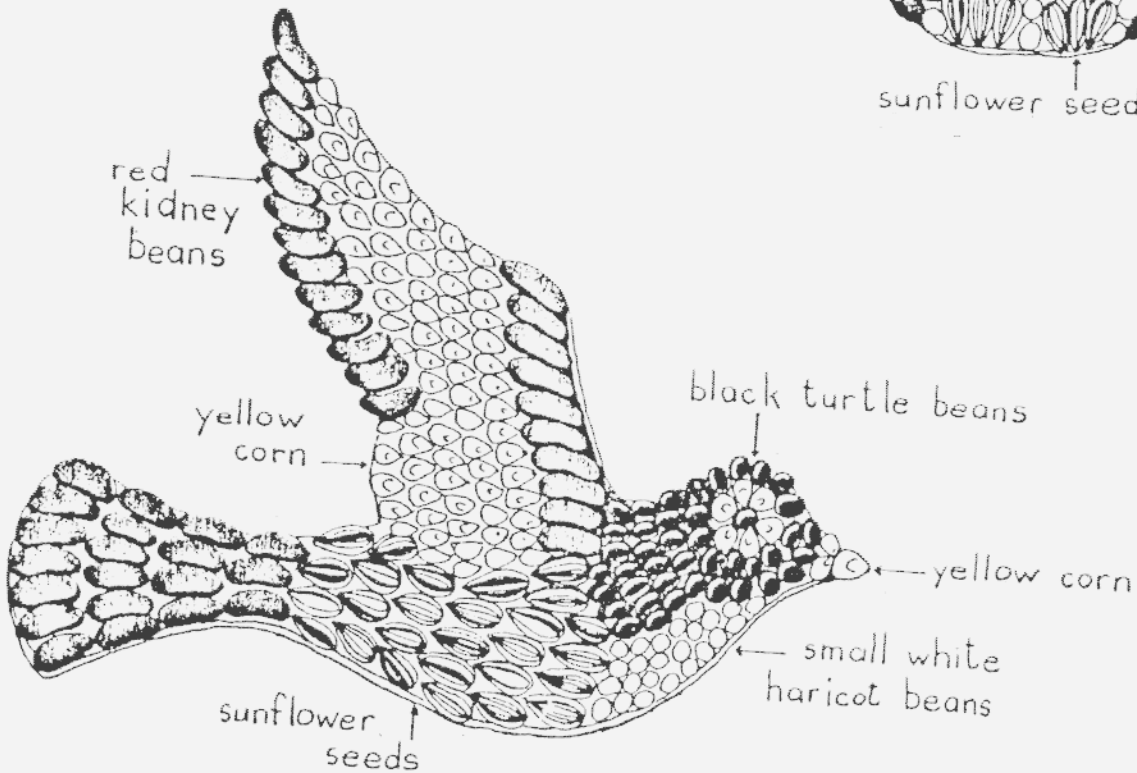
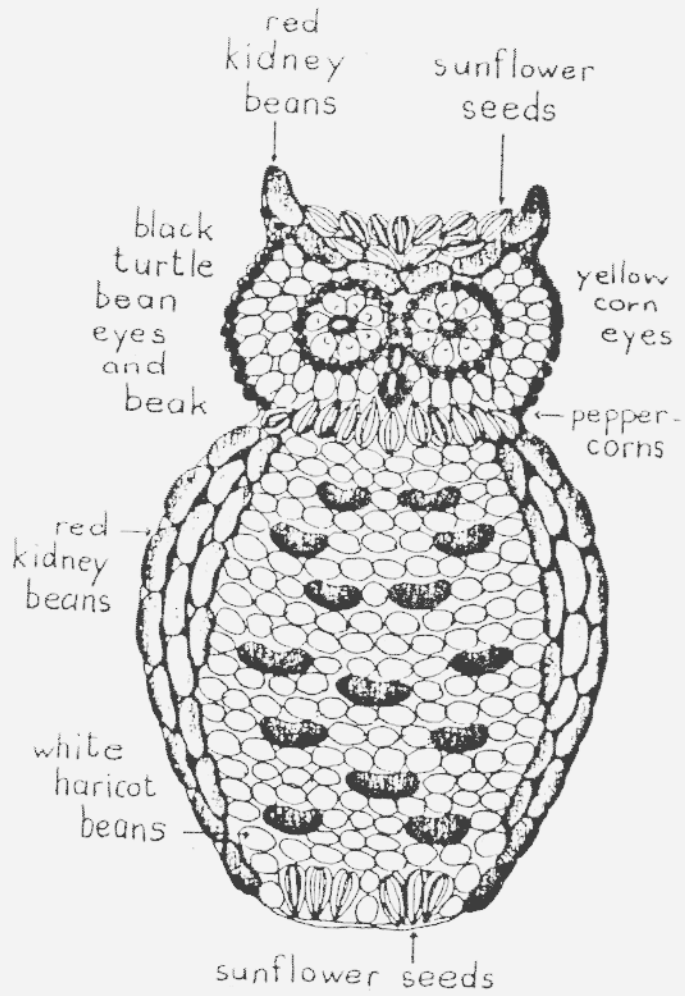
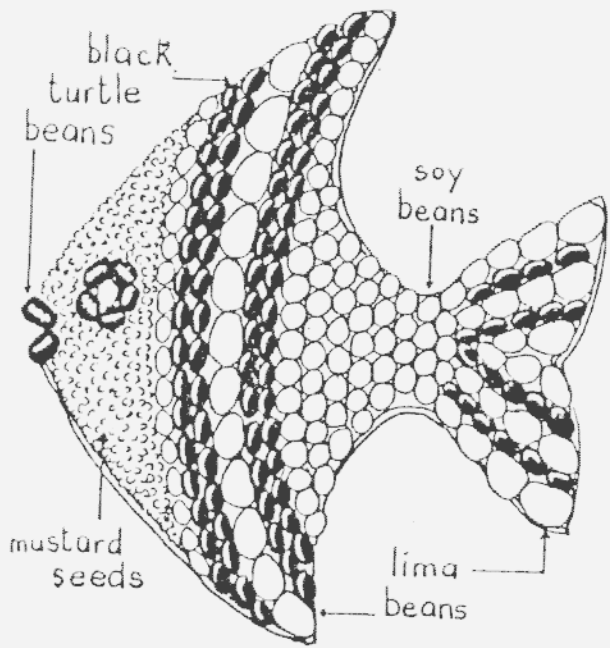
САМОДІЯЛЬНІСТЬ 29

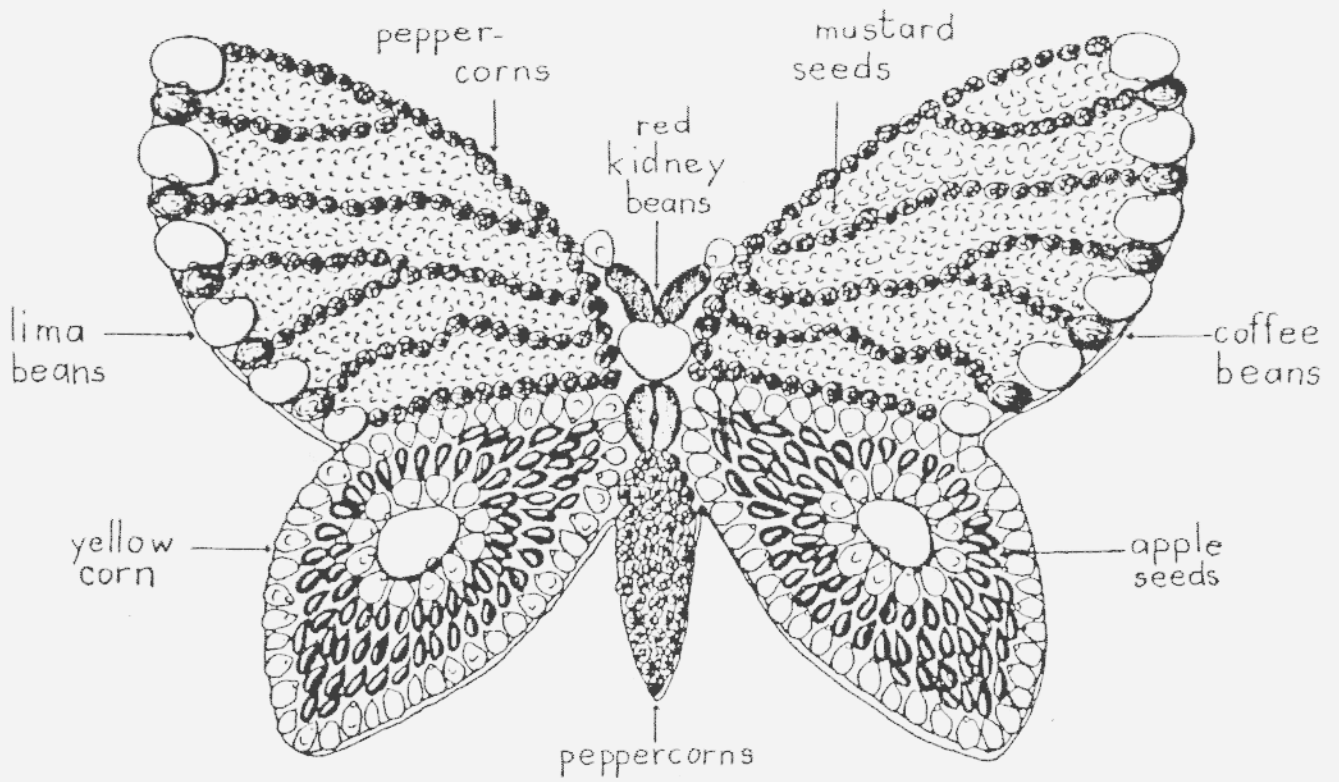
Мозаїки з насіння.

Матеріали: - Насіння різного роду, риж, кукурудза, квасоля, соняшник, і т. д., клей, твердий папір, ножиці.

1. Нарисувати на твердому папері форму (риба, сова, птах, метелик, і т. д.).
2. Витяти і заляти форму клеєм.
3. Наповнити форму квасолею, насінням, кукурудзою і т. д..

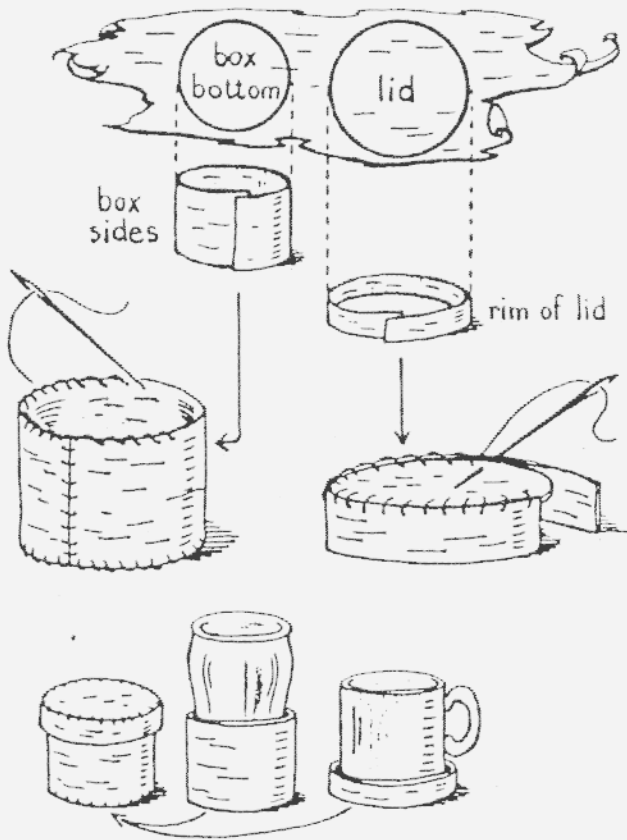

More Birchbark Crafts

You will need:
the same materials as listed on page 48

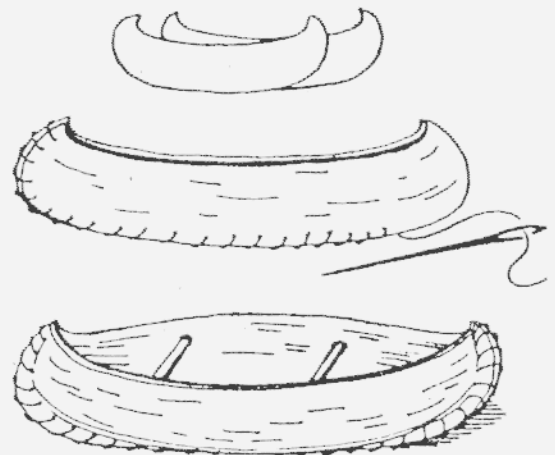

Round Box

1. Make a paper pattern, then cut two circles from the bark, one about 1.5 mm wider in diameter than the other.
2. For the sides, cut a wide strip to fit the circumference of the smaller circle, allowing 2-3 cm overlap.
3. For the rim of the lid, cut a narrow strip to fit the circumference of the larger circle, allowing 2-3 cm overlap.
4. Oversew strips to circles. Sew up sides, then oversew tops.
5. Soak box and lid, then stand a close-fitting cup or jar inside each and allow to dry. This gives box a good, even shape.

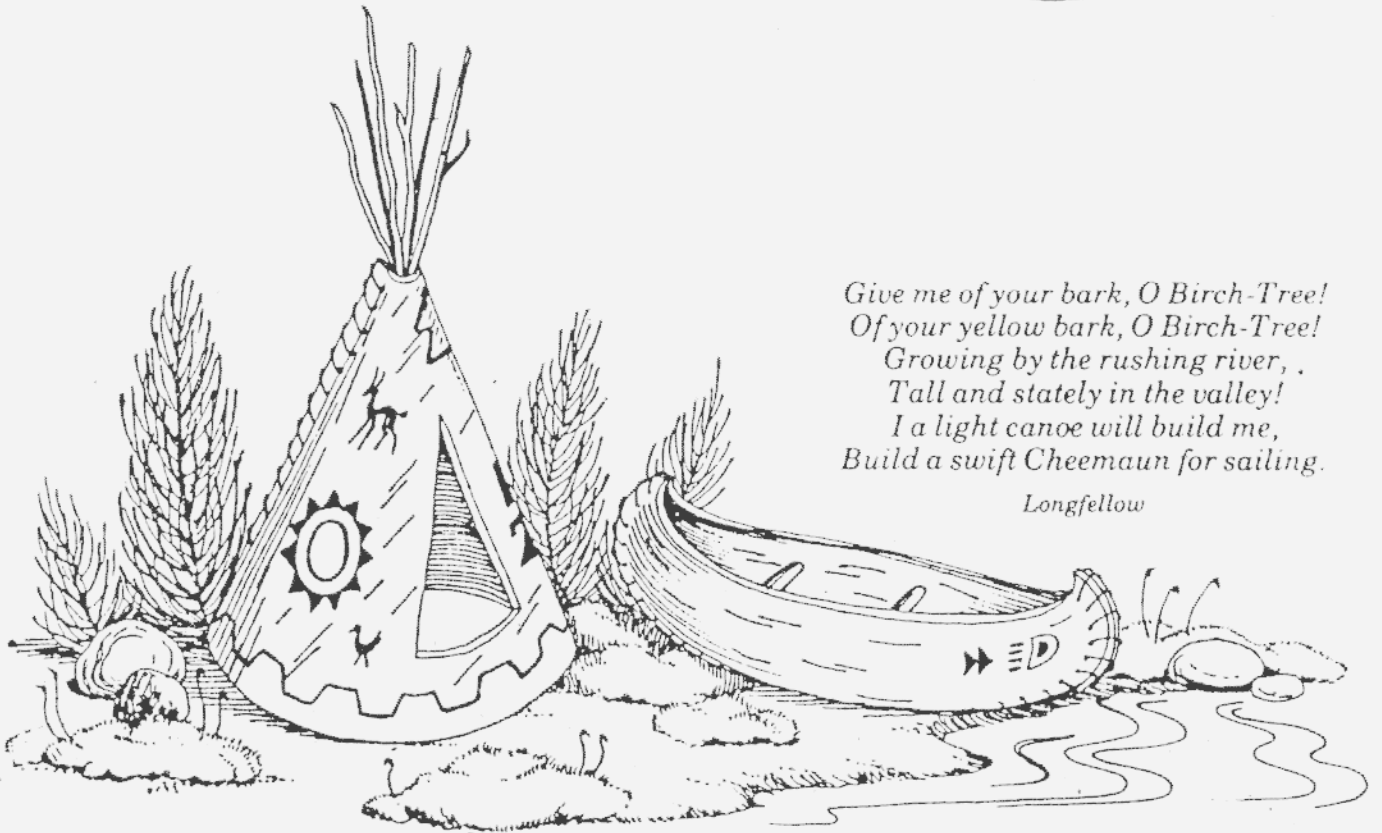
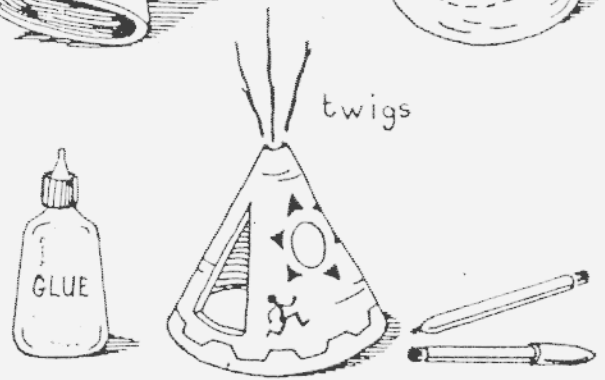
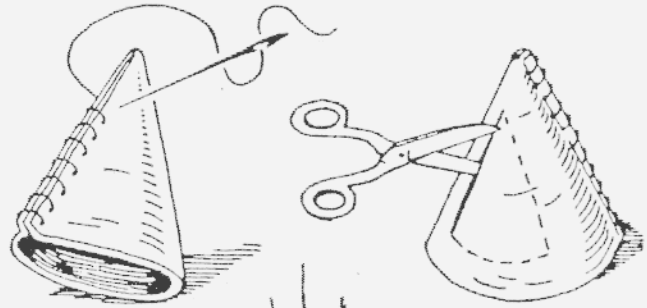
Canoe

1. Make a paper pattern, then cut two canoe shapes from birchbark.
2. Oversew bottom and sides.
3. Glue two twigs or pieces of toothpick inside to keep canoe open.

Tepee

1. Make a paper pattern in the shape of a semi-circle. Trace onto bark and cut out.
2. Oversew straight edges together
3. Cut out a triangle for the door.
4. Glue twigs in top opening.
5. Decorate tepee using felt pens.

*Give me of your bark, O Birch-Tree!
Of your yellow bark, O Birch-Tree!
Growing by the rushing river,
Tall and stately in the valley!
I a light canoe will build me,
Build a swift Cheemaun for sailing.*

Longfellow

ЯГІДКИ.

Слова Р. Завадовича

Помірно С.Яр.

По-ди-віть-ся ви ли-шень, Скіль-ки втім са-ду ви-шень!

І че-ре-шні там смач-ні, Ї-ли ви їх вже чи ні?

Подивіться ви лишень,
Скільки в тім саду вишень!

І черешні там смачні —
Їли ви вже їх чи ні?

А які чудові, ах,
Полуниці на грядках!

І порічки ждуть на вас,
Обривати вже їх час.

ГУТІРКА 30

ЛІТО.

ЛІТО - Які зміни бувають в літі?

Погода - гарячі, довгі дні, дуже тепле сонце, невеличкий дощик, треба більшого дощу, вогкість.

У городі - Травичка вже зелена, садовина росте, цвіти розцвітають, городина вже готова до їжі, дерева зелені

Харчі в літі - холодні напитки, морозиво, харчі на прогулянці.

Одяг - легкі і короткі штанці, сорочки, сандалі.

Розваги - прогулянки, таборування, пливання, ловля риб, їзда ровером.

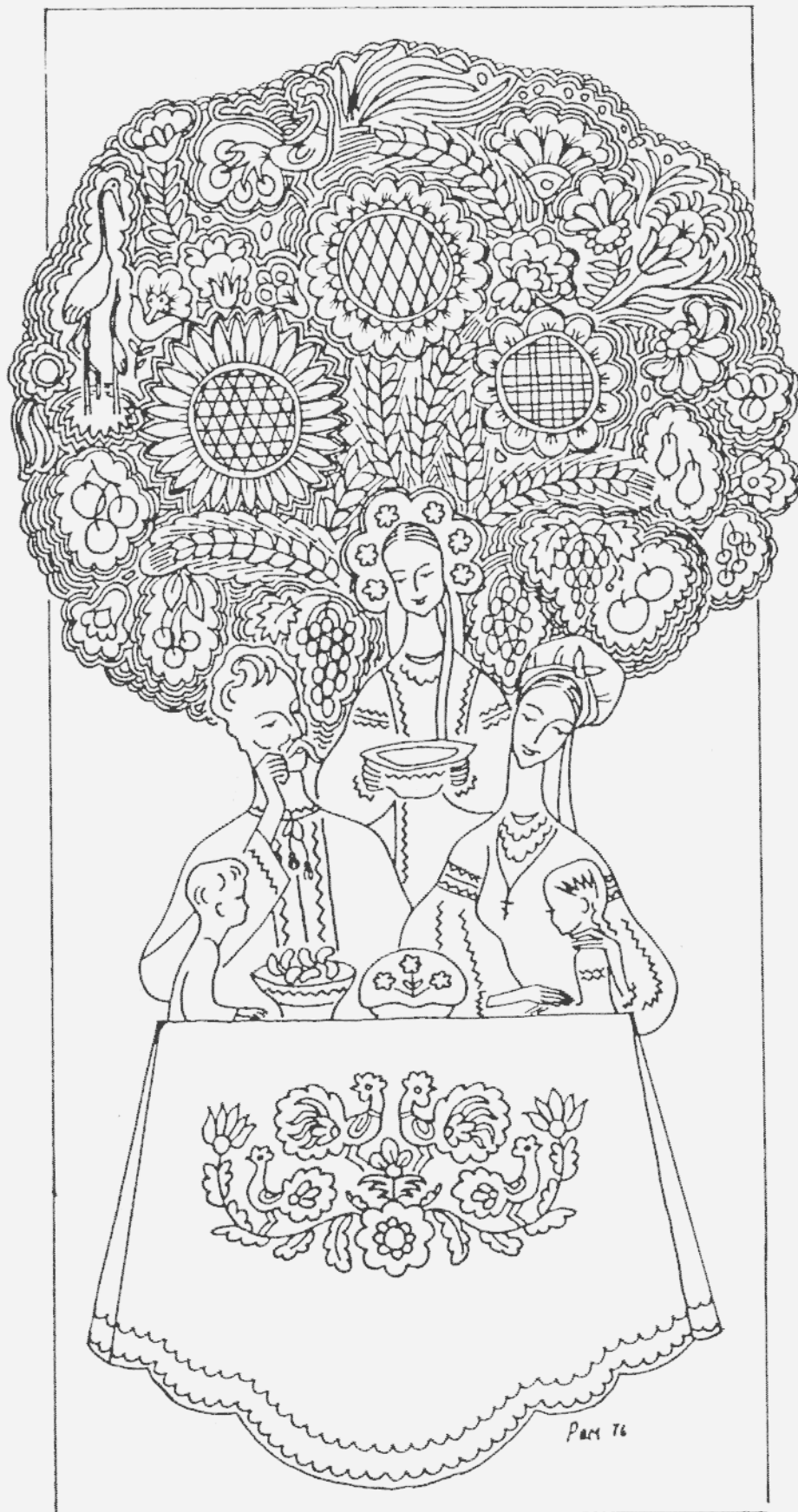
Звірятка - на фермі, у звіринці.

Самодіяльність - Скрині на вазонки.

Спів - Підемо до лісу.

Гра - По рівненькій доріжці.

Казка - Соняшник. (ст. 365 Українське Дошкілля.)

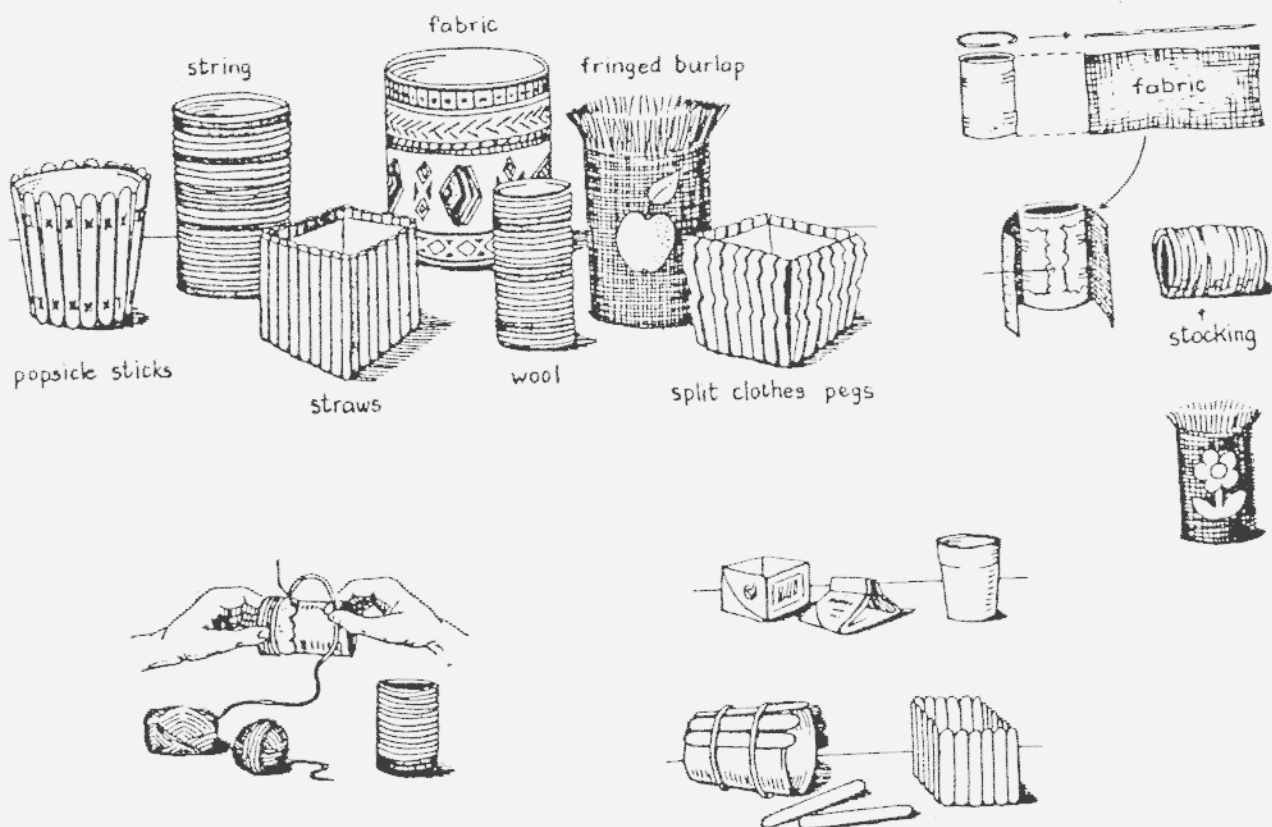

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 30

Скрині на вазонки.

Матеріали: - Бляшанки різних розмірів, матерія, вовна, шнур, патички, клей, та ножиці.

1. Додавати клей навкола бляшанки.
2. Матерією, вовною, шнуром, або патичками, накрити вашу бляшанку.
3. Коли скінчите, виховник або впорядник приколить дірочки на споді де вода може виходити.
4. На підставку можна вживати накривки з маргарини або яку-небудь накривку.

ПІДЕМО ДО ЛІСУ.

1/ Пі-де--мо до лі--су, раз, два, три,
 2/ Пі-де--мо до лі--су, раз, два, три,
 по-ба--чи--мо вов--чи--ка, раз, два, три,
 там у--бе-мо-- вов--чи--ка, раз, два, три,
 А той вовчик, сі--рий,бу-рий, має--ост--рі три па-зу--ри,
 А той вовчик, сі--рий,бу-рий, ма-є ост--рі три па-зу--ри,
 раз, два, три, раз, два, три.
 раз, два, три, раз, два, три.

Підемо до лісу, раз, два, три,
 Побачимо вовчика, раз, два, три,
 А той вовчик, сірий, бурий,
 Має острі три пазури,
 Раз, два, три, раз, два, три.

Підемо до лісу, раз, два, три,
 Там убемо вовчика, раз, два, три,
 А той вовчик, сірий, бурий,
 Має острій три пазури,
 Раз, два, три, раз, два, три.

ДЕНЬ БАТЬКА.

- Чому і коли святкуємо ДЕНЬ БАТЬКА?
- Як Батькові можна помагати?
- Чому треба шанувати наших Батьків.

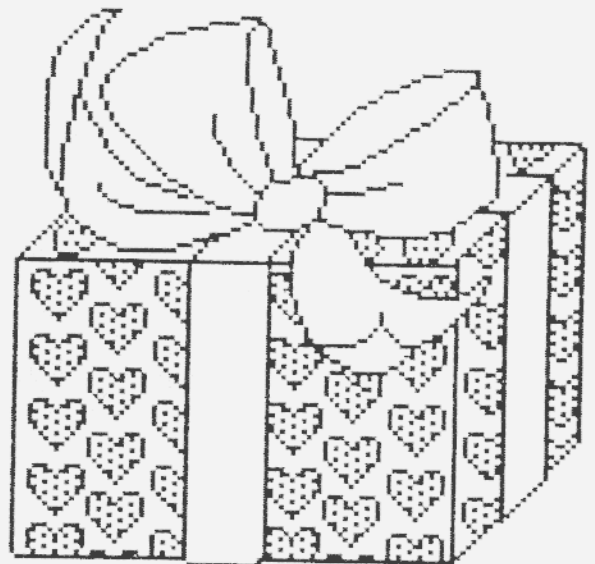
Святкуємо День Батька в третю неділю в червні. Складаємо подяку нашим татам за те що вони так тяжко для нас працюють і опікуються нами. Вони стараються придбати для нас гарне приміщення, їжу, одяг і всі ті речі щоб нам вигідно було жити. Часом ми забуваємо які дорогі наші батьки є. Треба все слухати батька і шанувати його. Батьки дуже люблять коли їхні діти хочуть їм помагати в якій небудь праці коло хати.

Самодіяльність - Завіс на стіну.

Спів - А хто знає.

Гра - Зайчик - ігра.

Казка - Дарунок для тата. (ст. 270 Українське Дошкілля.)

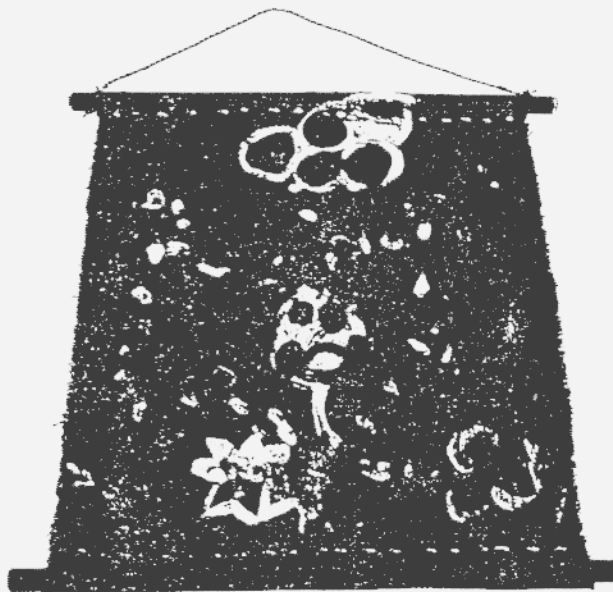

САМОДІЯЛЬНІСТЬ 31

Завіс на стіну.

Матеріали: - Полотно ясного кольору 46 X 58 цент., фарби, щітки до малювання, 2- патики на 2" довше як полотно, тонка вовна (ясна), велика голка до шиття, шнурок, та 2- шпильочки.

1. Положити полотно на стіл.
2. Зложити 4-цент. полотна на горі і на долині.
3. Вовною зашити патики на горі і на долині.
4. Намалювати знімочку на полотні.
5. Шпильками причипити шнурок до верхнього патика.

ПІСНЯ 31

А ХТО ЗНАЄ.

The image shows two staves of musical notation in 2/4 time. The melody is written on a treble clef. The first staff contains the first line of lyrics, and the second staff contains the second line. The music consists of eighth and quarter notes, with a repeat sign at the end of each line.

А хто знає хай роз-ка-же що ста-ренький ді--до ро-бить,
са-дить кві-ти, са-дить квіти, кві-ти під--ли---ва-----є.

А хто знає хай розкаже,
Що старенький дідो робить,
Садить квіти, садить квітиж
Квіти підливає.

ТАБОРИ.

- Чому треба брати участь в Сумівських Таборах?
- Хто може їхати на табір?
- Що діється на таборі?
- Де і коли табори відбуваються?

ТАБІР - Це є продовження виховної праці Сум-у під час літніх вакацій. Кожний юнак/юначка від 6 років повинні брати участь в літньому таборі. На таборі юнацтво бере участь в програмах як; теренознавство, купіль, спів, гри та забави, вимарші, табір в таборі, нічні алярми, і т.д.. Юнацтво навчається відповідальності і пошану до природи, та до тіла. Табори відбуваються в липні та серпні. Тут в Канаді маємо табори при цих осередках: Едмонтон, Саскатун, Вінніпег, Торонто, Тандер Бей, та в Монтреалі.

Самодіяльність - Нарисувати знімочку себе на таборі.

Спів - В дорогу ми вже рушили.

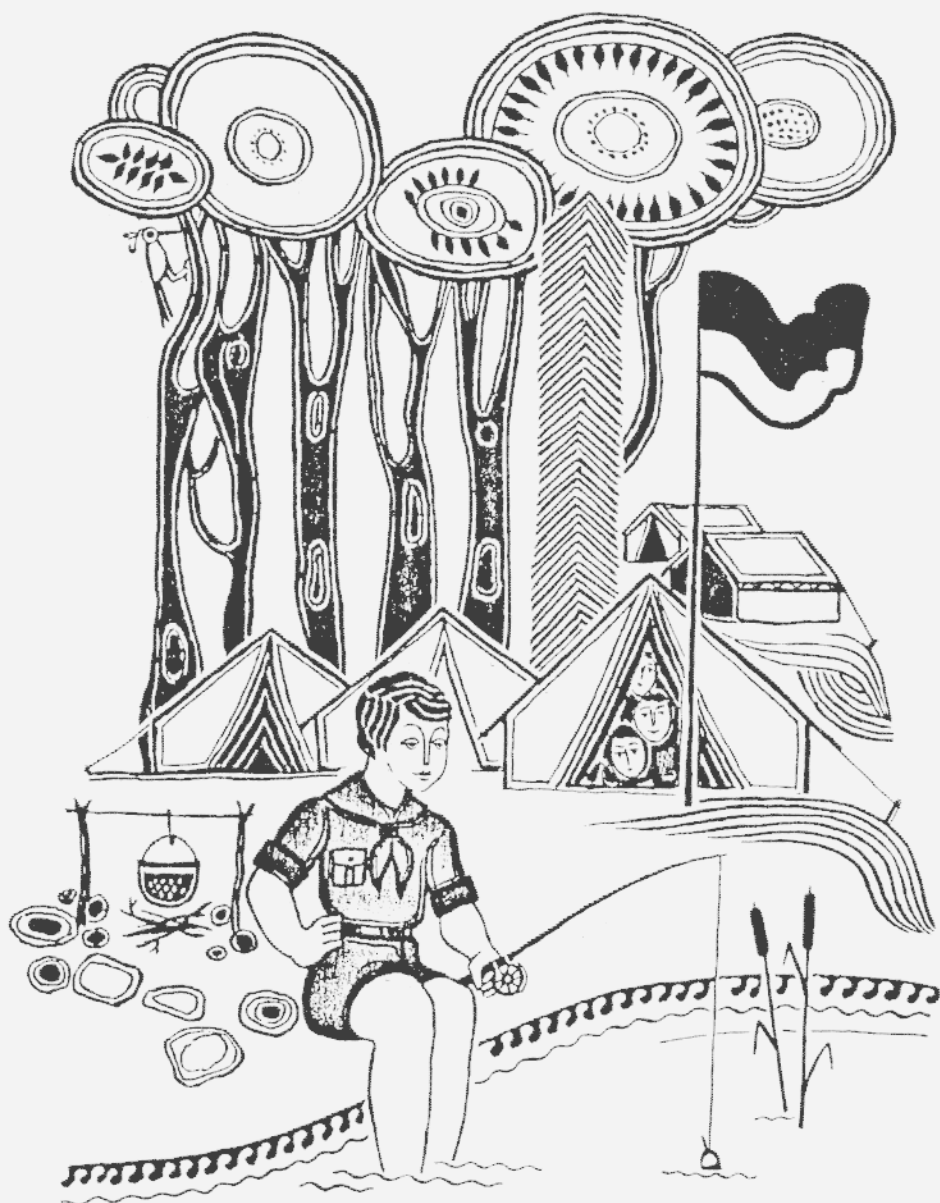
Гра - Вже нам сонце заходить.

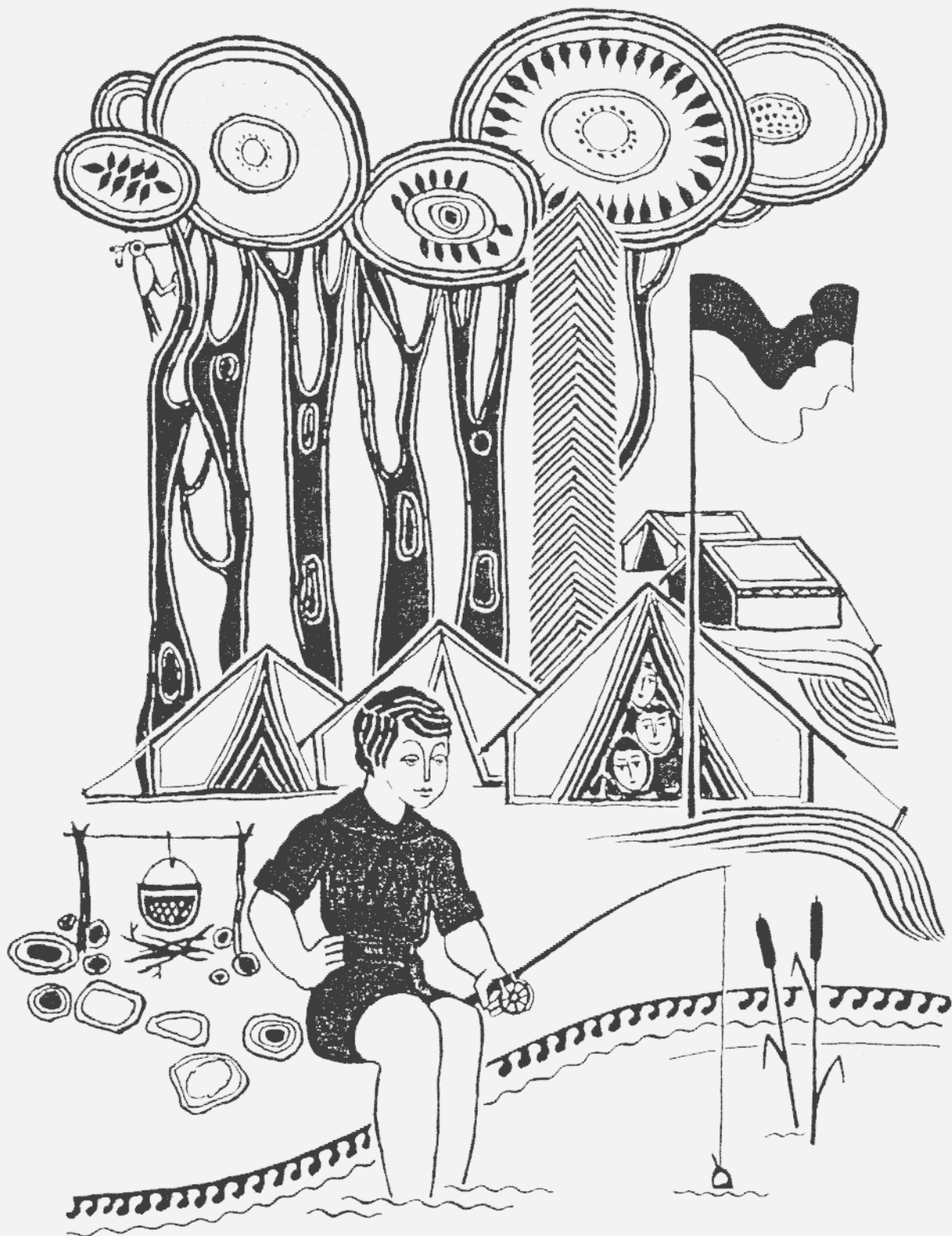
Казка - Пригода в лісі. (ст. 428 Українське Дошкілля.)

Таборова знімка.

Матеріяли: - Папір, олівець, кольорові олівці, або знімка з табору.

1. Діти малюють свої власні знімочки, або малюють відбитку знімочки з табору.

Пусти мене, мамо, до табору.

ПІСНЯ 32

В ДОРОГУ МИ ВЖЕ РУШИЛИ.

В дорогу ми вже рушили,
Крізь гори і ліси.
Бо у мандрівці знайдемо,
Ключ щастя і краси.

Гей я йду, гей я ха,
Гей я йду, гей я ха, ха, ха, ха, ха, ха,
Гей я йду, гей я ха,
Ключ щастя і краси.

На зустріч сонце світить нам,
Незнаний шлях майне
З неплечниками на плечах,
Ще й пісня гомонить.

Гей я йду,..... Ще й пісня гомонить.

ГРИ ТА ЗАБАВИ

ДЛЯ ГУТІРОК

1 ДО 32

ГРА 1

Качка, Качка, Гуска.

Всі діти сидять в колі. Одна дитина є вибрана бути гускою. Вона ходить кругом кола і легенько рукою доторкає головки дітей в колі і розмовляє; КАЧКА, КАЧКА, а на третій раз кличе ГУСКА! Та дитина яка є вибрана гускою, стає і біжить в протилежний бік від першої дитини. Перша дитина яка сяде на вільне місце в колі виграє гру, а друга далі є гускою і починає гру на ново.

ГРА 2

Змій.

Діти є розділені на однакові ряди. Перша дитина в кожному ряді ставить свою праву руку між ноги до заду. Друга дитина своєю лівою рукою захоплює праву руку першої дитини, і дає між ноги свою праву руку до заду аж поки всі діти є злучені руками цим способом.

Остання дитина в кожному ряді лежить на підлозі. На слово ПОЧИНАЙТЕ всі діти ідуть в зад, і по черзі лягають на підлогу. Коли всі діти перейшли до заду і лежать на підлозі, тоді остання дитина котра лягла, стає і йде до переду. Всі діти по черзі стають і так само йдуть до переду. Той ряд який перше прийде назад на місце виграє перше місце.

ГРА 3

Мишова Пастка.

Діти стоять в двох колах, один посередині, а другий знадвору. Всі діти котрі є знадвору є миші, а ті посередині є пастка. Діти які є посередині тримають руки до гори разом получені. Миші ходять собі поміж руки, до середини і надвір. Коли одна дитина руками заплеще, всі спускають свої руки надолину, і ловлять миші які є в колі. Вони тоді прилучуються до пастки і гра далі продовжується до того часу коли всі миші є зловлені.

ГРА 4

Ведмідь в ямі.

Всі діти тримаються за руки і стоять в колі. Одна дитина є вибрана як ведмідь. Ведмідь стоїть посередині кола. Він дуже хоче вийти зі своєї клітки. Ведмідь пробує розірвати руки, йти підспід, або зверху рук, і вирватися як може від клітки. Коли ведмідь вирвиться, всі за ним біжуть і пробують його зловити. Та дитина що зловить його, стає ведмедем. Гра наново починається.

ГРА 5

Білка і горіх.

Одна дитина тримає горіх. Всі другі діти сидять на підлозі в колі. Діти замикають свої очі, і виставляють одну ручку перед собою. Дитина що має горіх, тихенько ходить навкола всіх дітей і комусь в руці лишає горіх. Ця дитина тоді стає і біжить за тою дитиною яка подала їй горіх. Коли перша дитина є зловлена тоді вона сідає в коло і друга ходить з горіхом. Діти відчиняють свої очі коли перша дитина лишає горіх комусь в руці. Гра тоді починається наново.

Матеріяли: - Горіх.

ГРА 6

Песику, де твоя кісточка?

Всі діти сидять в колі. Одна дитина є песик, і сидить посередині кола. Хтось кладе кісточку зі заду песика. Песик замикає свої очі. Виховник пальчиком відзначає одну дитину щоб тихенько відібрати кісточку. Всі діти тоді разом кажуть; "Песику, песику, де твоя кісточка". Діти тримають свої руки за плечима. Песик тоді має три нагоди відгадати хто має кісточку. Якщо песик відгадає тоді він знова є песиком, коли не відгадає, тоді та дитина що має кісточку стає песиком. Гра тоді знова починається.

Матеріяли: - Патик, трубка, або кістка з недубленої шкіри.

ГРА 7

Котра година Пане Вовчику?

Одна дитина є вибрана на Пана Вовчика. Вовчик заплющує свої очі, і стає перед стіною, плечима до дітей. Діти тихенько підходять до Пана Вовчика і питають; "Котра година Пане Вовчику"? Вовчик тоді відповідає; "Час вечеряти" і пробує зловити дітей. Всі втікають від вовчика. Ті діти котрі вовчик зловить тоді стають зним і далі гра продовжується до того часу коли всі діти є зловлені.

ГРА 8

Відгадай.

На столі під обрусом лежить по кілька каштанів, камінців, горіхів тощо. Дитина має дотиком відгадати, що це є і скільки його. Можна цю гру ускладнювати. Наприклад, із порахованих перед тим предметів виховниця забирає один або два, а дитина мусить сказати, скільки залишилось, а скільки забрано.

ГРА 9

Получи правильно передні та задні частини тварин.

Цю відправу можна знайти в підручнику Суменят.

Поможи мишці знайти сир.

Цю відправу можна знайти в підручнику Суменят.

ГРА 10

Милья вовни.

Всі діти стоять або сидять близьенько одна коло другої. Одна дитина починає завиватися вовною до того часу коли вона є зовсім замотена вовною. В той сам час вона викликає своє ім'я три рази. Вона тоді подає вовну другій дитині яка так само завивається. Коли всі є замотані, вони тоді пробують вийти з вовни.

Матеріали: - Один великий жмоток вовни.

ГРА 11

Що бракує.

Перше треба вибрати п'ять речей які відрізняються одна від другої. Діти сидять в такий спосіб де все їм є видно. Всі замикають свої очі, і виховниця тоді вибирає одну річ і заховує. Діти відчиняють очі і пробують вгадати що бракує. Можна вибирати більше як одну річ. Дітям треба дати часу щоб між собою дискутувати що бракує. Діти підносять руки до гори, і виховниця вибирає одну дитину щоб дати відповідь.

Матеріали: - Добрий вибір речей що є подібні одна до другої.

ГРА 12

Хто має гудзик.

Діти стають у велике коло. Всі тримають свої руки перед собою, долоні разом складені, і очі замкнені. Одна дитина тримає гудзик. Дитина підходить до кожної дитини, і мацає руку, ніби що лишає там гудзик. Вона лишає гудзик в руці одної дитини, і тоді сідає на своє місце в колі. Друга дитина шукає гудзик кличкою: "Гудзик, гудзик, чи ти маєш гудзик". Якщо вона знайде ту дитину яка має гудзик, вона тоді ходить і кладе гудзик дітям в руки.

Матеріяли: - Гудзик, або цент.

ГРА 13

Червоне світло, зелене світло.

Всі діти стають в одну лаву, в задній частині кімнати. Одна дитина стоїть в передній частині кімнати. Ця дитина плечима до дітей кличе; "Зелене світло", всі діти біжуть до переду. Тоді вона кличе; "Червоне світло", і всі мають стати на місце. Ті діти що рухаються мусять починати з самого початку. Гра продовжується до того часу коли одна дитина набіжить до передної частини кімнати. Вона тоді викликає "Зелене світло, червоне світло".

ГРА 14

Федько і жаби.

Одна дитина є Федько, а всі другі діти стають жабами. Всі жаби скакають навкола кімнати, до того часу як Федько крикне "Жаби". Вони тоді всі лишаються так як вони є. Спускають свої голови між ногами, та замикають свої очі. Федько, навкола ходить і накриває одну дитину своїм коцом. Федько тоді дає знак, і всі жаби стають і вгадають хто є під коцом. Та дитина що вгадає хто є під коцом, стає Федьком, і гра на ново починається.

Матеріяли: - Малий коц або обрус.

ГРА 15

Відгадай, Хто то є ?

Діти сидять в колі. Одна дитина сидить по середині кола, і закриває очі. Всі діти стають і ходять навколо неї. Коли вона заплещить, всі діти стають на місці, і одна дитина стає заду неї, і всі разом говорять; " Раз, два, три, Раз, два, три, відгадай ". Хто то є? Та дитина посередині кола тоді вгадає чи це є хлопець, чи дівчина. Діти тоді відповідають, так чи ні. Дитина тоді питається; "Як ти називаєшся"? Дитина тоді відповідає і сідає на місце дитини в колі. Гра продовжується до того часу аж поки кожна дитина має нагоду вгадати "Хто ти є".

ГРА 16

Капелюх.

Виховник ставить дітей в коло. Всі тримаються за руки. Одна дитина є вибрана щоб почати гру. Посередині кола сидить капелюх. Дитина ходить навколо і рукою доторкає всіх пар дітей. Вона тоді кличе "Капелюх", і остання пара дітей яка вона доторкнула розділюються і біжуть в протилежний бік один від другого до капелюха. Перша дитина розширює ноги і вони мусять лізти через їхні ноги щоб дістатися до капелюха. Та дитина що перши дістане капелюх тоді на ново починає гру.

Матеріяли: - Капелюх.

ГРА 17

Бідна киця.

Всі діти сидять в колі. Одна дитина є киця. Киця ходить по середині кола, на чотирьох ногах, стає перед одною дитиною в колі і 3 рази розмовляє, " Міяв, міяв, міяв ". Ця дитина дуже соромно головкою махає з одного боку на другий і розмовляє; "Бідна киця". Котик мусить тоді зробити щось щоб та дитина усміхнулася, або зачала сміятися. Якщо котикові це вдасться, він тоді бере своє місце в колі, а та дитина стає котиком.

ГРА 18

Шпилькова оборона.

В цій грі діти пробують вдарити порожний картон з молока м'ячем. Всі стають в коло, і одна дитина іде до середини кола. Діти тоді чергуються, і кидають м'яч на картон. Той в середині кола обороняє картон, руками, ногами, і тілом, щоб м'яч не перекинув картон. Той який вдарить картон, тоді стає брамкарем картонна і на ново гра починається.

Матеріяли: - М'яч, 1-порожний картон з молока.

ГРА 19

Всі біжуть.

Одна дитина стоїть по середині кімнати, і тримає м'яч в руках. Всі другі діти стоять біля дитини. Дитина з м'ячем кидає ним до гори і пробує його лапати. Коли м'яч є в повітрі, діти біжуть навколо кімнати. Коли дитина ловить м'яч вона кричить "Сті'й", і всі мусять стати там де вони є. Дитина тоді пробує когось дарити м'ячем. Якщо вона вцілить тоді вона міняє місце. Якщо їй не вдасться, вона тоді починає з початку.

Матеріяли: - М'яч.

ГРА 20

Подорож в Україну. (Рухова гра-забава).

Їдьмо діти, у гостину
В край чудовий — Україну!

Запрягли вже коні в шори,
В автах вже гудуть мотори.
Їде кожний, чим хто може.
Хто відстав — сусід поможе.

Їдуть Ромко з Данком
Їсвох потужним танком.

Їде, їде Федьо
На велосипеді.

Їде, їде Ксенька
На човні скоренько.

Посадила Віру
На конячку сіру,

А маленьку Райку
Ї синю тарадайку.

Їде, їде Гриць, Гриць
На осилку хвиць, хвиць.

Весело Оксані
На аероплянї!

Непогано й Ліні
В татка на коліні.

Авта й коні добрі,
Козака хоробрі.

Літаки й льокомотиви
Нам гудуть веселі співи.

Ну й весела гра-забава —
Наша подорож цікава
Без затримки, безупину
На чудесну Україну!

Г. Черінь

ГРА 21

Спробуй спіймати.

Діти стоять в колі. Двоє дітей стоять по середині кола, їм зав'язують очі. Всі діти мовчать. На слух вони шукають один одного.

- Де ти? - питає один.

- Я тут! - відповідає другий,

і зразу ж перебігає в інше місце. Коли спіймає, в середину кола входить інша пара.

Матеріяли: - Дві хустинки.

ГРА 22

Дощик.

Крізь віконце у кімнату
Ясно світить сонечко.
Дуже раді всі малята —
Плещуть у долонечки.
Дощик, дощик, кап та й кап,
Ти не капай довго так!
Змокли всі доріжки —
Ми промочим ніжки.

Діти сидять на стільчиках по кутках. Як вимовляють "сонечко"
— виходять як "дощик" — ховаються.

ГРА 23

Стук, стук, стук.

Діти стають у коло, а шестеро з них грають котика, мишку, собачку, жабу, корову, коня. Котик підходить до кола, говорить:

— Стук-стук!

— Хто там? Котик — Няв, няв!

— Котику, то ти?

— Няв-няв-няв, я. Котик хоче молока. Входить в середину кола і вдає, ніби лиже молоко. За кіткою йде собака: Стук-стук" — Хто там?

— Гав-гав-гав-! — Собачко, то ти? — Гав-гав-гав, я! За кіткою прийшла!

Вбігає в коло, вдає, що гризе кістку, гарчить. Йде мишка. Стук-стук!

— Хто тут? — Пі-пі-пі! — Мишко, це ти? Пі-пі-пі, це я. За скоринкою прийшла! Вбігає в коло, вдає, що гризе скоринку. За мишкою йде жаба.

Стук-стук-стук! — Хто тут? — Ква-ква-ква! — Ти квакушко прийшла?

— Ква-ква-ква! Це я. Жабка хоче комара! Вбігає в коло, вдає що ловить комара. Йде корова. Стук-стук-стук! — Хто тут? — Му-му-му! — Ти корівонько прийшла? — Му-му-му! Це я. Корівка хоче сінця. Входить в коло, вдає, що їсть сіно. Біжить коник.

Стук-стук-стук! — Хто тут?

— І-го-го, і-го-го-го! — Це ти конику прийшов? — І-го-го, і-го-го-го! Це я. Коник хоче вівса. Вбігає в коло і вдає, що їсть овес. На цьому гра закінчується. Діти міняються ролями. Гра повторюється.

ГРА 24

Пізнай мене.

Всі діти стають у коло. Одна дитина стоїть посередині очі накриті хусткою. Діти суняться до правого боку до того часу коли та дитина в колі скаже "Стій". На кого покаже пальцем, той подає свій голос. Якщо пізнає голос, міняються місцями. Подати голос можна до трьох разів. Якщо до того часу не пізнав голос, діти знова ходять правим боком і той посередині показує пальцем на іншу дитину. Кого голос пізнає, той стає посередині кола.

Матеріали: - Хустинка.

ГРА 25

Горобчики.

Діти-горобчики сидять на стільчиках і вдають, що сплять. На слова: " У гніздечках горобчики живуть і рано-рано встають " — діти піднімають голови. Слова: "Чичирк, чик, чик" діти повторяють разом і розбігаються по майданчику, стрибаючи на двох ногах. На слова виховниці: "Стрибать більше не хотіли і в гніздечко полетіли" — горобчику летять на свої місця.

Виховниця відзначає дітей, які стрибають легко. Гра повторяється.

ГОРОБЦІ: Назначають кілька горобців, яких решта дітей ловить, але зловити горобця можна тільки тоді, коли він стоїть на землі. Тому горобці стараються вискочити на щось: на камінь, пень, пліт, дошку, стілець, хідник тощо.

Виконання Соловейку, Сватку, Братку.

Народна дитяча гра-пісня:

Соловейку, сватку, братку,
Чи бував ти в нашім садку?
Чи видав ти, чи чував ти —
як сіють мак?
Ось так, ось так, сіють мак!

Соловейку, сватку, братку,
Чи бував ти в нашім садку?
Чи видав ти, чи чував ти —
як росте мак?
Ось так, ось так, росте мак!

Соловейку, сватку, братку,
Чи ж бував ти в нашім садку?
Чи видав ти, чи чував ти —
як рвуть мак?
Ось так, ось так, рвуть мак!

Соловейку, сватку, братку,
Чи ж бував ти в нашім садку?
Чи видав ти, чи чував ти —
як їдять мак?
Ось так, ось так їдять мак!

ГРА 27

Забава Пальчиками.

Пальчику, пальчику
Де ти був?
Я з цим братом
В ліс ходив,
Я з цим братом
борщ варив,
З цим я кашки
Скуштував,
А з найбільшим
Заспівав.

Правою рукою доторкають діти по черзі всі пальчики лівої руки.

ГРА 28

Лисиця і курчата.

В накресленому на долівці колі сидить лисиця. Діти-курчата стоять назовні в черзі, руки покладені на рамена одні одним, так, що мама квочка є віддалена від кола один крок. Постає така розмова з лисичкою:

Квочка: Що тут робиш лисичко?

Лисичка: Вогонь кладу.

Квочка: Пощо?

Лисичка: Воду варити.

Квочка: Нащо тобі води?

Лисичка: Курятко варити.

Квочка: Звідки його візьмеш?

Лисичка: З твоєї громади.

По тих словах лисичка намагається зловити курчатко. Вони розбігаються недалеко кола і їх не можна ловити, коли вони під охороною крила "квочка", хіба, що відбіжать від неї на бік. Торкнена рукою лисиці дитина стає "лисичкою", а лисиця квочкою.

ГРА 29

Як росте травичка.

Як пригріє сонце —
То росте травичка,
Зразу ще маленька,
Така невеличка.

Потім вище й вище,
Вгору підростає
Вже нам по коліна
Й по пояс сягає.

Потім вже до пахви,
Рівно з головою,
Часом не досягну
Я вершка рукою.

Пояснення:

Діти присідають, показують малу травичку при землі, потім підносяться вгору, показуючи руками, як підростає травичка, по коліна, по пояс, по пахви, рівно з головою. "Не досягну вершка", випрямовують руки вгору, стають на пальчиках, щоб досягнути вершка. Ходять кілька хвилин з піднесеними руками на пальцях.

ГРА 30

По рівенькій доріжці.

Діти сидять на стільчиках з однієї сторони кімнати. Тоді стають одна за другою у колону і йдуть на прогулянку під ритмічно проказувані слова:

Рівенькі в нас доріжки,
Раз, два, раз, два...

Останні слова повторити 8 разів. На слова:

По горбочках, по горбочках,
діти стрибають на обох ногах.

В яму — бух! (присідають)

На слова вчительки — "Вилізи з ями"
— діти проказують — "Ух, ух, ух!" і випрямлюються.

Після двох повторень цілого тексту вчителька, а за нею діти проказують:

Рівенькі в нас доріжки,
Втомились наші ніжки.

Діти йдуть одне за одним на слова:

Ось там дім —

Живемо ми в нім,

біжать до своїх стільчиків і сідають на них, відпочивають.

Вказівки до гри: спочатку вчителька показує, як треба стрибати на обох ногах, присідати. Діти повинні виконувати рухи разом, до слів. Під час ходьби одна за другою не відставати і не бігати вперед.

ГРА 31

Зайчик.

А наш зайчик побігайчик
Довгі вушка має,
Спокійненько сів на траву,
Вушками хитає.

А як часом зайчикові
Грозить небезпека,
Він приляже у травичці—
Не видно здалека.

А як треба в небезпеці
Життя рятувати,
Тоді мусить побігайчик
Скоренько тікати.

Пояснення:

" А наш зайчик"... діти сидять на долівці і наслідують пальцями рухи вух зайця. " А як часом"... діти прилягають до землі, розглядаються на всі боки. " Тоді мусить"... діти скачуть навприсядки, наслідуючи втечу зайчика.

ГРА 32

Вже нам сонце заходить.

Вже нам сонце заходить. (Діти махають руками вліво.)

Вже замовкли пташечки. (Те ж саме вліво.)

І все кличе гомонить: ("Кличуть пальчиком")

Спати, спати, діточки (Прикладають ручки до обличчя.)

(Складають ручки, як до снання, вліво і вправо.) (Руки вбік.)

КАЗКИ

ДЛЯ

ПРОГРАМИ СУМЕНЯТ

КАЗКИ:

1. Коли я сама
2. Перлик
3. З лісу зайчики ішли
4. Доктор Попель, ст. 169 - 170 - Українське Дошкілля.
5. Осінь, ст. 15 - Українське Дошкілля.
6. Ріпка
7. Розмова доні з мамою, ст. 178 - Українське Дошкілля.
8. Огірочок, ст. 69 - Українське Дошкілля.
9. Коза-дереза, ст. 396-397 Українське Дошкілля.
10. Рукавичка, ст. 13-15 в книжці „Телесик„
11. Ведмедикова хатка, ст. 137-138 - Українське Дошкілля.
12. Казочка про Снігову Бабу, ст. 129-130 - Українське Дошкілля.
13. Медівник, ст. 27-28 в книжці Лисичка-Сестричка.
14. З колядою, ст. 194-196 - Українське Дошкілля.
15. Кривенька качечка, ст. 21-25 в книжці Лисичка-Сестричка.
16. Україна, ст. 167 - Українське Дошкілля.
17. Коли я сам
18. Телесик
19. Друзі
20. Три свинки
21. Я Колись буду
22. Золоті слова Шевченка, Мені тринацятий минало, ст. 12-13
Збірник для дітей.
23. Три ведмеді
24. Як квітень до березня в гості їздив, ст. 311 - Укр. Дошкілля.
25. Великодня пригода, ст. 285 - Українське Дошкілля.
26. Три метелики, ст. 108-109 Збірник для дітей.
27. Дві Жаби, ст. 182 з підручника: Програми Літніх таборів на
1979 рік. Видання ЦУ СУМ.
28. Чия мама краща?, ст. 267 - Українське Дошкілля.
29. Дятел і дуб, ст. 14 - Українське Дошкілля.
30. Соняшник, ст. 365 - Українське Дошкілля.
31. Дарунок для Тата, ст. 270 - Українське Дошкілля.
32. Пригоди в лісі, ст. 428 - Українське Дошкілля.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Кравців-Барабаш, Марта, Моя Україна, Том 1, Торонто: Український Музичний Фестиваль, 1979, ст. 4, 9.
2. Данилович, Анна, Збірник Для Дітей, Едмонтон: Видання Союзь Українок Канади, 1984, ст. 12, 13, 20, 34, 36, 48, 108-109, 116, 123.
3. Фоті, Юрко, Заспіваємо Собі, Том 1, Саскатун: Canuk Publications 1977, pp. 227, 228.
4. Чумак, Ярослав, Українське Дошкілля, Торонто: „Добра Книжка" Ч. 208., 1977, ст. 9, 12, 14, 15, 26, 51, 53, 56, 69, 85, 126, 129-130, 137, 150-151, 159, 165, 167, 169-170, 175, 178, 183-185, 194-196, 199, 234, 255, 267, 270, 271, 282, 285, 299, 301, 311, 312, 317, 322, 342, 349, 365, 366, 373, 373, 374, 412, 414, 428, 461, 464, 466-467.
5. Кисілевський, К., Українська Читанка, для VI року навчання української мови, Український Конгресовий Комітет Америки "Шкільна Рада", 1958, ст. 97-98, 116.
6. Овчаренко, Марія, Золоті Ворота, Читанка для VII і VIII року навчання української мови, Нью Йорк: Видання Шкільної Ради. 1962, ст. 93-94, 185-188.
7. Світанок, Український Виховальний Співанник для Дітей, Едмонтон: Ukrainian Bilingual Association, ст.1, 13, 30, 32, 37, 47, 82.
1. Lewis - Bartlett, Nancy, Children's Art & Crafts, The Australian Women's Weekly, Sydney: Australian Consolidated Press, pg. 20-21, 27, 30, 83.
2. Myers, Caroline Clark, Garry C. Ph.D, Highlights for Children, Magazine issues, December 1984 pg. 28, January 1985 pg. 40-41, February 1985 pg.41, April 1985 pg. 40, November 1985 pg.32, March 1986 pg. 33, January 1987 pg. 36, March 1987 pg.33.
3. Paszczak-Tracz, Orysia, Obzhynky , Forum Magazine No. 73 Spring edition, 1988, pg. 20-21.

СПИСОК КНИЖОК

1. Друзі, Саведчук, Леся. Winnipeg: Dzvin Publishers Inc. 1982.
2. Збірник для дітей, Данилович, Анна. Едмонтон: Союз Українок Канади, 1984.
3. З Лісу Зайчики Ішли, Полтава, Леонід. Нью Йорк: Книгоспілка, 1961.
4. Золотий Черевичок й інші Народні Казки для Дітей і Молоді, Вінніпег: Крайова Управа Комітету Українок Канади, 1976.
5. Коли я Сам, Щур, Петруся. Winnipeg: Dzvin Publishers Inc. 1982.
6. Коли я Сама, Щур, Петруся. Winnipeg: Dzvin Publishers Inc. 1982.
7. Лисичка-Сестричка й інші Народні Казки для дітей і Молоді, Вінніпег: Крайова Управа Комітету Українок Канади, 1978.
8. Перлик, Саведчук, Леся. Winnipeg: Dzvin Publishers Inc. 1982.
9. Телесик й інші Народні Казки для Дітей і Молоді, Вінніпег: Крайова Управа Комітету Українок Канади, 1982.
10. Три Ведмеді, Турко, Ксеня. Едмонтон: Alberta Education, 1977.
11. Три Свинки, Саведчук, Леся. Winnipeg: Dzvin Publishers Inc. 1982.
12. Українське Дошкілля, Чумак, Ярослав. Торонто: Добра Книжка Ч. 208, 1977.
13. Я Колись Буду..., Саведчук, Леся. Winnipeg: Dzvin Publishers Inc. 1982.